

2238

Ba-Giai Tú-Xuất

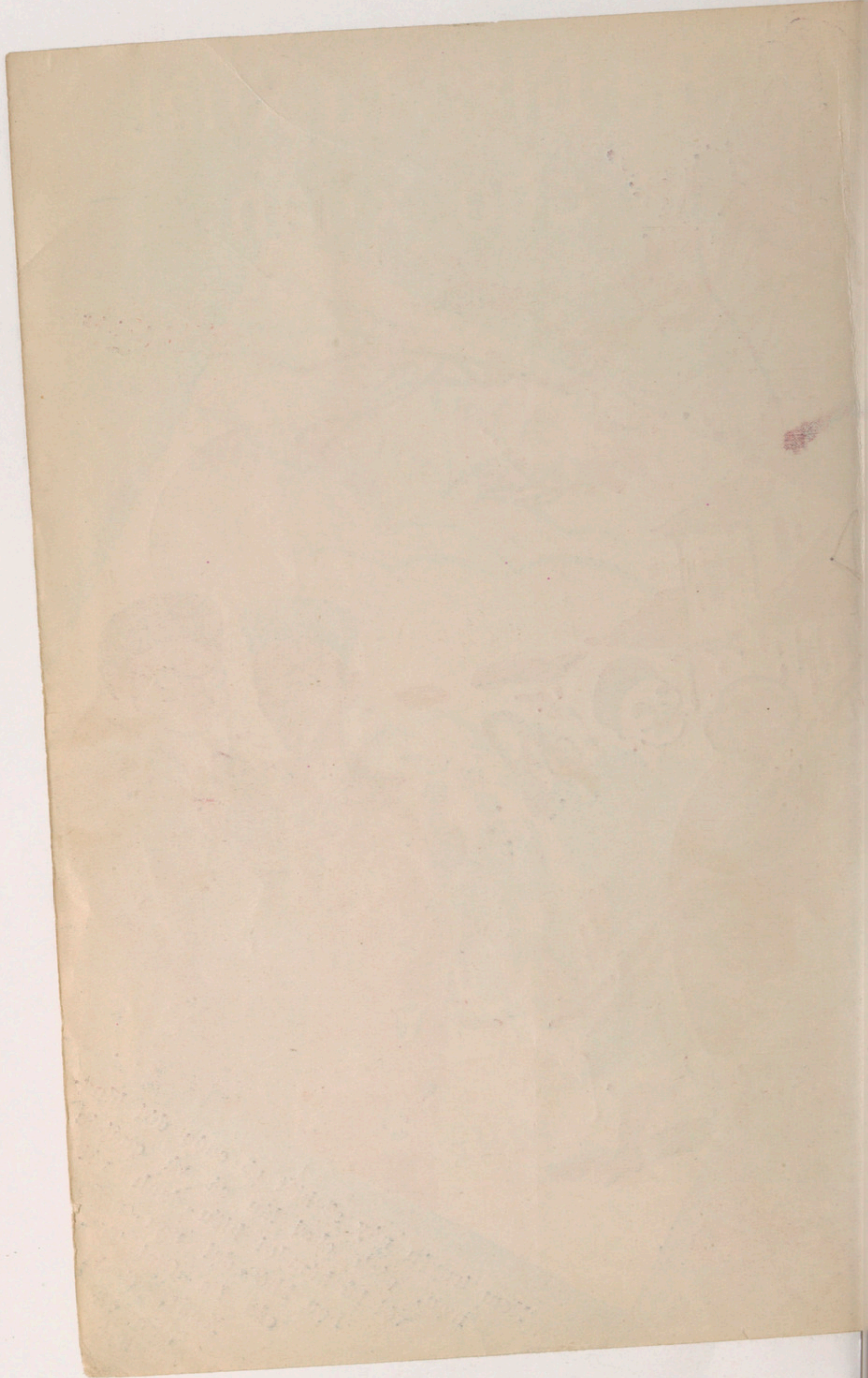
Chơi xuân

== 0720 ==

DEPT. LEGAL
INDOCHINE
No 21.387

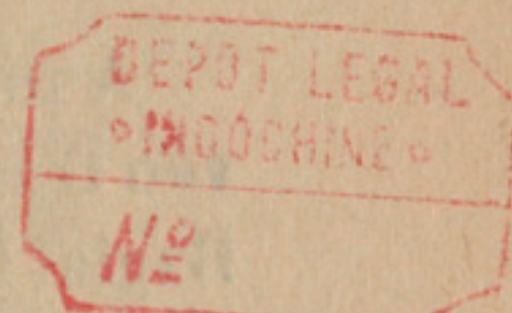
Xem truyện này sẽ biết rõ cuộc đời lằng-
màn, cách chơi lâu cá và quái-ác
với kẻ hám-lợi hiên-danh với
bọn khờ-dại ngu-ngốc
của Ba-Giai Tú-
Xuất. Cười
đến vỡ
bụng

BA-GIAI TÚ-XUẤT

VỚI CÁCH CHƠI XUÂN LÁU CÁ VÀ LĂNG-MẠN !

I° CHỈ KHỜ LÃO LÝ TOÉT

Tết nhất đến nơi rồi ! biết tiêu khiển bằng cách gì đây ? Cái chơi xuân thành thị, anh Ba như đã ngán lắm rồi, bèn mò về chợ Chuông vừa để thăm bạn luôn tiện hái chơi mấy bông hoa xuân thôn giã cho nó đủ mùi.

Đi tới làng bạn, anh Ba mới sức nhớ rằng :

— Trước khi đến quấy nhiễu cơm rượu của bạn, mà không kiếm một thứ quà gì lặt vặt, tự nghĩ áy náy không đành. Hãy thử lặt vào chợ xem có vật gì mua tạm vậy.

Nói thế rồi anh Ba lặt vào chợ, thật tuy biết trong túi trống trơn, chỉ có mấy đồng kẽm uống nước. Anh nghĩ :

— Cần gì phải tiền ! đi chơi bởi hát sường, hoặc mua bán vật gì mà cứ phải kè-kè đem tiền đi theo, thì thật soàng quá, quách quá, không đáng là bạn của anh Tú Chuông chút nào ! « lấy tiền thiên hạ dùng vào việc thiên hạ ! » đó mới là bậc tài tình thiệp thế, thạo ngôn ăn chơi !

Anh Ba vào tới chợ, bỗng gặp ngay vợ chồng Lý Toét cũng đương đi chợ sắm tết.

Tới chỗ hàng nôi, Lý-Toét sắm một cái vại, để năm mới khách đến lễ tết rửa chân, nếu mà trời mưa lội.

Mua xong cụ Lý lặt úp vại xuống, gọi vợ bảo rằng :

— « Trong chợ ngày tết, kẻ cắp như rươi. Bọn mày phải cẩn-thận lắm mới được, kéo lại như năm ngoái, vợ chồng mất cả ăn tết đấy ! »

Trong khăn gói cụ có 5 quan tiền. Cụ lấy ra 2 quan, để trả mấy tiền mua vại, còn để vào chợ mua cặp gà. Còn lại 3 quan, cụ đặt vào trong vại úp, bảo vợ ngồi đề lên trên mà rằng :

80 Indoch.
2238

— Tiền này để lát nữa mua gạo nếp, lá rong, và thịt thà hương nển..... Tôi không dám mang đi sắm cả một lúc, là vì sợ kẻ cắp. Bu nó cứ ngồi đề lên trên vai, thì bố kẻ cắp cũng không làm gì được nữa !

Anh Ba sợ nhớ đến chuyện lão Tổng muốn úp tiền vào tráo ở cửa chợ Đồng-Xuân năm xưa, (đã nói ở quyển Bagiai I) Lại muốn chơi khăm cụ lý một vở để làm trò cười phen nữa.

Thấy bà Lý ngồi chễm chệ trên vai, hai mắt ngờ-nghếch nhìn dăm dăm xuống đất, miệng đương lẩm bẩm tính mua thêm... Nào cau khô, nào vỏ quạch, nào cá khánh, nào lại còn phải nhớ mua vài bức tranh « gà », với cái còi « dừa dừa » để cho thằng cu Toét nó mừng!....

Thình lình bà Lý thấy 2 đồng kẽm, của một công-tử vừa đi qua mặt đánh rơi, Bà mừng quá, vội vàng chạy ra nhặt lấy, rồi chạy lên vai ngồi. Thấy công-tử còn vợ-vần

« Oh! Dieu! Voyez quel est ce monstre effrayant.

Qui a une tête humaine et un corps de serpent ?

C'est la syphilis qui a ravagé le monde.

Qu'une épée divine tue cette bête immonde !

Nọ loài yêu quái chi chi
Đầu người mình rắn trông
ghê cả người

Giang-mai di hại cho đời.
Gươm thần chém chết liệt
loài yêu tinh.

Thuốc Giang-Mai bán tại Bình-Hưng 67 phố Cửa Nam Hanoi

trước mặt, hai mắt bà Lý cứ hâu-háu nhìn theo, xem công-tử còn đánh vãi tiền nữa không? Thi... Ô kia! rõ may chưa kia! Không biết túi cậu ta thủng hay sao? lại thấy lỗ tổ đánh rơi ra mấy đồng nữa thật! Bà Lý nhà tôi thấy cầu sao được vậy, bắt giặc vui xướng phòng mũi, vội chạy ra nhặt nốt, và cố len lách đám đông, để kiểm tìm xem có còn sót đồng nào nữa không? Bà hý hửng cầm mấy đồng tiền lăm lăm, đứng định về chỗ ngồi cũ, lăm nhăm cười nói một mình.

— ThằngCu Toét hôm nay tha hồ mà vui thích! Ta sẽ mua thêm cho hai bức tranh « ông tướng canh cửa » nữa!

Trong khi ấy thì cậu Ba đã có 3 quan tiền đi chơi nhõn khắp chợ rồi. Đi một lúc thế nào, cậu lại gặp ngay cụ Lý-Tcét, ấy mới lại vô phúc cho cụ làm sao chớ! Thấy cụ đương sách lồng gà lật đặt lộn qua quăng bùn cuối chợ. Cậu Ba nghĩ thầm:» Dạ tò-mò sui cậu cũng thử đưa chân theo hút cụ xem sao.

Chợt đến cái cầu ao, cụ bèn đặt lồng gà xuống vệ cỏ, rồi xuống ao rửa chân. Vì cụ lính hay diện giấy, nay phải đi dất một lát, cụ lấy làm khó chịu lắm.

Cậu Ba không ngần ngại gì cả, cậu quàng ngay lồng gà của cụ lên vai, rồi cùng tằng xuống cầu rửa chân như cụ. Vừa rửa vừa nói bâng quơ:

— Gớm! ổ hàng gà sao mà lầy lội bẩn thỉu quá!

Thấy cụ ngánh cổ lên bờ, cậu Ba vội rôi:

— Cụ cho cháu vịn một thí. Vì chợ này lắm kẻ cắp quá, nên cháu cứ phải đeo luôn bu gà lên vai thế này, thành ra lũng-lẳng khó rửa chân quá!

Chợt dạ. Cụ vội vàng dương tờ cặp mắt « ba vành » nhìn lên vỉa đường. Bỗng nhiên cụ thất thanh kêu triu lên rằng:

— Uả! bu gà của lão để bờ ao kia, đâu rồi?

Cậu Ba tằng rặt mình hỏi:

— 4 —

— Ô hay ! Thế cái bu gà ấy của cụ đấy à ? có phải ở trong có hai con gà, phải không ? Tôi vừa thấy cái thằng nó rửa chân đây vừa rồi, nó đeo lên vai, rồi đi vào lối hàng củ kia kia !...

Rồi cậu lại trở tay lia lịa mà nói thoảng lên rằng :

— Kia kia ! Cái thằng quần nâu áo cộc, nó hãy còn sách bu gà đang đi kia kia !... đấy đấy ! nó đang bước lên đường đê đấy !... hừ ! mình cần thận một tý, thế mà hóa ra khôn thật !

— Đâu ? đâu ? cậu trở dùm hộ lão với ! •

Cụ Lý lưỡng-cuống vừa bước lên vừa hỏi rồi rít như vậy. Rồi cụ thất thanh vừa kêu vừa chạy miết theo lối cậu Ba chỗ tay :

— Bớ cái thằng quần nâu áo cộc kia ! có muốn sống bỏ lồng gà lại không ? Mày dám lấy gà của cụ Lý bán hạt à ? mày có mà chạy lên trời !... Ồi các ông các bà ôi, nắm hộ tôi cái thằng quần nâu áo cộc với ! nó đang trèo lên đường đê kia !... bắt, bắt lấy !...

Tiếng hò hét mỗi lúc một xa. Cậu Ba đứng xem một lát rồi ung-dung sách lồng gà, thẳng lối tìm vào nhà ông bạn cố tri Tú... Tú gì ? chắc đọc giả biết lửa ra rồi, Thuật giả bắt tất phải nói tên nữa !

..

Trường giầy lủ keo-kiệt !

Sáu khi chủ khách hàn-huyên một lát, bác Tú bỗng trở lồng gà, cười lạt bảo cậu Ba :

— Anh ngu xuẩn lắm ! nếu anh có lâm đem gà biếu bạn thì ... thiết tưởng cứ lấy móng tay vẽ ngay 2 con gà xuống đất, mà tặng tôi, có phải đỡ nhiều công mang sách mà lại lý thú hơn không ?!

Cậu Ba ngạc nhiên hỏi :

— Ủa ! quan bác nói mơ hồ bóng gió cái gì thế ? tiền-đê thật không hiểu.

— 5 —

Bác Tú bỗng khà khà cả cười mà rằng:

— Không hiểu ? nói thế mà còn không hiểu à ? lặng yên
tớ nói rõ cho mà hiểu:

«... Xưa có 2 chàng rất là tiện lại nghe đồn vùng ngoài
có một thầy há-tiên nhất nước. Hai chàng bèn bảo nhau
tìm đến nhập môn. Đi đã quá nửa ngày đường, cả hai
cậu cùng đói khát đã lử. Ngặt vì trong lưng chỉ vẩn vẩn
có 2 đồng kẽm, mà đã phải bớt một đồng để mua đồ lễ
nhập môn rồi, còn một đồng biết mua thức gì cho cả hai
cái dạ-dầy cùng no nê cho được?

— Phải rồi ! ta sẽ mua 1 đồng nước ốc, rồi ta bảo nó
thêm cho một dúm muối, thì tha hồ mà no nê !

Où l'on voit que la beauté est
meurtrière,

Combien en sont morts et com-
bien malheureux !

Oh ! que l'amour laisse de sou-
venirs amers !

L'homme qui est atteint de ce
mal affreux,

Qu'on appelle la blennorrhagie,

Pâlit, maigrit, sent lentement
s'éteindre la vie.

Mais avec une dose d'un re-
mède miraculeux

De Binh-Hung, il verra ses for-
ces rétablies.

Ghê thay cái bả hồng nhan

Làm cho thịt nát xương tan

bao người,

Yêu nhau kỷ niệm nhau

chơi.

Mặt càng nhẵn nhò người

đời gớm ghê.

Quanh năm bệnh lậu rề rề.

Một liều thành dược tức thì

khỏi ngay.

Binh-Hung thuốc lậu đầu tủy

Hai cậu, sau khi soi no nước ốc rồi, mới bán nhau mua đồ lễ thầy. Tiền thì chỉ có một kềm mà cả hai cậu cũng có mầu hãnh di n, muốn sắm lễ vật sang trọng cho được đẹp mặt ! . . . Vậy thì biết mua vật gì cho hợp với ý-nguyên 2 cậu bây giờ ?

— À, thôi được rồi ! Ta cứ mua cặp gà, là trang-trọng và hợp lễ nghi hơn cả !

Cậu Ất ngạc nhiên hỏi lại Giáp :

Gà ? . . . Tiền đâu mà mua gà ?

— Ô hay ! lúc nầy chúng ta ăn quà chỉ mới hết có một nửa số tiền đem đi thôi mà ! Còn thừa nững một đồng kềm mà lại không mua nổi đôi gà sao ?

— Đấy thì anh liệu mà mua. Nhưng phải liệu mặc cả.. . kéo hớ thì oan gia đấy !

Rồi một lát quả nhiên hai cậu mua được đôi gà thật ! Nghĩa là đôi gà họ đan bằng bông nứa; vẫn thường để bán cho trẻ con chơi !

Cậu Ba bỗng bật cười.

— À ! tưởng đôi gà thế nào !

Bác Tú nghiêm giọng nói ;

— Tuy không ăn thịt được. Nhưng cũng là đôi gà chứ sao ! Lặng yên tôi nói nốt đoạn kết cục cho mà nghe : Hai cậu vừa bước vào cửa, đã phải tấp tặc thán-phục cái đức hà-tiện của thầy, cao-thượng gấp mấy mình rồi ! Vì hai cậu còn phải đóng khố vải, còn phải có túp lều tranh. Chứ nhà thầy chỉ là cái gốc cây, mà che thân chỉ dùng mấy mảnh lá chuối là đủ lắm rồi !

Thấy 2 đệ-tử đặt đôi gà nan trước mặt, rồi khấn đầu làm lễ xin nhập môn. Thấy bèn lên giọng nghiêm sự quả mắng rằng :

— Hai trò hoang phí như thế thì học hạnh gì được ! Nếu bảo trọng thầy, phải có cặp gà làm lễ yết kiến. Ừ cái sự các con biết trọng lễ nghi như thế cũng phải. Nhưng ta

chỉ trách sự ngu xuẩn của hai con mà thôi. Giá các con cứ lấy móng tay vẽ ngay 2 con gà xuống đất mà dâng ta, có phải vừa không đến nỗi hao phí bạc tiền, mà lại có thể tặng thầy được đôi gà to gấp mấy, có phải lưỡng lợi không?...»

Chả nói thì cũng biết là; hai cậu phục thầy hết sức ...

Nghe đến đấy, cậu Ba bất giác tỉnh ngộ mà rằng :

—À thôi phải rồi! bác có ý trách tôi keo kiệt mua gà khi bé chứ gì!

Bác Tú nói một giọng khinh-khỉnh:

—Nào ai trách gì to với bé! chỉ phàn nàn cái tâm bác bất thành mà thôi!.. Nhà tôi phỏng không chạy được gà làm rượu thịt bác hay sao mà bác nỡ đi tha gà chết tôi ở đâu đến cho tôi thế?

—Ừa! bác nói lạ! hay bác nói dối tôi đấy?

—Thì... bu gà hãy còn kia kia! nhân thân có 2 con gà nhép, thì một con đã nằm ngửa tênh hênh, tạ thế từ lúc nào rồi! còn 1 con thì đương gục đầu nhỏ rãi, chắc chỉ lát nữa rồi cũng qui tiên theo bạn nó!... hừ, ai ngờ gà mà cũng có cái nghĩa «đồng sinh đồng tử»!! :

Nghe nói thế, Cậu Ba bỗng rất mình nói :

—Có lẽ nào lại thế được! để đâu? cho tôi xem lại nào!

Cậu vừa cau cườ nói; vừa lật đật chạy ra coi, thì...? Chao ôi! quả nhiên đúng như lời bác Tú thật. Cậu giận quá, bất giác cậu buột miệng chửi lớn lên rằng:

—Đù mẹ cha cả-lò thằng Lý-Toét! ai ngờ nó làm lỗ mình thế này! Mình cứ tưởng gà lành, chứ nếu biết gà toi-giở thế này thì mặc mẹ cái thằng bố nó, hơi đâu nằng lấy làm cái con khęc gì!...

Bác Tú Kinh-ngạc vội hỏi:

—Uả! gà của anh thì can-dự gì đến thằng Lý Toét? mà anh chửi nó «lung» đến thế?

Cậu tiết không buồn giấu-giếm làm gì nữa, liền vanh-vánh nói thục hết-cả:

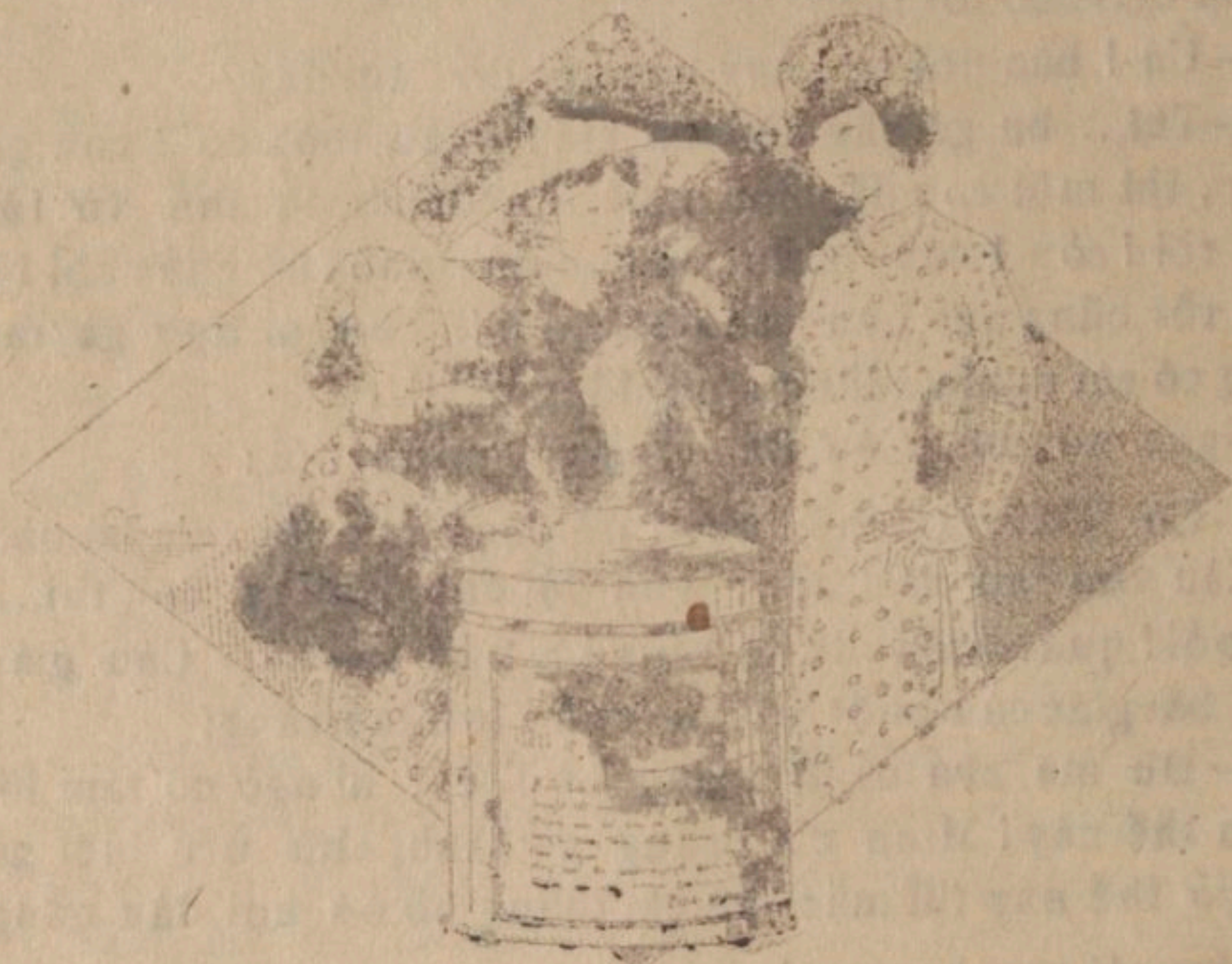
— 8 —

— Tuy là gà của tôi, nhưng là vì tôi... tôi đỡ nhẹ của nó! Cũng vì tôi lưỡng gà tở, nên tôi mới giầy cho nó một bài học về sự hờ hénh. Ai ngờ... Thật là đồ « Lý-Toét » có khác! mua con gà cũng không nên thân!

Bác-Tú bất giác phá cười mà rằng:

— À, chầy nhà mới lòi mặt chuột! Thế mà vừa rồi dám nhận nguyền ngay là gà của mình mua ở...ở tận cầu Đơ!..Nhưng mà thôi, dù gà mua hay gà chặc, cái đó không hề gì. Tôi chỉ hỏi cái lai ý của anh định muốn việc gì? vì tôi biết: anh đã phải lặn-lội về đây, lại thành-lâm cho cả gà nữa, tất có dụng-ý việc gì chứ chẳng không!

Muốn đánh trống lặc về chuyện gà, cậu Ba bèn thừa dịp nói luôn đến mục đích của mình:

Ô femmes dont les règles sont
irrégulières,
Vos oreilles vous murmurent,
vous êtes tristes.
Pour retrouver la joie et les for-
ces de naguère,
«Chung-Tử» vous assure une
guérison rapide.

Đàn bà kinh nguyệt không
điều,
Tai ù mắt chóng trăm chiều
bằng khuàng,
Muốn cho lại sức yên lòng,
Binh-Hung Chung tử mua
đúng khỏi ngay.

III — Soay tiền thì khó gì !

— Thưa bác, nhân dịp tết về thăm bác, luôn thể muốn cậy nhờ «quân sư» một việc thật.

— Việc gì thế ?

— Việc dân-dị thôi. Tôi chỉ muốn nhờ bác nghĩ kế soay cho ít tiền.

Lên mặt quân sư, bác Tú nói :

— Muốn soay tiền thì có khó gì ! anh muốn dùng độ bao nhiêu ? răm trăm nhà ?

— Vâng chỉ độ răm trăm, một nghìn thôi, Nếu không có số tiền ấy thì hy vọng của tôi mất hết, mà đại cục cũng hỏng hết !

Bác Tú mỉm cười hỏi :

— Được !... Nhưng trước hết anh phải nói rõ vấn đề cần tiền cho biết mới được. Mà cần nhất phải nói thực.

Cậu Ba không ngần-ngại, nói :

— Nó chỉ là câu chuyện tình. Bác cũng biết nhân cuộc «giỗ trận» năm ngoái, tôi tình-cờ gặp được con bé con một nhà đại gia ở vùng... vùng Đông..., à quên vùng Thụy-Khuê....

Làm bộ dờ dẩn bác Tú hỏi :

— Tên nó là gì ?

— Tên nó là... Cậu Ba sợ nhớ đến chuyện cô Phượng xưa. Nên ngại-ngùng không dám nói, sợ bạn lại chơi cho một vố nữa thì bỏ mẹ ! Cô Phượng ? nói tóm-lược chuyện cô, độc-giả sẽ biết cậu Ba ngày nay không dám bộp chộp tin bạn nữa là phải :

IV — Cô Phượng

Cậu Ba được biết cô tiểu (chưa thí phát) ở chùa Thanh-sơn, mà không thể nào gần cô được, vì chùa đó địa thế hiểm lắm. Cậu bèn đem tâm sự nhờ bác Tú. Bác Tú nhận lời, rồi bác giả trang là một vị đại-thần, nói thác là đến

chùa để tìm em gái mới đi tu. Khi vừa trông thấy cô Phượng, bác liền túm ngay lấy mà đánh vù đánh rập, rồi nhét dẻ vào miệng, ôm số ngay lên ngựa, phóng thẳng ra giữa cánh đồng. Khiến cho cô kia không kịp chối cãi được tiếng nào, mà cả chùa đều yên chí là « cụ lớn bắt cô em » chớ có ai ngờ đâu bác Tú lại cả gan chim gái một cách trắng trợn như thế ! Tưởng rằng bạn chim gái hộ mình, chẳng ngờ bác Tú tội lại sùỵ nghiêng ngay làm kỷ vật ! Bác thú tội với cô, rồi tán tỉnh khéo đến nỗi cô phải vui lòng cam phận tiểu-tinh với bác ! Được dai nhân thuận ý rồi, bác liền đem ra phố Cầu Dừa, thuê nhà để giấu một nơi, đề... Chẳng ngờ « mặt cửa lai gặp phải tay mướp đắng ! » cậu Ba nào phải tay non ! Chẳng được ăn thì đập đồ, chứ khi nào cậu chịu làm cỗ sẵn cho kẻ phỗng tay trên ! Cậu bèn hỏa tốc về Phượng-Trung, nói toang cho bác Tú gái biết Cậu lại lả : đầu lè lưỡi mà thêu dệt rằng :

— « Trời ơi, chết ! chết ! nếu chị không ra cứu bác giai mau thì mấy hôm nữa là bác ấy... phi mắc « cù đinh » tất cũng bị « thiên pháo » ! phi nổ « hoa cái » lất cũng nhưn hàm răng ! vì bác ấy rai rột quá, đi rước ở ngõ Sầm công về một con dĩ luông, tuy tuổi còn non, mà đã « bầy bận tiêm la, mười ba lần lậu ! » Tôi can ngăn thế nào cũng nhất định không nghe, thật quả mồ mả nhà bác ấy đã đến ngày hết phúc !!... »

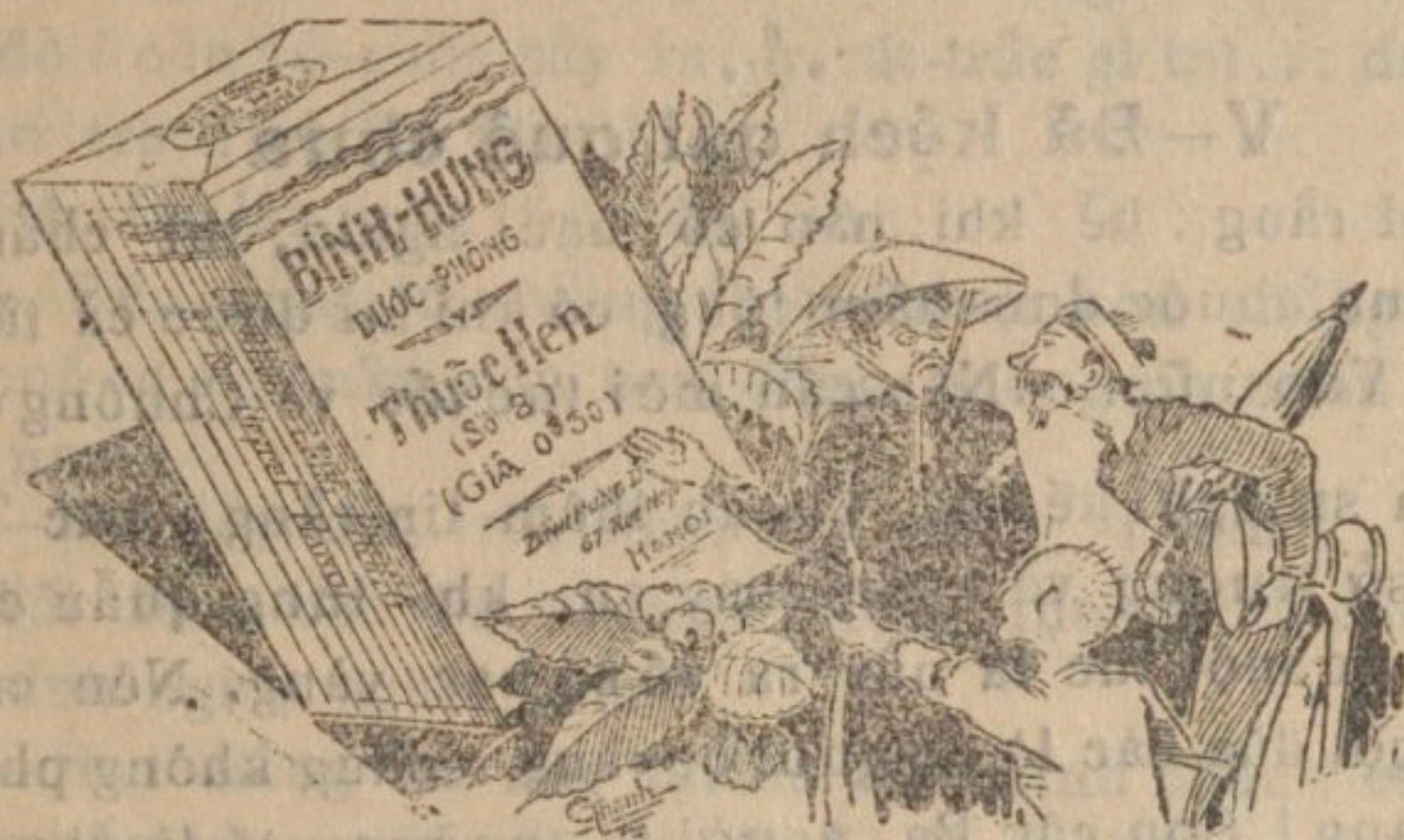
Bác Tú gái xưa nay đã khét tiếng sư tử vùng Hà-dông. Nay nghe thấy cậu Ba ca tụng đức-tính và hành-vi của đức ông chồng như thế, tài nào mà máu ghen « thần lậu » của mụ lại không tam bành nổi ! Bà nghiêng rặng trợn mắt lông lộn gằm thét một hồi, rồi tức-tức nhờ cậu Ba chỉ giã, bà tốc thẳng một hơi ra Cầu-Dừa, áp-đảo vào chỗ ngụ bí-mật của ông chồng, mà vùng đòn gánh đánh lia đánh lịa một mẻ, rồi bắt cho kỳ được đức-phu quân, phải về cấm-cố ở làng.....

Thừa lúc Hán, Sở chiến tranh tán loạn, cậu Ba liền lén vào chuạt dọa cô ả, rồi phỗng ngay đi chỗ khác ! Nhưng... Tội nghiệp thay, hai anh cùng sôi hồng hồng không, kết cục cô Phượng đáng thương kia, lại đánh lừa đồ cho cậu Ba một bữa rượu thật say, mà chuồn đi đằng nào mất !

★ ★

5° Cô Vân

Nay đến chuyện cô Vân ở Đông-Ngạc. Cậu Ba sợ lại như cô Phượng, nên ấp-úng không chịu nói rõ tên. Vân một trang tố nữ khuê-môn, con nhà lễ giáo, vả cô lại đã ước hẹn có nơi, nên tha hồ cho cậu Ba tán tỉnh trăm khoanh mà kết-cục vẫn không làm siêu nổi tấm lòng thực nữ. Một lần cậu Ba theo đuôi lái nhải nói mãi. Nào là... « tôi sẽ đúc nhà-vàng cho người ngọc ở....sẽ đủ tiền nghìn bạc vạn cho bạn yêu tha hồ phung phí cho xướng tay !

Vous avez toujours auprès de vous un crachoir,

Et combien vos crachats sont nauséabonds !

Notre Antiasthmatique a un sérieux pouvoir,

Curatif dont le renom est connu du monde

Đi đâu ống nhổ kè kè.

Ho hen đờm rãi mà ghê cả người.

Thuốc hen số 8 ông ơi.

Bình-Hung được phẩm trên đời không hai.

Vân tức mình quay lại nói :

— Anh đào ở kho nào mà sẵn quá thế ? Nếu bao giờ anh thực có bạc ngàn cho tôi xem, bấy giờ tôi sẽ thừa chuyện. Mà tôi hẹn cho từ nay đến ngày ấy, nếu mà anh còn bỡm sỡm quấy nhiễu tôi nữa, thì tôi sẽ dùng cách tối thô bỉ đối lại cho mà coi !

— Cô có thật giữ lời hứa vừa rồi không ? Thử nhắc lại cho tôi nghe nào !

— Sao lại không giữ ! Nhưng cái đời anh công tử bán trời, thì còn đời nào có bạc ngàn mà mong ! Cái thân cóc chết cứ mơ-mộng chực ăn thịt ngỗng trời làm gì cho khổ !

Vân chế nhạo thế, rồi vừa cười vừa quay quả bước đi; Cậu Ba ngẩn người nhìn theo, rồi phồng mồm trợn mắt, nói lầm bầm.

— Được rồi ! ông thử nhờ Tú-Xuất nghĩ hộ một kế lấy nghìn bạc dờ cho xem, cho con dĩ biết tay ! Mày đã coi trọng kim tiền hơn tình nghĩa, thì cái thân mày không đáng quý gì nữa ! rồi ông sẽ giầy cho một bài học về tiền !

V— Đã ketch gái quê chưa

Yên chí rằng : hễ khi nào có bạc nghìn, thì chẳng những mua chuộc được tấm lòng, có khi lại được cả tấm thân của Vân nữa....Nên cậu mới tức tốc về Chuông để nhờ quân sư nghĩ kế hộ. Vì cậu thâm tin rằng : bác Tú tôi rất sở trường về ngón soay su, khi túng quẫn chỉ ngồi bóp óc một lúc là nẩy ra vô số bạc vàng. Nên các bạn vẫn gọi đùa bác là « người óc vàng » cũng không phải là quá đáng ! Còn cậu Ba, người ta thường gọi là « hung thần giá họa » cũng không phải là không đáng ! Vì nếu hôm, tết cậu đứng về, thì vợ chồng Lý-Toét đâu đến nỗi mắc phải tai họa tầy trời (trời riêng của Lý-Toét) mất hết cả cái cảnh vui xuân tết như vậy !

Nhưng cũng còn phúc cho lão : nhân hôm sau vợ lão cho người đến nhà thầy lang (Tú) mua ít mật gấu về thoa bóp vì bị chồng đánh bị thương. Cậu Ba thấy vậy, bất giác oán hối đầy lòng, bèn sai người đem trả lại bu gà toi và 3 quan tiền bị mất hôm trước.

* * *

Tiệc rượu bày lên, chủ khách nhân khi tửu hứng lại bàn đến chuyện vin hoa bẻ liễu. Nhân cậu Ba hỏi thăm đến những «đóa» hoa thôn giã. Bác Tú vui vẻ nói :

—Thiếu gì !... Cứ mỗi phiên, các ả kéo ra bán nón đầy chợ. Nếu anh muốn thưởng thì cứ đêm đêm chờ những ả khâu-nón qua lại, vì chúng có thói quen, đêm hay đến tụ họp ở nhà nhau. Nhưng tôi nhất sinh chưa từng để ý đến bọn chúng bao giờ, vì mình là tai to mặt lớn trong làng, động gặp chúng đã khúm núm cúi chào «lạy ông» rồi, thì, mắt mũi nào mình còn nỡ chòng ghẹo.

Nếu anh muốn thưởng « của lạ » thì tôi sẽ chổ ngằm cho mấy đám khâu áo-đề. Nhưng mà này... phải liệu coi chừng đấy nhé ! Vì nghe đồn chúng nó nanh ác lắm cơ đó ! nếu vô-phúc xảy ra sự bất-trắc gì thì... đệ không nhận trách nhiệm đâu đó !

Cậu Ba lên mặt thạo đời nói :

— Đến hạng từ-chiêng thập-thành còn chẳng sợ cóc gì, huống hồ mấy đóa hoa đồng, phỏng có nanh vuốt gì mà ngại !

— Thì đấy, của trời chán vạn ra đó, ai cấm !

Tối đến, bác Tú cứ luôn miệng dục bạn đi chơi, Cậu Ba sinh nghi, nghĩ thầm :

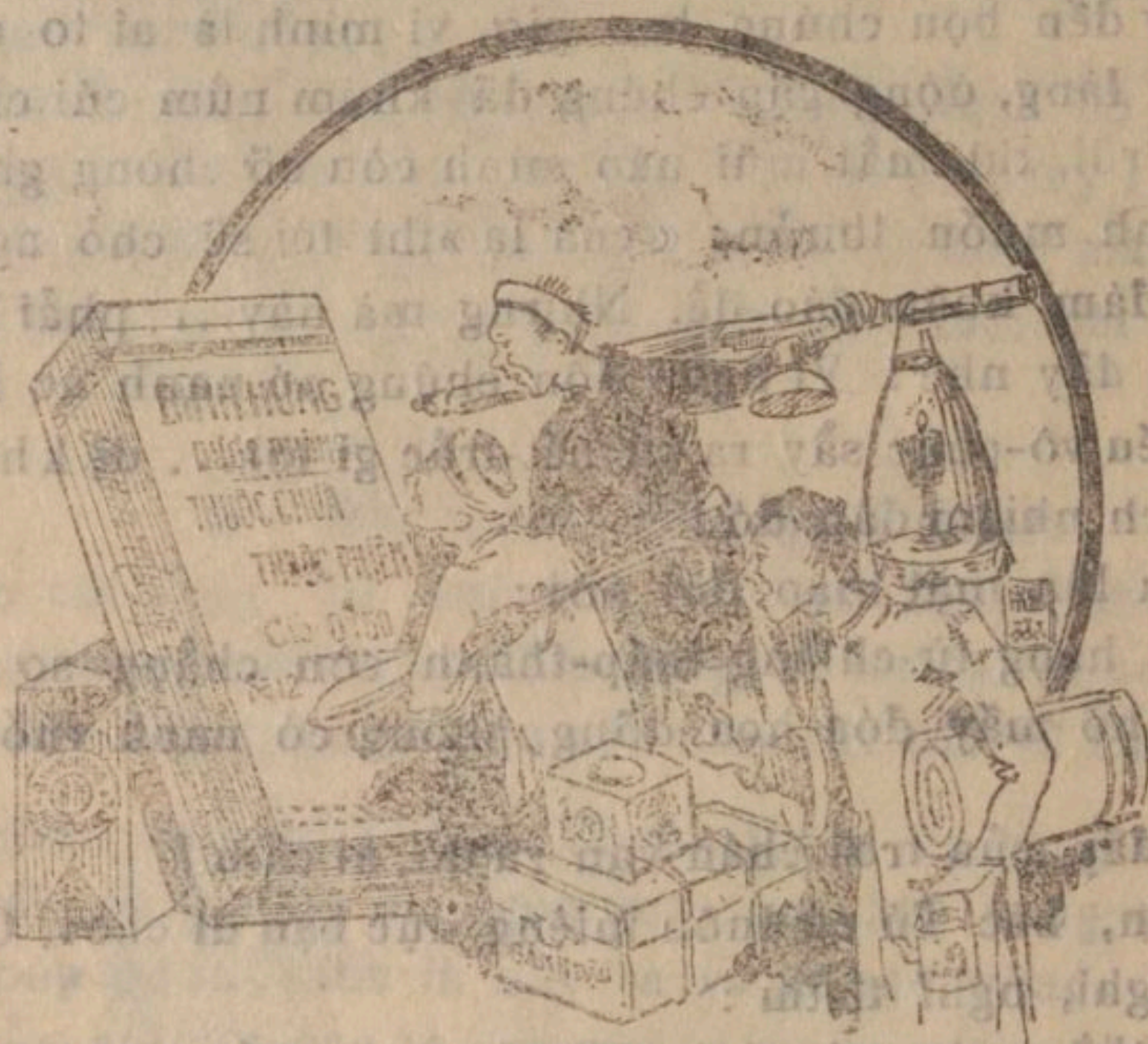
—Hay thằng cha này lại có ý sỏ mình chắc ! có lẽ hẳn có muốn lừa mình vào cạm bẫy để mua trò cười, cũng chưa biết chừng !

Vì lòng hiếu thắng —vả chắc cậu cũng có đôi chút máu dê nên cậu cũng cứ khẳng khái bước ra đi liễu.

Cái cảnh chơi đêm ở nơi thôn-giã, cũng lắm cái thú vị nên thơ. Nhưng chắc lúc này độc-giã không thích nghe tả cảnh, nên xin lược đi.

Cậu cứ thủng-thỉnh đi vòng đường đê lên Đôn-thư, rồi lại vòng trở xuống Thủy-nguyên... Tuy có thấy vài bọn rong dóm vác nón đi lại, nhưng vì đông người nên cậu chưa dỏ ngón gì được. Hồi lâu bỗng thấy một cô thủng-thỉnh đi về phía xóm lẻ.

Cậu bèn mượn cơ hội thăm đường, khiến cô nọ phải đứng lại đối đáp. Cậu dỏ cái miệng cười chuyen môn tươi như hoa nở, ôn tồn hỏi thăm hết chuyện nọ độ chuyện kia, bất giác cô nọ cũng vui tai đứng nghe mãi. Cô lại tắt dóm đi cho khỏi ai nhận được mặt. Nhưng cái vẻ xinh đẹp mê hồn của cô đã in sâu vào nhỡn ảnh của cậu rồi, Nên câu chuyện cũng theo ngọn lửa tình ngùn

Le service à opium vous suit partout.

Votre fortune s'épuise ainsi que vos forces

Qu'attendez-vous encore pour venir chez nous

Prendre un élixir qui vous guérira de force ?

Đi đâu những lọ cùng xe.

Những tiêm cùng móc cặp
kẻ luôn luôn!

Mất tiền mua lấy gầy mòn.

Thì cai đi quách há còn

tiếc chi.

Bình-Hưng thuốc đờ cai đi.

ngọt trong tâm, mà càng mặn mà khăng-khít. Cậu tưởng cô cũng một lòng cảm mến say-sưa, tuy mặt ngoài còn, nhưng chắc hẳn tình trong như đã Nào ngờ đâu cô chỉ là một pho tượng đá ! Hoa thắm mới hé, bóng nguyệt vừa tròn, nhưng cô vẫn hồn-nhiên một vẻ ngây-thơ, chưa hề biết mảnh-khỏe bướm-ong là gì cả... Trước vì gia hiếu kỷ đứng lại nghe, kịp khi nghe cậu Ba ga-găm đến nơi, và chợt nắm lấy tay cô. Bấy giờ cô mới rật mình kinh sợ vội dăng tay ra, rồi hăm hăm tức giận đi thẳng ..

của ngon đã gần kề đến tận nơi - ấy là cậu tưởng thế, nên khi nào cậu chịu bỏ đi cho đành. Cậu theo, theo mãi. Vừa theo vừa tha thiết van nài. Thình thoảng cô lại ngảnh lại, cau gắt :

— Ô hay chữa ! cái bác này mới lòi thôi chữa ! tôi không bằng lòng nói chuyện với bác nữa. Nếu bác không thôi đi thì tôi sẽ la làng cho mà xem !...

Cậu vẫn không ngã lòng, vẫn cứ lải nhải đem một giọng rất náo nùng thắm thía, để mong ai kia phải động lòng thương mà không nỡ cự tuyệt nữa vì cậu đã kinh nghiệm nhiều lần, cậu biết hạng gái thơ rất hay nhẹ lòng đa cảm, hề cứ kiên gan nói mãi, tự nhiên sẽ vẫn hồi được tấm lòng sắt đá của dai - nhân.

Bỗng thấy cô nọ đứng dừng lại, nhìn thẳng vào mặt cậu một lát, rồi lại lúi lúi quay đi, nhưng không đi nhanh như trước nữa.

Cậu mừng hí hửng, biết là cái giờ-phút thành công sắp tới nơi rồi !

Thì, quả nhiên thiếu-nữ đi càng chậm, và bắt đầu đáp lại bằng một giọng ôn hòa :

— Thế... cậu tên là gì ?... quê quán ở đâu ? .. đến đây làm gì ?... trong túi có bao nhiêu tiền ?..

Cậu mừng quỳnh, óa lồn đáp lại từng câu. Cậu dương đông, khích tây, nói khoe mình như trời như đất...

Miệng lưỡi đương thao thao bất tuyệt, như thể nước sông Hoàng - hà, thì thỉnh linh thiếu - nữ nữ dùng hết sức bình sinh đẩy cậu một cái ngã lộn nhào xuống một cái chuồng phân ven đường! Cậu chỉ kịp kêu, « ối chào ! » một tiếng, tức thì rơi đánh « bùm » một cái ngập đến tận cổ, phân bùn bắn tung như mảnh đạn trái-phá, bám vào đầy cả đầu tóc mặt mũi cậu ! . . . Cái chuồng phân quái-ác thế ! Cậu loay-hoay mãi mới lên được ! Cậu kinh-khiếp bàng hoàng như người bị trời đánh hụt ! Không kịp tắm-rửa gì cả, cứ tha cả cái bộ-tịch kinh-khiếp như thế mà chạy điên chạy cuồng về nhà bạn !

Bác Tú đương ngồi nhàn trước ngọn đèn khuya, ung-dung ngồi đọc sách uống rượu xướng một mình. Thỉnh linh thấy tiếng gọi cổng rất gấp, hòa với tiếng chó cắn sủa vào một chỗ. Rập mình tưởng cướp phá cổng, nhưng chỉ nửa phút đã nhận ra ngay tiếng bạn. Liền lật đặt cầm đèn ra mở cổng.

Cánh cổng vừa ngỏ, một quái vật ghê gớm nhẩy vụt vào, đem theo một thứ uế-khí đặc biệt xông tỏa ra đầy không-khí, kẻ bị hít phải cơ hồ tưởng vỡ lỗ mũi !

— Uả, trời ơi ! cái quái gì mà ghê-gớm quá thế ?

Cậu-Ba vẫn chạy như người điên :

— Đâu ? đâu ? nước đâu ? ao đâu ? lấy cho tôi mượn cái đèn mau lên kéo tôi chết bỏ mẹ tôi bây giờ !

Chạy tới vệ ao, cậu liền bằng mình nhẩy « tùm » !

Thế là hết chuyện ve gái quê ! Lại còn gái tỉnh ở chương sau ?

6 — Công chúa lấy chồng

Cậu-Ba chẳng biết rét mướt là gì, cậu lặn ngụp rửa tắm thật kỹ, rồi lấy quần áo của bạn thay xong, lên sười một lúc mới hoàn hồn.

Trong khi ấy thì bác Tú cũng đương nướng mực, nướng nem, mở tiệc dạ-à-m cho bạn khuấy khuấy nỗi lòng.

Bác Tú tuy đã đoán trước được câu chuyện từ khi chưa xảy ra, nhưng vẫn lảng-lờ như không, đứng đĩnh hỏi bạn :

— Thế nào cuộc săn đêm, vừa rồi, có vớ được cái mồi nào không? có sao lại xảy ra như thế?

Cậu Ba cố giữ vẻ tự nhiên mà rằng :

— Hươu nai khối ra đấy, nhưng tôi xem ra chẳng được thị nào ra hồn! Buồn tình cut hứng, tôi thơ thần ra về. Thế rồi.... thế rồi...thình-lình dẫm nhăm ngay phải một con rắn....

— Chắc là rắn hổ mang?

— Có lẽ! con rắn to mà dữ quá! nó đuổi tiểu-đệ phải chạy điên chạy cuồng, vô-phúc lại chạy lăm vào một cái hố....

Les hommes dont le corps est
couvert de gale,
Comprennent-ils que leur sang
est impur ?
La pommade « Binh-Hung » gué-
rira ce mal,
Il faut purger son sang pour le
rendre pur.

Những người ghẻ lở khắp
mình.
Chỉ vì huyết nhiệt nên sinh
đó mà.
Mau mau mua thuốc về xoa
Binh-Hung thuốc ấy thực là
thuốc tiên.

Bác Tú an ủi bạn :

— Hừ, nếu thế thì vô-phúc thật. Nhưng thôi, làm quái gì cái vật ấy. Giờ bác thử nói chuyện Hà-thành cho tôi nghe nào ! ít lâu nay có thấy câu chuyện gì thú không ?

Cậu Ba hút hơi nói :

— Thiếu gì chuyện vui chuyện-lạ : nào là quận công mỗ... sắp tập trận ; quận chúa mỗ... sắp vu qui. Vả độ này gần tết, cảnh xắc phố xá rất vui, thiên-hạ cười xin rộn-rịp, chỉ bèo quan viên hàng Đào hàng Bạc tha hồ mà dặt hàng...

Bác Tú như sực nảy ra ý gì, vội hỏi :

— Quận chúa sắp cười à ? bao giờ cười ?

— Gần đến nơi rồi ! phố hàng Thiếc đương làm rất nhiều đèn để treo quanh phủ và tư-gia các phố đã được lệnh hôm ấy cùng phải treo đèn kết hoa để mừng cho quận chúa.

Bác Tú lăm nhăm bấm đốt tay, rồi nói :

— Thế à ? nếu thế thì gà gáy nay ta phải đi mau thì mới kịp được !

Cậu Ba sửng-sốt hỏi !

Đi đâu ? và kịp làm cái gì ?

— Đi Ha-noi chứ đi đâu. Đi để soay hộ bác một món tiền mà bác đương ao ước.

Quả nhiên, sáng sớm hai cậu giắt nhau ra Hanoi : Bàn mưu tính kế xong rồi, hai cậu bèn trá hình là người nhà quan quận, đi tới một hiệu kim hoàn lớn nhất phố hàng Bạc. Bảo rằng :

— Nhân dịp sắm tư trang cưới quận chúa nay mai, cụ lớn Bà muốn dùng rất nhiều đồ vàng kiền mẫu thật đẹp thật khéo, không biết ở phố này hiệu nào khéo nhất ?

Lẽ tất nhiên là hiệu ấy tự khen lấy khen để rằng chỉ có hiệu mình là khéo nhất rẻ nhất đẹp nhất, cái gì cũng nhất cả.

Người nhà quan quận nói :

— Nếu vậy hãy làm thử vài thứ xem nếu quan bà vừa ý thì sẽ đặt làm tới vài ba ngàn đồng là ít.

Chủ hàng lấy ra một cảnh thoa làm mẫu đưa cho hai cậu cầm về. Rồi ngầm cho người đi theo hút thì quả thấy hai cậu đi vào trong vương phủ thật. Buổi chiều hai cậu đến giả cảnh thoa, và đưa ra một cái đơn mà rằng :

Đồ nữ trang ở đây làm khéo lắm ! Các cụ lớn trong phủ đều rất bằng lòng. Hiện ngài có sai đặt làm các thứ sau này. Từ hoa hột cho chí hộp trầu ống nhỏ, đều nhất

Le maire du village, parapluie et cartable

En mains, rencontre sur la route un notable

Lui dit : « Connaissez-vous, mon sieur, ce médicament !

Votre estomac va mal, prenez le carrément.

Il vous guérira ; vos forces seront rétablies.

On le vend chez Binh-Hung, la grande pharmacie.

Cụ lý cấp cấp cầm ô.

Xem ông nhiều móm cụ
bô bảo rằng :

Cụ ơi biết thuốc này chẳng?

Dạ - dầy đau phải uống
phăng thuốc này.

Uống vào tức bệnh khỏi ngay

Binh-Hung đây bán thuốc
đau dạ-dày.

loạt làm bằng vàng nuốt hết cả. Hạn trong ba hôm phải làm xong. Và nếu có thiếu vốn thì chủ nhân đi theo tôi vào phủ, cụ lớn sẽ ban trước cho một nghìn lạng.

Chủ nhân mừng cuống quit. Nhẩm tính các đồ tư trang trong đơn, phải dùng tới gần sáu nén vàng, tính vớt đi thì món hàng này cũng lời được răm bảy trăm là ít. Bèn năn nỉ khẩn khứa hai cậu :

— Nhà cháu thảo được món hàng quý-hoá này thật. quả nhờ ở công-đức hai cậu. Dám mong hai cậu ở trước mặt chúa-công nên hết lòng tán-thành cho nhà cháu được giá cao một thi, ơn ấy thế nào cũng xin nhớ đến hai cậu. Nay hãy tạm xin vi thiềng chút đỉnh để hai cậu soi qua

Vừa nói vừa dúi cho mỗi cậu một nén bạc. Hai cậu nhất định từ chối mà rằng :

— Thấy ông bà đây là chỗ thực thà tử tế nên chúng tôi muốn làm ơn, chớ có phải vì lợi dẫu ! chỉ mong khi công việc xong xuôi, chủ nhân sẽ làm quà cho 2 chúng tôi vài cái tróp bạc bông bèo vàng là đủ.

Chủ nhà tức khắc lấy đôi tróp nón đưa tặng. Và khi ra về, lại vái chào hai cậu rạp xuống tận đất để tạ ơn . . .

Qua mấy hôm sau, vào quãng 7 giờ tối, bỗng thấy một chiếc võng điều diềm thêu sáo phủ, đằng trước có đôi đèn lồng giần lộ, đằng sau mấy chú hèo hoa áo nẹp đi theo . . . từ từ đi tới trước cửa hiệu kim-hoàn kia . . . thì đổ lại. Một cậu lính quen hôm nọ, lật đật chạy vào, khẽ gọi chủ nhà bảo rằng :

— Chúa mẫu giá lâm !

Cả nhà nghe nói đều nháo nhác kinh sợ, chủ nhân liu lười khẽ hỏi cậu lính :

— Không hiểu chúa mẫu nương nương ngài giáng lâm tộ-xá có việc gì thế ?

Cậu lính làm bộ khép nép kính sợ mà rằng :

Nhân tiện Ngài qua thăm cụ lớn Thượng, nên Ngài lại qua tới đây để coi thử các thứ nữ trang đã làm xong

chưa đó ! vì ngài cứ sợ trễ hạn, nên Ngài nông muốn coi cho biết xấu đẹp thế nào đó !

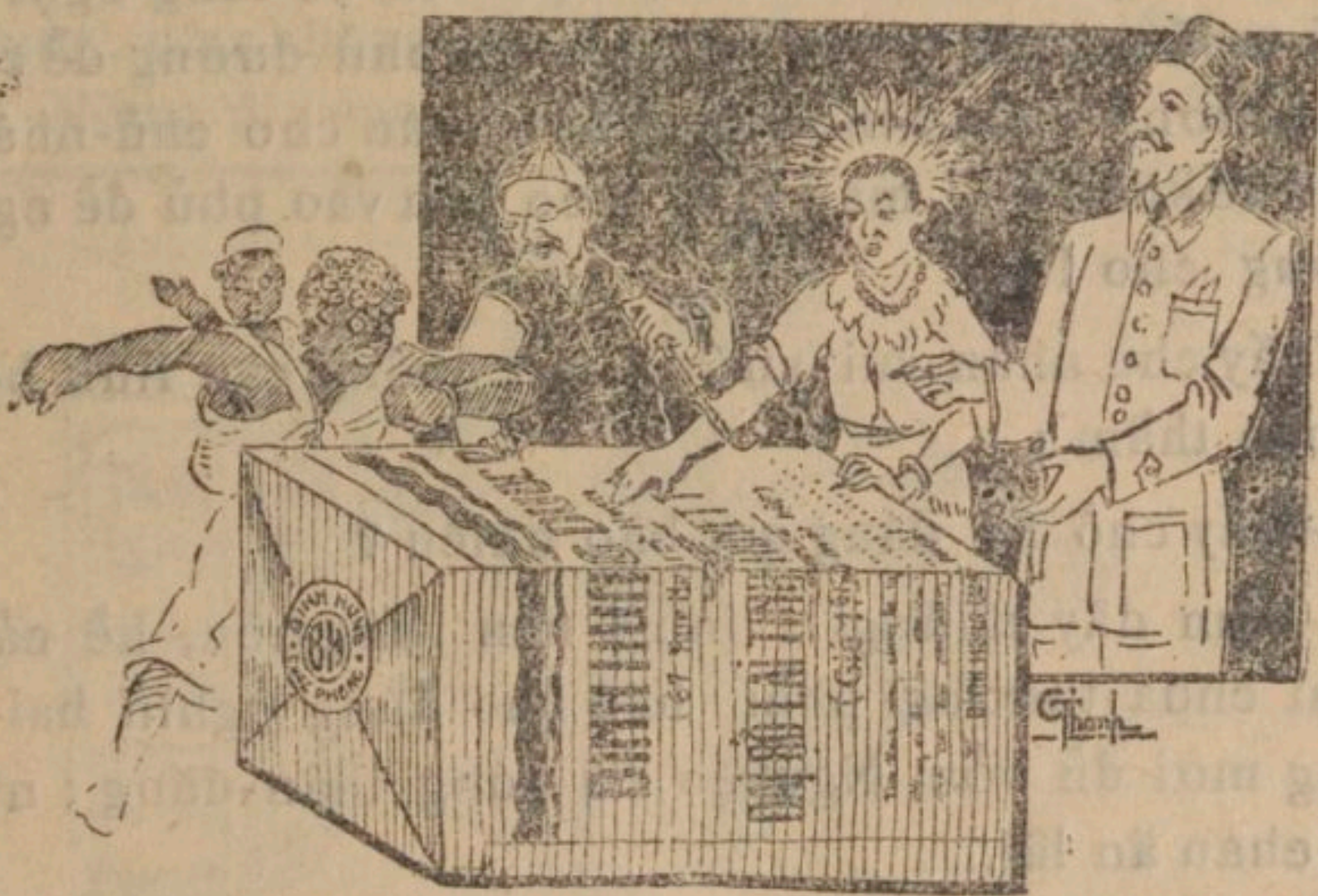
Chủ hàng có vẻ mừng rỡ mà rằng :

— May sao nhà cháu cố đốc thúc thợ thuyền làm thau đem suốt sáng, nên mọi thứ hoàn thành cả. Thật là may mắn quá !

— Ủ ! nếu được thế thì may mắn quá ! chắc chúa mẫu sẽ bằng lòng và khen ngợi lắm đó ! đâu ?... thử đưa mấy thứ để tôi đem trình Ngài coi thử xem ngài choán phán thế nào !

Chủ nhà hí-hửng vội lấy mấy đôi vòng xuyến đưa ra. Cậu thị vệ đỡ lấy cầm đôi vòng xuyến đưa ra bên vồng, vén cánh sáo đưa vào...

Dưới ánh nến thấp thoáng trong màn, mọi người nhà chủ đứng xa nhòm trộm, thấy thấp thoáng một bà già xiêm áo rực rỡ, eầm lấy bốn vòng xuyến.

Africains, Chinois, Français,
chacun à l'envie,

Vient prendre des drogues à
la grande pharmacie
de Binh-Hung, dont le renom
est universel

Et dont les produits font des
miracles éternels.

Tây đen chủ khách ông tây
Chen nhau mua thuốc ở đây
gia truyền.

Thuốc hay như thể thần tiên
Đỏ da thắm thịt bổ liền
huyết tinh.

Ai ôi tìm đến Binh-Hung.

từ từ đưa lên trước mắt coi qua, rồi cất tiếng tro tro nói :

— Những thứ ni họ mần coi thiệt khéo, thiệt ngộ đó !
Chúng mi thử bao hần đưa thêm các thứ kia, ta coi
thử xem tột xấu ra răng mồ ! (1) cậu thị vệ « dạ » to mộ
tiếng rồi chạy vào báo chủ nhà :

— Đâu đâu ?.. còn các thứ kia như tráp trầu, ống nhổ
nếu đã xong rồi thì mau mau đem ra đây, để ta dâng
chúa mẫu coi thử !

Thấy các thứ kia đã được chúa mẫu ưng-ý ban khen,
chủ nhân đầy lòng vui sướng. Vội nhặt nhanh nốt các
thứ còn lại đưa tuốt cho cậu thị vệ.

Sau khi đưa tất cả vào vồng cho chúa xem, chúa liền
sai gói cả lại để chúa đem về phủ.

Yâng lệnh truyền, cậu chạy vào nói to cho chủ nhà biết

— Bớ chủ nhân ! đức chúa mẫu choàn rằng : đồ hàng
của nhà này mần khéo lắm, ngài rất có lòng ngợi khen.
Ngài muốn nhân tiện đem luôn về phủ đường để cho các
công nương ngoạn-thưởng. Vậy choàn cho chủ-nhân phải
chỉnh tề khăn áo, mau mau theo hầu vào phủ để ngài ban
thưởng cho !

Thấy chủ nhân vui sướng như cuồng cậu lính bèn ghé
tai bảo thầm ;

—Mấy chỗ ấy đáng giá bao nhiêu ?

—Bầm đây những... lính 4 nén vàng nỏn, kể cả công
sá thì chúa-thượng phải ban cho đúng nghìn hai trăm
lượng mới đủ vốn. Nguyên có bóng thần-đăng ; nếu mà
nhà cháu ăn lãi....

Cậu lính vội xua tay ;

—Thôi thôi, thề bồi làm gì, nhớ gấp giờ linh thì khốn
hãy nghe ta giặn đây này ! lát nữa vào cứ xin đúng....Mà

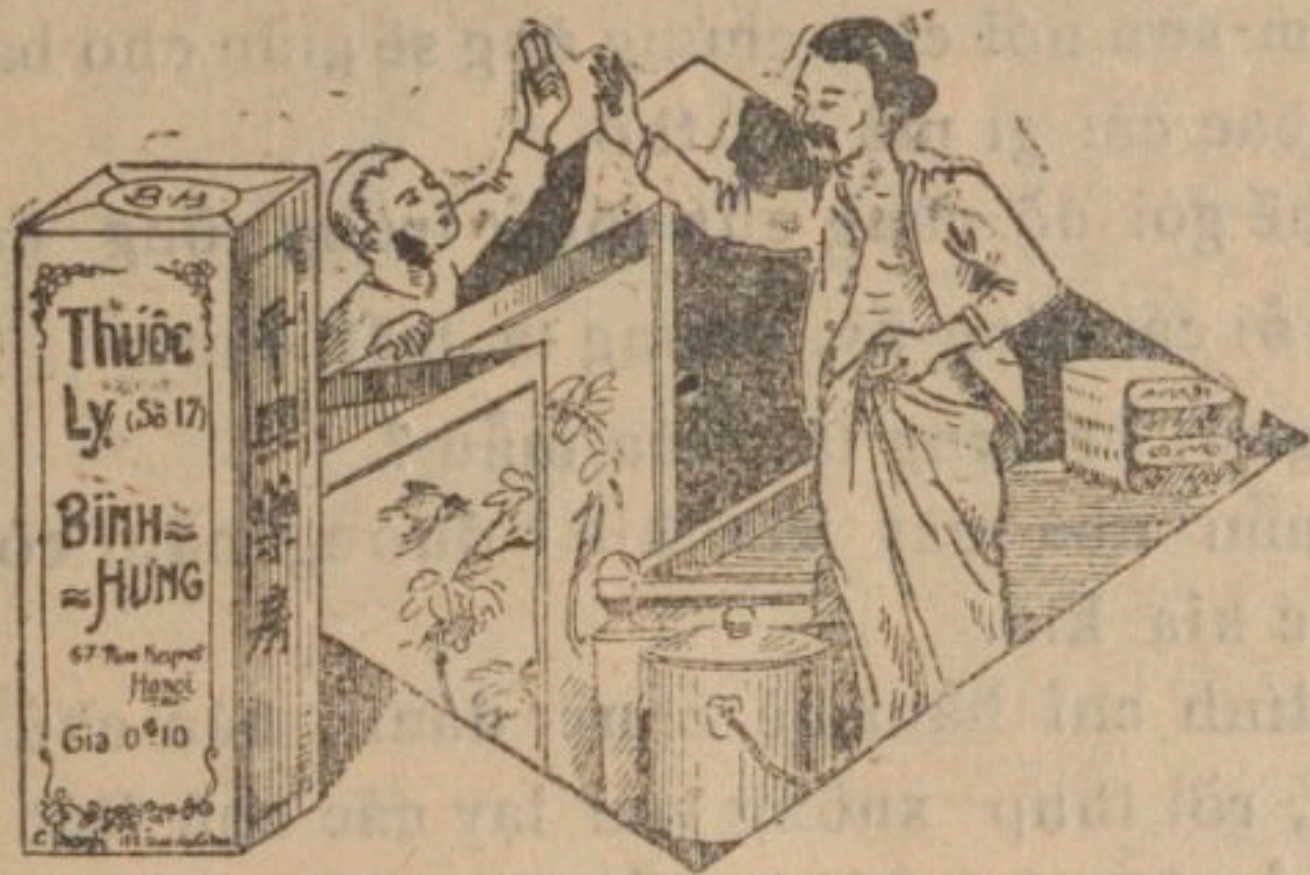
1) « ra-răng mồ » tức là « xem sao nào »

cũng chớ nên xin nhiều e chúa quở — cứ xin đúng ngàn rưởi lạng, rồi chúng ta sẽ... nghe chữa !

Chủ quán vái giải một cái :

— Mô phật ! nếu được vậy thì phúc đức quá ! nhà cháu xin biểu dứt hai câu số lẻ ấy, dù biết rằng lỗ vốn cũng cam tâm !

Trông ra thấy võng « chúa » đi đã xa rồi. Cậu lính còn chùng-chình tán phượng thêm mấy câu nữa, rồi mới cùng chủ hàng giảo bước chạy theo võ.... Đi được một quãng, cậu lính bỗng đứng lại đi giải. Chủ hàng sốt ruột bỏ cậu chạy vội lên trước. Thấy võng đi qua mấy tòa dinh trại đều không thấy đỗ lại, trong lòng chủ hàng đã hơi nghi, nhưng không dám hỏi. Vì có hai cậu lính quen thì một cậu đã biến đi đâu mất rồi, còn một cậu còn trụt lại sau, ngóng mãi vẫn không thấy cậu chạy kịp võng mà hỏi. Bọn lính khiêng võng đi thật mau, vừa đi vừa chuyện huyền thiên, như không cần gì giữ lễ với người nắm trong võng cả. Võng đi vào cửa Đông rồi lại vào cửa Nam

La dysenterie ! que de douleurs elle cause ! que « d'efforts elle demande !

Et à vue d'œil vous maigrissez et pâlissez.

Ajoutez à cela encore mille inconvénients, mais...

Mais tout disparaît avec une potion du « **Thuốc Ly** » de la pharmacie **Bình-Hưng**.

Dẫn đau bệnh **Ly** khổ thay,

Làm cho người bệnh chóng
gầy chóng tiêu,

Lại còn khó chịu đủ điều;

Bình - Hưng thuốc ấy một
liều khỏi ngay

khiến cho gã chủ hàng càng lấy làm quái-lạ. Vừa toan hỏi thì thấy võng đứng dừng lại, một người lính quát to :

— Con khỉ già cút xuống đi thôi !

Vừa nói vừa kéo nghiêng mạng võng, một vật rơi bịch xuống đồng rác vệ đường. Nhận ra thì trời ơi, nào phải quận chúa nào đâu ! cái người mà bác chủ kim-hoàn từ nãy vẫn yên-chỉ là quận chúa vương-phi, té ra chỉ là một mụ ăn mày người Huế bấy lâu vẫn chuyên nghề ngâm thơ «con cá» (1) ở đầu phố củ'a Nam !

Bác chủ hàng bỗng rú lên một tiếng kinh hồn :

— Ôi trời ôi ! chết bỏ mẹ tôi rồi !... sao lại thế này ?

Bác vội níu lấy một người lính mà cuồng cuống hỏi rồn :

— Thế này là thế nào ? đồ vàng của tôi đâu ? đưa giả tôi đây ! Các ông không thể từng đảng lừa bịp mà nuốt sống bạc vàng của tôi như thế được !

Một người trong bọn lính, bỗng nổi giận mắng lại :

— Này cái anh kia ! Anh đừng có vơ đũa cả nắm ,

Nếu cứ sam-sura nói càn, chúng ông sẽ giần cho bây giờ.

Ai biết vàng bạc cái gì mà lời thôi.

— Ô hay thế gói đồ vàng của tôi ở trong võng đâu ?

— Người hỏi cái võng ấy, chúng ta biết đâu.

Thế cái người tự xưng là chúa mẫu ?

— Chúa mẫu nhà mày kia kia ! đương nằm cò-queo trên đồng giác kia kia.

Thấy bọn lính chỉ hăm-hè chực đánh, bác chủ hàng bỗng khóc òa, rồi thụp xuống van lạy các chú lính cứu-vớt hộ cho, kéo tuyệt nghiệp mất.

Bọn lính nói :

— Nào chúng ta có biết đầu đuôi làm sao đâu, mà bảo cứu với chả vớt !... Lặng yên ta nói đầu đuôi cho mà nghe : « Nguyên chúng ta là lính huyện Thọ-Xương. Nhân có ông Tú-Xuất đến nói với quan Huyện, nhờ

(1) Con cá nó sống về nước ; tức nghề kêu đường.

quan cao mượn võng giá một lúc. Quan Huyện vâng chỗ thể - huynh nên vui lòng cho mượn. Ông ta bảo chúng tôi đem võng ra đây, thấy người bạn ông ta cùng một mũ ăn mây sừng - sinh bộ xiêm áo mệnh phụ bằng giấy ngồi chờ đó rồi. Hai ông ấy vục mũ ta lên võng, và cả hai người cùng đổi dạng làm lính thị vệ cầm bao roi đi kèm bên võng. Vì chúng tôi đã ăn lễ của hai ông ấy cả một nén bạc, nên họ bảo đi đâu cũng phải nhắm mắt vâng theo. Sau khi lấy được mấy gói đồ hàng rồi, ông ta để bạn ở lại lại để cản trở chủ nhà, một mặt ông ta thúc chúng tôi phải đi mau theo những đường lối đã định. Khi tới chỗ

Ses joues sont roses comme
les plus belles roses,

Mais Pourquoi, chez son époux,
cette tiédeur ?

— Elle n'a point enlevé les
taches de rousseur

Qu'enlève, de ce produit, une
seule dose.

Mặt tươi như đóa hoa hồng,

Vì đâu nên nổi đê chồng
kén yêu ?

Chỉ vì chứng cá sẩn-siւ.

Binh-Huong thuốc ấy một
liều khỏi ngay.

khuyết, ông ta thu lấy các gói hàng, để đi ngã khác. mà giận chúng tôi phải khiêng mụ ra vứt bỏ ở đây... Ấy đầu đuôi chúng tôi chỉ biết có thế thôi, còn cái mưu kế của các ông thì hành ra sao? thì bác thử hỏi con mụ hành-khất năm kia may ra còn biết nhiều hơn chúng tôi... Thôi, giờ chúng tôi phải đem võng đi đón quan, không thể đứng lâu đây được nữa.

Nói đoạn cả bọn kéo nhau đi thẳng, bỏ trơ bác Kim hoàn đứng sững đó với mụ ăn mày. Biết rằng mắc cái hòm to rồi, giờ có đuổi theo bọn khiêng cáng cũng vô ích nên bác cứ đứng trơ nhần mộc ra đó một hồi. Rồi, không hiểu nghĩ sao, bác hăm hở chạy đến đá mụ hành khất một đá, mà nghiêng răng trợn mắt gầm lên rằng :

— Chỉ tại cái con « công-chúa » trời đánh này giết chết ông thôi ! . . . mày ở đâu hiện hình đến đây ? Sao mày dám trộ trộ tiếng kinh để chúng ông ngỡ mày là chúa-mẫu chúa phụ thật, nên ông mới đến nỗi chết bỏ bầm thể này. Vậy thì đầu đuôi sao phải cung khai mau kẻo ông vạ cổ chết tươi bây giờ ! . . .

Mụ hành-khất kinh hãi nói :

— Khốn nạn ba tui có biết chi mô, nguyên xưa ba tui theo chồng ra đây, chả may mắc phải bệnh kín, đến rồi đui cả hai mắt rồi bị chồng đuổi, phải đi hành khất ra gì. Còn chuyện vàng bạc của ông, thì ba-tui nọ có biết mô té ra rằng ở mô .. chỉ biết bữa qua có người đến thuê ba-tui ít tiền, bảo rằng khi tới chỗ đó, thì phải nói như thế... như thế ... Thì ba tui cũng cứ thế mà nói, chứ nào có hiểu ra rằng mô có . . .

Thấy mụ nói líu-lường chẳng biết đẳng sấm nào mà nghe. Diên tiết, bác ta đập mụ ngã nhào, rồi chạy học tốc về nhà, hô hoán gia nhân chia nhau chạy tóa đi các ngã, để sục tìm cái người lạ mặt đã quỵ quyết mạo xưng là người nhà chúa chóp nọ kia, mà nuốt trứng của mình một số bạc vàng kếch sù như thế.

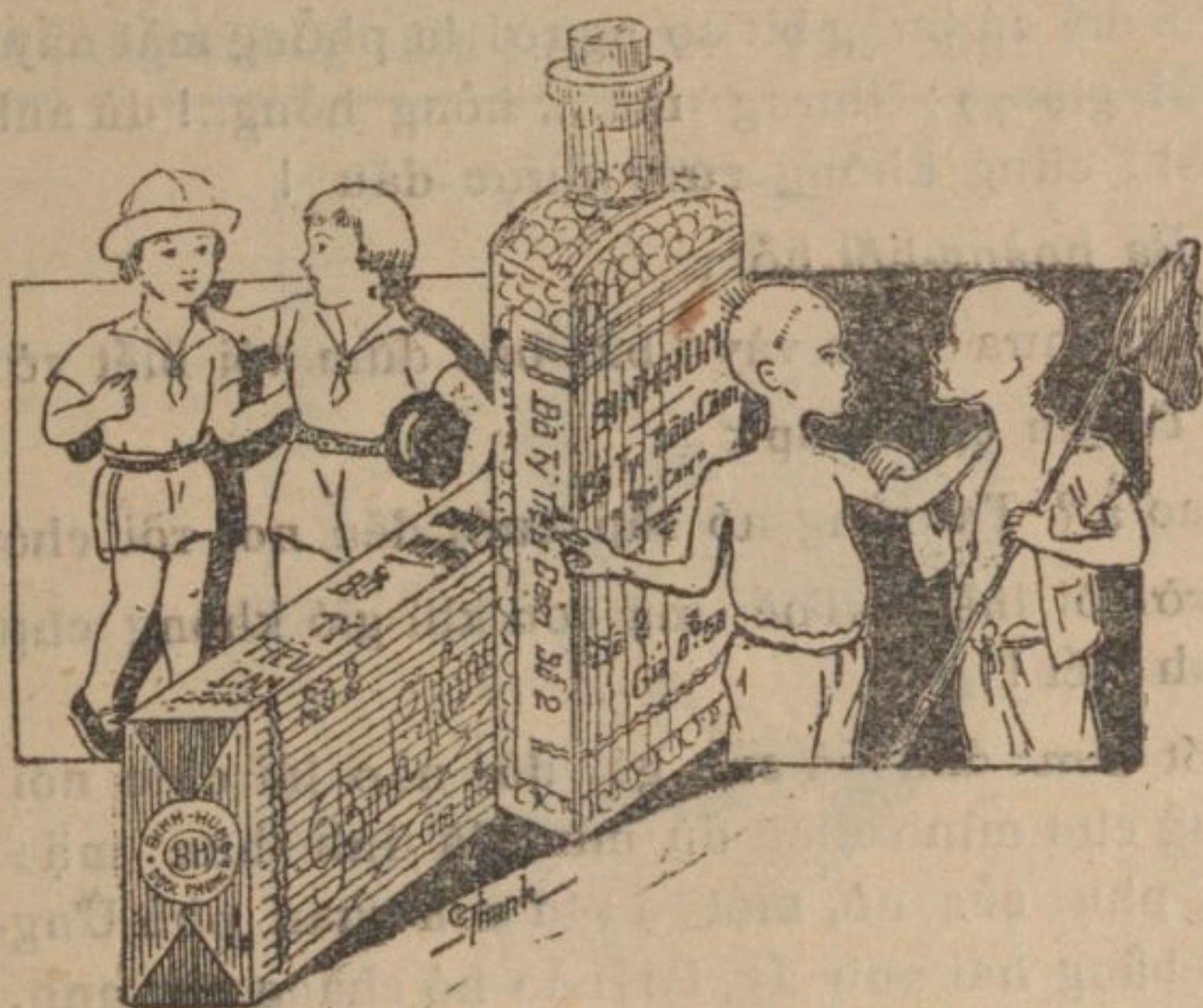
Nào có biết đâu, khi chúng đã sục tìm khắp ngõ ba ngõ bảy, thì cậu Ba và bác Tú đã đương chia nhau số tiền nghìn lạng kia rồi.

...

7—Cô ấy không có ấy.....!!

Sau khi đã đổi số vàng ấy cho người quen, lấy toàn bạc nén rồi, Bác Tú đứng định bảo bạn

— Đấy! anh, hôm nọ na-nằm rằng: nếu có nghìn bạc thì có thể tậu được tuyệt-sắc đại nhân.... Thì, đấy tớ cho tất cả nghìn đó, đem về mà kinh-doanh cho vẹn chòn công-quả. Nhưng mà liệu đấy, hể mà dở thói cuội-đất bắt quách tớ, thì đừng trách sau này!

• Pauvre petit enfant, maigre,
ventru et pâle,

Regarde ces jolis bambains
qui s'amuse là,

C'est qu'ils ont tout pris; pour
soigner leur estomac,

Cette potion d'une pharmacie
de la capitale:

Binh-Hung dont la renommée
est mondiale.

Hỡi em bụng ỏng mình gầy,

Thử trông mấy cậu trẻ này
xem sao?

Mặt mày tươi tỉnh nhường
bao,

Bồ-Tỳ thuốc ấy ai nào chẳng
hay

Binh-hung nước tiếng xưa này

Cậu Ba không chịu lấy cả, hai người đẩy đưa mãi, sau bác Tú phải phát gắt :

— Thì, tôi cốt chu toàn cho việc anh được thành. Còn tôi, nếu mà khi nào cần tiền thì lại nghĩ kế, lo gì !

Cậu Ba bất đắc dĩ phải nhận cả. Rồi hý-hửng nói rằng :
Con Vân phen này hẳn không dám chê tôi là công tử mướp nữa !

Bác Tú ngạc nhiên vội hỏi :

— Ủa ! Vân nào ? Vân con ông Tú Vẽ ấy à ?

Cậu ba ngượng-ngịu đáp :

— Vâng, chính phải.

Bác Tú cau mặt gắt :

— Thế mà cứ bùng bít sợ người ta phổng mất đấy hẳn.
(bổng đôi giọng) : Nhưng mà.... hồng hồng..! dù anh có
mấy nghìn cũng không cưới được đâu !

Cậu Ba hoảng-hốt hỏi :

— Chết chưa ! sao vậy ? bác bảo dùm tôi biết với !

Bác Tú mỉm cười đáp :

— Sao à ? Tại rằng nó sắp cưới đến nơi rồi chớ sao.

— Trời ôi thế à ? Thế mà con khí-gió không chịu nói
cho mình biết !

— Dốt lắm đàn bà con gái đời nào lại chịu nói việc
lấy chồng cho mình biết, dù mình là tình thân mặc dầu.
Vị hôn- phu của nó, một cậu tú con quan phủ Ưng-hòa
đẹp trai bằng hai anh ấy, tài nào nó chẳng chê anh.

Cậu ba ngồi ngẩn mặt hồi lâu, bỗng nín lấy bác Tú
mà tha thiết lay van ;

= Quan bác có phù phép gì bắt nó phải nhả đám kia
ra mà về với tiểu đệ, kéo khổ như : đau đớn cho tiểu đệ
lắm.

Bác Tú đứng đĩnh nói :

— Tại anh chẳng chịu dò la từ trước. Bây giờ nước đã

tới gót, ván sắp đóng thuyền rồi, đến thánh cũng không làm sao được nữa. Vả lại phá việc hôn nhân là sự đại thất đức, khi nào tôi nỡ làm!

Cổ nhân nhớ một vẻ mặt rất khổ, cậu Ba nói:

— Phá bên nọ, giúp bên kia, việc gì mà thất đức Bác cứ hết sức phá tan cho tôi được nhờ! dù nó chẳng lấy tôi, tôi cũng được vui thỏa

— Nhưng cái anh Tú sắp cưới kia, cũng lại là bạn quen với tôi, ai nỡ muối mặt hại nhau thế:

— Thế bác lại coi nó hơn tôi hay sao? nỡ để bạn thân bác phải ôm hôn nuốt giận mà chết hay sao!

Bác Tú nể bạn quá, trầm-ngâm một lát, rồi thở dài nói:

— Nếu vậy thì... để tôi đặt bữa tiệc mời thẳng cha ấy đến chén. Trong khi chuyện chò, bác cứ làm như vẻ vô tình nói chuyện vui đùa như thế... như thế... thì dù đủ thính nó cũng không chịu cưới con Mân nữa!

Ô vous qui souffrez des douleurs rhumatismales,

Pourquoi donc vous laisser consumer lentement?

Allez sans tarder chez Binh-Hung de la capitale

Prendre cette potion qui guérit rapidement

Những ai tê liệt khắp người
Nghĩ ra thì thực là đời bỏ đi
Chỉ vì bệnh thấp lâm-li.
Binh-Hung có thuốc uống
thì khỏi ngay

Nói đoạn ghé tai nói thầm. Cậu ba bắt giặc cười lẫn ra mà rằng :

— Kể tuy ác nhưng thú vị biết nhường nào! Quan bác thực hiểu sâu tâm lý bọn thiếu niên lắm!

Tối hôm đặt tiệc, Bác Tú sau khi mời được anh Tú Nguyễn... đến, thì bọn cậu Ba hai người cũng vừa tới. Cả 4 người đều cùng nhập tịch. Trong khi tửu-hưng, ai nấy chuyện nở như rang, vui cười như phá. Hết chuyện gần đến chuyện xa, lần-lần bàn đến câu chuyện chuột chim giăng-gió.!, Bác Tú gọi chuyện hỏi :

— Gần đây các anh có lắng-tịu được món nào khá không ?

Cậu Ba nói :

— Con gái hàng phố giờ tiền tệ chán lắm rồi ! chỉ về vùng Yên-phụ có mấy chị hay-hay, nhưng xét lại cũng chẳng ra tuồng gì !

Thấy nói chạm đến con gái Yên-phụ, Tú Nguyễn bỗng cạnh lòng mà rằng :

—Tiện-sinh chớ nên vì một vài con dĩ rác mà mặt sát cả xứ người ta như vậy.

Cậu Ba vênh mặt nói :

—Chúng tôi đã chim thì chim hẳn những bọc khuê các đại-gia trong vùng, chứ khi nào lại thêm đến những con nhà hạ-tiện. Trong vùng Trèm Vẽ tôi thuộc như cháo, phỏng còn cô nào mà không biết ! Vùng ấy giờ chỉ có con Quế, con Nhị, con Vân, con Liễu . . . : là coi được. Nhưng

Thấy nói đến tên « con Vân » Tú Nguyễn bỗng chột dạ. có ý lắng tai ngồi nghe, quên cả ăn uống.

Bác tú mỉm cười hỏi :

— Vân nào thế ? hay là ...

— Vân gà-tồ ấy mà ! con gái lão râu-lôm ấy mà ! con ranh ấy trông nhan xác tuy kháu-khinh nhất, nhưng chỉ được cái mã ngoài thể thôi, chớ bề trong thì

Nói đến đây, cậu ba bỗng ôm bụng mà cười sặc sụa một hồi, khiến cho xác mặt Tú Nguyễn tái hẳn ngay đi. một người bạn hỏi;

— Cười gì mà cười lẫn thế ! thử nói ra cho chúng tớ cùng cười với nào !

Cậu Ba vẫn không thể nhịn cười được mà rằng:

— Nghĩ tức cười đến chết đi mất thôi ! Cái con Vân ấy mà ! ấy trong bể ngoài thì ai chẳng phải say xưa vì cái nhan sắc của nó ! đề hôm nào tôi đưa các bác lên xem mặt thì biết ? Ấy thế mà...

Nói đến đây lại ăng ặc cười, bỏ ra một hồi đến nỗi bác Tú phải phát gắt :

La fièvre vous agite, vous ne pouvez dormir.

La sueur ruisselle le long de votre corps.

Pour votre santé il faudra vous souvenir.

De ce médicament, il faudra vous rappeler encor

Que la pharmacie Binh-Hung le vend

Âm suy nóng sốt thâu đêm,

Mồ hôi ra trộm càng thêm
dặng mình.

Ai ơi nhớ lấy dinh-ninh.

Lục-Vị là thuốc của Binh-
Hung đây.

— Thì hãy nói xong đi đã nào ! cười cái con tureen gì mà cười hoài không chán thế !

Con-Vân (cậu Ba nói) lúc đầu thấy nó quá bạo-gian, tôi đã phát nghi. Sau nhân một người hàng xóm đã biết hẳn từ thửa nhỏ, thăm bảo tôi rằng :

— Chim làm quỷ gì cái đồ vô dụng ấy ! nó chỉ là cái bánh-vẽ mà thôi !

— Tại làm sao thế ? lời tôi hỏi. Hẳn đáp :

— Nghĩa là : Chỉ có thể nhìn mà không thể ăn được !

Tôi bán lúa bán nghi. Quyết định sẽ lừa cơ khám nghiệm một lần cho biết. Thì may sao một hôm tôi dụ được nó xuống bãi ồi Tây-hồ. Thấy vắng người, tôi bèn đè ngửa nó ra... Tuy rằng nó hết sức kháng cự mà tôi cũng thấy rõ được chỗ bí-ẩn của nó. Thì, té ra nó không phải là con gái mà cũng chẳng phải là con trai !

— Thế thì nó là giống quỷ gì ? Bác Tú vừa cười vừa hỏi thế. Cậu Ba hăm-hở nói :

— Nó chẳng là giống gì cả ! nghĩa là chỗ ấy... nó tịt lý, nhân thín, chẳng có « môn hộ » gì cả ! ấy thế có quái lạ không ?

— Thế thì nó đi tiểu giải vào đâu ?

— Nào ai biết được ! nhưng chắc nó cũng phải có một lỗ thông tiểu-tiện không biết nó mọc ở chỗ nào đấy thôi !

Ai nấy nghe nói đều cười rộ. Duy chàng Tú-Nguyễn chẳng những không cười, sắc mặt càng tái nhợt đi, mồ-hôi toát ra ướt trán, tuy rằng trời rét.

Bỗng hăn đứng dậy, nói với mọi người :

— Tiểu đệ vì mới yếu khỏi. Hôm nay uống vài chén rượu lại thấy gây-gây sốt. Vậy xin phép chư huynh tha phép cho tiểu-đệ cáo thoái về nằm nghỉ một lát.

Nói đoạn cáo từ lui ra. Mọi người cũng không nỡ ép. Sau khi hăn đi khỏi rồi, mọi người đều ôm bụng cười thêm chập nữa mà rằng :

— Thế là từ hôm nay chắc đủ thình hãn cũng không chịu đoái hoài đến con Vân nữa.

Cậu Ba vui sướng nở ruột nở gan. Bác Tú nói :

Muốn cho chắc chắn thì ta lại đến đêm pha thêm mấy câu ở đẳng nhà gái nữa mới êm chuyện được.

— Đối với Vân thì ta nên dùng cách gì được giờ ?

Bác Tú nói :

— Khó cóc gì ! đối với anh chàng ta đã phao vu cho cô ta là « ái nam » ; thì đối với cô ả, ta cũng lại dùng cách ấy, ta lại đồn rầm lên rằng cái anh chàng sắp cưới Vân đó, chỉ là anh quan-thị « ái nữ » ! Xem cô ả có phải rầy nầy lên như đĩa bột vôi không nào !

Voici un restaurateur du principe mâle.

Prenez-le et vous en saurez l'efficacité.

Il vous renouvellera l'activité rénale.

Et votre « sperme » s'en trouvera augmenté.

Vous n'aurez plus à craindre la stérilité.

Tráng dương thuốc ấy là đây

Ai ơi mua lấy dùng ngay

nghiệm liền,

Uống vào thận khỏe tinh

kiên;

Sinh con sinh cái không

phiền hiểm hoi.

Bán tại Bình Hưng

Cậu ba vãi lấy vãi đề mà rằng :

— Điều kế !.. điều kế !... cái mưu phản gián này dù đến Gia-Cát phục sinh, Trương-lương tái thế, cũng không hơn được !..

Bác Tú thở dài nói :

— Một cuộc lương duyên như thế mà nữ phá tan đi để ép người ta phải làm lẽ mọn mình, anh thật là nhẫn-tâm ích kỷ quá.

Cậu Ba nói :

— Lấy lẽ tôi cũng chẳng khác gì lấy cả, tôi sẽ lập riêng cho cô được tự chủ riêng một gia đình thì thôi chớ gì !

Bác Tú lắc đầu nói :

— Vì anh chưa chải sự cả lẽ nên anh tưởng thu-sếp dễ lắm đó ! Có biết đâu rồi cửa nhà mới nát bằng tương, có mấy cái râu sẽ bị chúng nó vật trụi hết, bấy giờ mới lại kêu trời rằng khổ !..

Đòn Ghen !

— « Ồi trời ôi ! sao bu nó đánh tôi mau thế ? đánh thong-thả chứ ! »

Bác Tú đứng ngoài đường nghe thấy tiếng kêu thế, nghĩ thầm :

— Quái tiếng ai kêu nghe như tiếng Ba-giai ! sao năm mới năm me mà vợ chồng đã đánh nhau lục đục như thế ? Chắc lại đòn ghen hẳn thôi ! Nhưng mới vừa hôm nào, đã tài gì mà cưới được vợ lẽ mau thế ?

Tú-Xuất không muốn vào nữa. Vừa lững-thững đi được mấy chục bước, bỗng thấy Vân tự trong cổng Ba-giai đi ra, Tú-Xuất ngạc-nhiên hỏi :

— Uả trời tối tăm cháu đi đâu thế ?

— Chào bác. Cháu ước lắm bác ơi ! bác đến chơi nhà cháu, cháu sẽ thưa hết đầu đuôi để bác nghe ! Cháu không ngờ đâu anh Ba-Giai lại lập tâm chớ đều đến thế !

Tú-Xuất chợt dạ nghĩ thầm :

— Con ranh này, không khéo nó đã biết chuyện mà buông lời nói kháy mình đây ! không hiền hẵn đã lấy anh Ba rồi sao ? mà lại thấy ở trong cổng anh tá đi ra ?

Bác bèn ngọt ngào hỏi :

— Sao ? cháu thử nói qua cho bác nghe.

Vân ngập ngừng nói :

— Cái việc chung thân của cháu, bác cũng đã biết đó,

— Ừ thế sao ?

— Đáng nhẽ thì họ lo ngay trong tháng chạp rồi ! Trầu cau chia khắp rồi, ngày nghinh hôn đã định rồi ! vậy mà.... đáng lẽ cháu không được bàn nói đến việc này mới phải ; song, tuy quyền gả bán do cha mẹ định, nhưng

Pourquoi n'aime-t-on pas ces enfants si aimables ?

— Leurs oreilles sentent mauvais, on les voit puer

Il faut aller chez Binh-Hung sans plus tarder

Prendre cet élixir d'un emploi agréable

Que l'on versera dans l'oreille lentement,

Et qui guérit on ne peut plus rapidement.

Ai trông thấy trẻ không yêu.

Chỉ vì tai thối ra chiều tởm ghê.

Bình-Hung thuốc ấy mua về.

Rỏ tai dăm bữa tức thì khỏi ngay.

việc không xong thì chỉ riêng phần cháu chịu nhục mà thôi. Người ta cho là con người hư, nên thiên-hạ mới bỏ chớ họ có biết đâu trăm sự chỉ tại anh Ba hết cả. Anh dám hư không đặt đề nên nhời, mà anh lại tặng cho những câu độc ác tưởng không còn điều gì độc ác hơn! ấy rồi bác cứ hỏi anh ta sẽ biết con người khôi ngô như thế mà tâm địa nham hiểm đến như thế!

Tú-Xuất bấm bụng cười thầm, rồi lựa lời an ủi;

— Cháu cũng chớ nên nghe lời sàm báng của thiên-hạ, thiết tưởng cậu Ba ấy dù chẳng được là quân tử, nhưng chắc cũng không đến nỗi quá đáng như lời cháu nói!

Vân nhân mặt nói một giọng đay nghiến:

— Khốn nạn! Cháu ở số nhà thì dù ai nói hay nói dở, phỏng còn biết đâu! Mà rầu có nghe thấy kẻ khác nói xấu cậu ta, cháu cũng không tin....

— Ừ, cháu không tin là phải lắm! vì....

Ấy không! để cháu nói nốt bác nghe: Cái người nói xấu cậu Ba, nào phải ai đâu, lại chính là... cậu Ba! ấy thế mới quái ác chứ!

— Cháu nói thế nào? bác chưa hiểu.

— Chưa hiểu thì bác nghe nốt một câu này sẽ hiểu. Số là đương khi hai họ thì thầm nghe ngóng về việc hôn nhân im bắng, thì... Cậu Ba dò đến. Trước hết cậu nói cho biết rằng chàng Tú Nguyễn có hàng trăm thứ tật!

Tú-Xuất mỉm cười:

— Một tật cũng đủ bỏ mẹ người ta rồi, huống hồ lại có những trăm tật!

Vân vội cãi:

Bác tha lỗi cho, cháu thiết nghĩ: mình đã chót đính ước với người ta thì dù người ta có đến nghìn tật, vạn tật, cũng không nỡ lật lời, thế mới phải là giống người... Tú-Xuất cười lật đáp:

— Cháu nói thế thì thiên-hạ có khi là giống chó cả đấy!

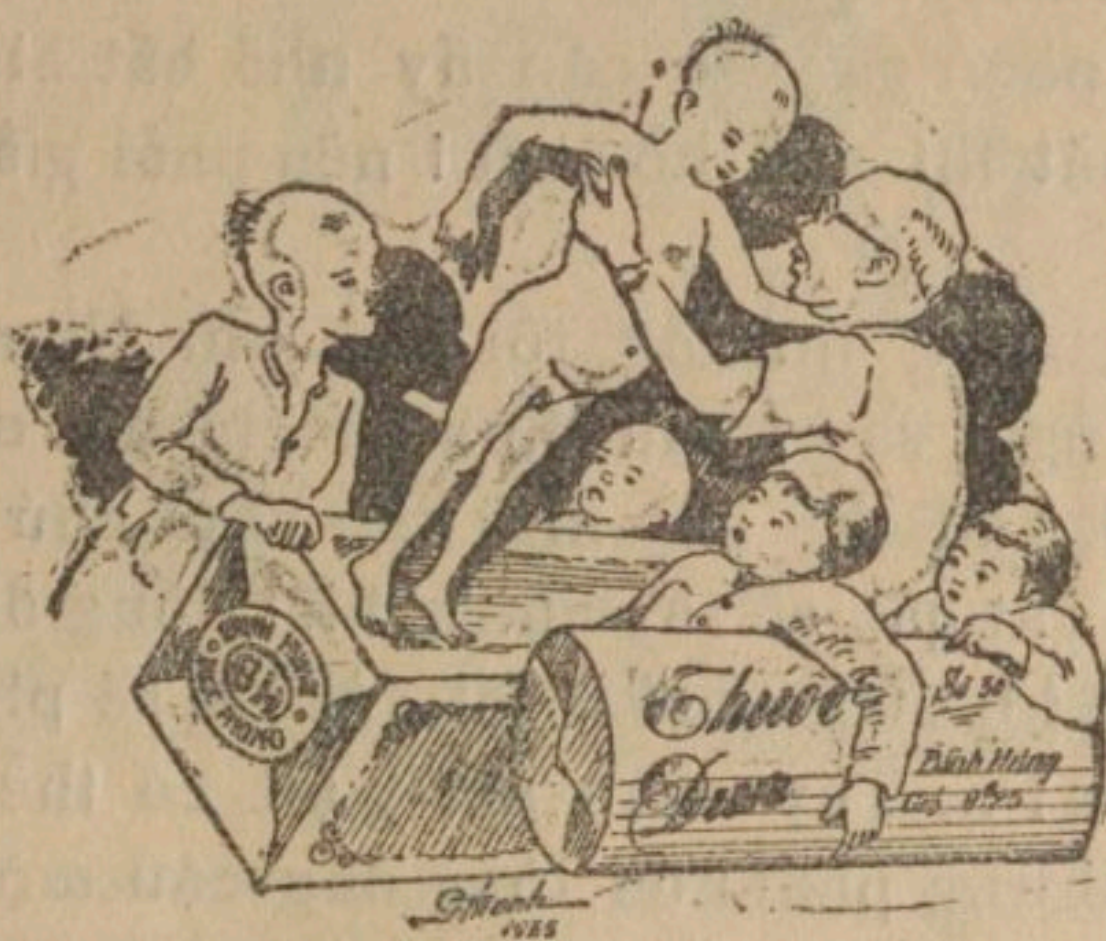
— Chết nỗi! sao bác lại nói nặng lời thế, cháu chỉ nói riêng phận cháu mà thôi. Lại nói cậu Ba... Thoạt tiên

bới xấu tú Nguyễn, sau cậu chửi Tú-Nguyễn bạc tình, đã giam hời rồi sao được bỏ bằng . . . nếu cậu cứ nói đến, đấy thôi thì hay quá, thì cháu tất phải phục lẫn cậu là con người huyết khí nam nhi ! là người anh hùng hiệp cốt!.. Nhưng cậu lại thò ngay cái ngòi ích kỷ ra ! Cậu uốn cái lưỡi giảo hơn kẹo mà rằng thương cháu, yêu cháu, trọng cháu ! nào là biếng ngủ quên ăn, nào là hồn mê phách sáng ! với lại những cái gì gì . . . nữa không thể nào mà nhớ cho suề được . . .

— Tội nghiệp nhỉ ! ai ngờ cậu ta lại si tình đến thế !

— Khốn nạn ! cháu lạy bác đừng giả vờ đi ! bác còn lạ gì cậu ta nữa ! Con người môi mỏng như giấy, mắt trắng như hoa đại, về ngôn ngữ thì đã sách danh là « thánh lém »!.... Những con người ấy thì còn làm gì có tình ! Nếu có chẳng nữa thì họa chỉ có tấm tình cậu Sở mà thôi !

Tú Xuất ngậm ngùi nói :

Votre ventre fait saillie ? Votre teint pâlit ?

Malheureux ! C'est parce que nuit et jour « vos vers » vous rongent !

La maison Bình Hưng est là à votre disposition .

Elle vous donnera une potion, Et immédiatement tous vos vers vous ficheront la paix.

Bụng to da mặt xanh sao.

Ấy vì dun độc bào-hao
đêm ngày.

Bình-Hưng bán thuốc đây
này.

Một liều tiên được dun
quay chết liền.

— Cháu chớ nên câu-chấp thói hủ mà mặt sát người ta như thế ! người ta bảo : « thức lâu mới biết đêm dài » mình chưa ở lâu sao biết được ai là người có nhân !

— Bác ạ, con ruồi bay qua còn khó biết được hay cái, chớ ngồi đàm đạo một lúc, cháu có thể biết ngay con người quân-tử hay tiểu-nhân ! Nhưng... hãy để cháu nói nốt chuyện cậu Ba đã : Cậu ấy lái nhải tán ma tán mảnh mãi, thấy cháu khẳng-khăng một mực không chịu, cậu ta bỗng đâm khùng mà đe rằng : sẽ đi đánh-mổ khắp mọi nơi rằng : cô ấy, cô nọ « ái nam » cho mà coi !... Ấy đấy ! bác tính cậu ấy định mong dính hôn với cháu mà nỡ đe dọa cháu một cách thô bỉ như thế, phỏng còn ra giống gì nữa không ?

— Thế à ? nếu vậy thì cậu ta khản tính quá ! nhưng ở đời bao giờ những người bản tính vẫn là hạng người vô tâm !

Vân cho là Tú Xuất vô tâm không hiểu, nên không hề cãi lại, cứ việc nói tiếp :

— Cháu là phận gái, sợ cậu ấy nhỡ bất bình đi phao đồn như thế thật thì xấu hổ chết ! nên phải giấu lòng nói rằng ;

— Cậu nặng lòng thương, tôi cảm ơn. Nhưng còn vợ cả cậu đấy thì nghĩ sao ? cậu định sử chí thế nào ? — cậu ấy đáp lại một câu thế này mới khó chịu chứ ! cậu nói :

— Ôi chào ! cái gái sẽ ấy chủ'a biết tổng đi lúc nào ! Cô mà vào nhà tôi củ'a trước, thì cái gái sẽ phải lập tức tếch ra củ'a sau ! ... Tuy cháu uất giận có thể đâm chết cậu ta được, nhưng phải nén lòng đáp cậu một giọng rất ôn tồn :

— Tôi xin ghi nhớ hết lời cậu hôm nay. Nhưng xin khoan cho ba ngày, tôi sẽ có lời thưa lại.

Định ninh bắt cháu chớ được sai ước, rồi cậu vui vẻ ra về. Nét mặt chứa chan hy vọng.

Qua hôm sau... bác ơi ; có biết cháu báo thù cậu ta cách gì không ?

—Bác biết làm sao được ! Nhưng... việc gì mà đến nỗi phải nói đến tiếng báo-thù ? nếu báo cậu ta có tội thì chỉ có tội chung-tình mà thôi. Sao cháu lại lấy ân làm thù ? ... Mà, cháu báo thù thế nào ?

—Thưa bác, cũng êm-ái thôi ! cháu nói tóm bác nghe :
Sổ là hôm sau, cháu tìm tới người vợ cả của cậu..
Tú-Xuất trợn mắt hỏi.

— Vậy à ? sao cháu nỡ hạ độc thủ như thế ?

— Thưa có gì mà độc !....cháu chỉ đến khóc lóc với bà vợ cả mà rằng :

— Bà ơi ! cháu là gái sắp về nhà chồng, mà cậu ấy nỡ đem pha cho nhà chồng ruồng rẫy cháu.

— Bậy nào ! sao cháu lại vu vạ cho...

Vân vội cướp lời :

Premièrement, on s'éprend de vous pour votre regard eù ne sè lit que l'amour.

Et deuxièmement, mademoiselle, pour votre bouche mignonne qui balbutie si gentiment.

Mais malheureuse ! si votre haleine n'est pas très agréable.

Recourez immédiatement au pharmacien Bình - Hưng. sans quoi tous seront obligés de vous fuir.

Một thương con mắt đưa tình

Hai thương mồm nói sinh
sinh những là.

Mồm hôi người phải tránh xa

Thì đây dùng thuốc của nhà
Bình Hưng.

Khỏi ngay.

— Thưa bác ! vì...cháu ngờ lắm cơ ! Trước kia cậu Tú Nguyễn hết lòng say mê cháu....Thế mà thốt nhiên đổi hẳn thái độ : đối với cháu cứ lang lang như chó thấy thóc ấy thôi ! Cháu tức lắm chỉ muốn hỏi cho ra chuyện. Thì hôm mới rồi tình cờ gặp cậu ta ở Ô chợ dừa Cháu đánh liều vừa gọi một tiếng, cậu ta ngoảnh lại sức thấy cháu, tự nhiên dú lên một tiếng «quái vật ! quái vật .» rồi ù té chạy trốn ! Cháu càng gọi thì cậu ta càng như kinh sợ thêm, mà cứ cắm cổ chạy miết như chó chạy hỏa tai ! Thế thì có ngộ không ? Con trai gì mà lại xuẩn ngốc đến thế !

Ừ thật là đồ khốn nạn ! Cái đồ khiếp-nhược như thế thì rồi chỉ đến đi ăn mày, mà ăn mày cũng không xong.

— Không, bác ạ ! trước cháu cũng khinh thế, sau cháu bỗng sinh nghi : một là chàng hóa điên, hai là hoặc giả ở trong có sự bí mật gì chẳng ! Kết cục cháu quyết đích là chỉ tại cậu Ba dèm pha...

— Không phải ! đừng ngờ oan mà tội nghiệp ! bác nghe đồn hẳn vẫn có máu động-kinh gia truyền. Nay hẳn như thế là chứng bệnh đã bắt đầu phát hiện đó .

À, thế cháu nói với vợ Ba giai những gì ?

— Cháu nói rằng : cậu đe nếu không chịu lấy lẽ cậu thì cậu sẽ phao ngôn rầm lên rằng « cô ấy không có.... cô ấy ái nam !...»

Bà vợ cậu ta cũng nóng tính góm ! vừa nghe thấy chuyện tức thì gầm lên như sư-tử cái ! Sau bà ta bỗng sức nhớ ra mà rằng : « thắng khốn ấy thường hay già hàm lắm ! nếu không lừa bắt được quả tang thì đến thánh cũng không thể cãi kịp cái mồm liến thoắng của hẳn. Âu là...

Bà ta bỗng nắm tay cháu, ôn-tồn nói :

— Nó đã bạc với tôi và bức nhục cô em như thế, thì chúng ta nên hợp-lực lừa thắng Sở-khanh vào trong mà lèn cho một trận thật om xương cho hả giận ! Mà có làm

được thể, thì từ nay nó mới ketch không dám sêu bộn đến cô em nữa ! »

Bàn định kế-sách đầu đấy, rồi cháu về. Hôm sau cậu ta đến, cháu bèn làm bộ thân-thiết mà nói thắm rằng :

Tôi biết lòng cậu lắm ! nhưng tôi không dám đường đột chuyện chò là sợ tai vách mạch rừng, nhỡ ra mang tiếng chết ! Vậy thì.... tối mai, tôi sẽ lên đến nhà cậu... Khi đó ta sẽ tha hồ chò chuyện không còn phải lo sợ gì tai mắt thiên hạ nữa.

Thấy cháu thình-linh có cái tư tưởng quá tự do ấy, thoát đầu cậu ngạc-nhiên không tin, sau biết là lời nói thực thì.... chà chà, sự mừng rỡ của cậu không cần phải nói !

La pharmacie Binh-Hung a découvert un remède

Qui a réussi à tuer les microbes des maladies vénériennes dans leurs repères les plus imprenables.

Le gonocoque pleure et déplore sa perte :

« Je me résigne donc à m'enterrer dans la couche la plus profonde de la terre »

Bình Hưng tuyệt nọc bệnh
tình

Uống dấm ba bận vi-trùng
tiêu tan.

Làm con trùng lậu ngồi than

Thân người tiểu-tụy chứa
chan mạch sâu.

Thôi đành chôn dưới đất
sâu.

Trước cửa nhà cậu có cái nhà bỏ không, bốn bề kín mít chỉ có một cửa ra vào — nguyên xưa nó là cái lẫm chứa thóc — thật là rất tiện cho kẻ gió trăng thâm vụng !

Thấy Tú-Xuất ngạc-nhiên, Vân hiền ý vội nói :

— Bác lấy làm lạ : sao một người khuê-nữ lại dám choang-choang nói chuyện xấu xa ấy phải không ? Nhưng, thưa bác, đó là cái mưu của mợ Ba giận cháu giả-trang như thế, chớ có phải thực tâm thực sự đâu mà ngại !

Cháu thông tin cho mợ Ba biết để mà liệu sắp đặt cơ quan. Về phần cháu, đúng giờ hẹn, tức là sẩm tối hôm nay, cháu thủng-thỉnh đi qua cổng, đã thấy cu cậu thẳng quần áo trắng bong, lảng vảng ở gần đó rồi. Cháu vẫy cậu ra ngoài đường mà bảo rằng : để mình cháu vào nhà hầm kia trước, chờ tối thật rồi cậu hãy vào sau. Giám hẹn thế, là vì cháu biết đã có phục binh ở trong nhà hầm rồi. Cái nhà ấy vốn bỏ hoang, nhưng suốt ngày nay

Madame, si vous souhaitez une grossesse paisible,

Voici un «calme-fœtus» qui a fait la renommée de la pharmacie Binh-Hung.

Bụng chửa muốn được an
thai.

Kìa; đây bà uống Bảo-Thai
đây này.

Bán tại Binh-Hung

dọn sạch sẽ, và đã lên kê được cái phản và giải chiếu cạp gối sơn từ lúc nào rồi ;

Tú-Xuất thở giải nói ;

— Ấy cái kiếp si-tình nó khốn khổ đến thế đấy ! nghĩ thật đáng thương !

— Thương gì mà thương ! Những cái giống hay tham tiếc của giữa trời ấy, dù chết ngay cháu cũng mát ruột ! Ấy thế rồi thì...cháu vào. Thấy trước phản lờ mờ một cái bóng đen trắng, Cháu biết ngay là mợ Ba đó rồi ! Thấy cháu vào, mợ ra hiệu bảo đứng nép vào một số.

Bấy giờ tự nhiên cháu thấy trống ngực khua ran, trong lòng thấp-thỏm bồi bồi, vì biết rằng cuộc Hán Sở tranh

Elle est à l'âge qui donne le maximum de charmes.

Et pourquoi, avec le teint fin et frais,

Pourquoi ce manque de grâce, pourquoi cette langueur ?

Parce que son rhumatisme lui a enlevé toute sa jovialité ;

Qu'elle aille donc acheter la « potion anti-rhumatismale »

Dont Binh-Hung a hérité de ses ancêtres la formule ;

Et qu'elle en absorbe et en fasse absorber sa peau,

Et alors plus de langueur, plus d'ennui.....

Cô mình đương độ tuổi xuân
Mặt hoa da phấn muôn phần
đáng yêu.

Vì đâu mất vẻ yểu kiều ?

Vì xương tẻ mỗi ra chiều ủ-ê.

Khu-phong trừ-thấp mua về.

Ngoài xoa trong uống mọi bề
yên-yên.

Binh-Hung thực thuốc gia
truyền.

hùng sắp nổi ! Nhất là khi thấy bóng cậu ta tiến vào, bấy giờ tâm hồn cháu mới sôn sao tán loạn làm sao chứ ! Tưởng tượng như thấy người trọng tù sắp bước lên đài chém ! Bất giác trong lòng thấy xúc động xót thương !

— Thôi đi ! thương mà nỡ thế, giá không thương thì đến chu di diệt tộc người ta ! Cháu hãy bỏ cái đạo đức giả mà nói mau lên.

— Bác nóng nghe à ? ấy thế rồi thì...cậu ta tiến thẳng vào trước phản. Như con hồ đoi thấy mồi ngon, cậu ta liền giang thẳng hai tay ôm choàng ngay lấy mợ ấy mà hôn hít rồi rít cả lên, hôn tay, hôn khuỷu, hôn má, hôn lưng....hôn chẳng còn thiếu chỗ nào ! vừa hôn hít vuốt ve, vừa nói liên thanh bất chỉ, những là :

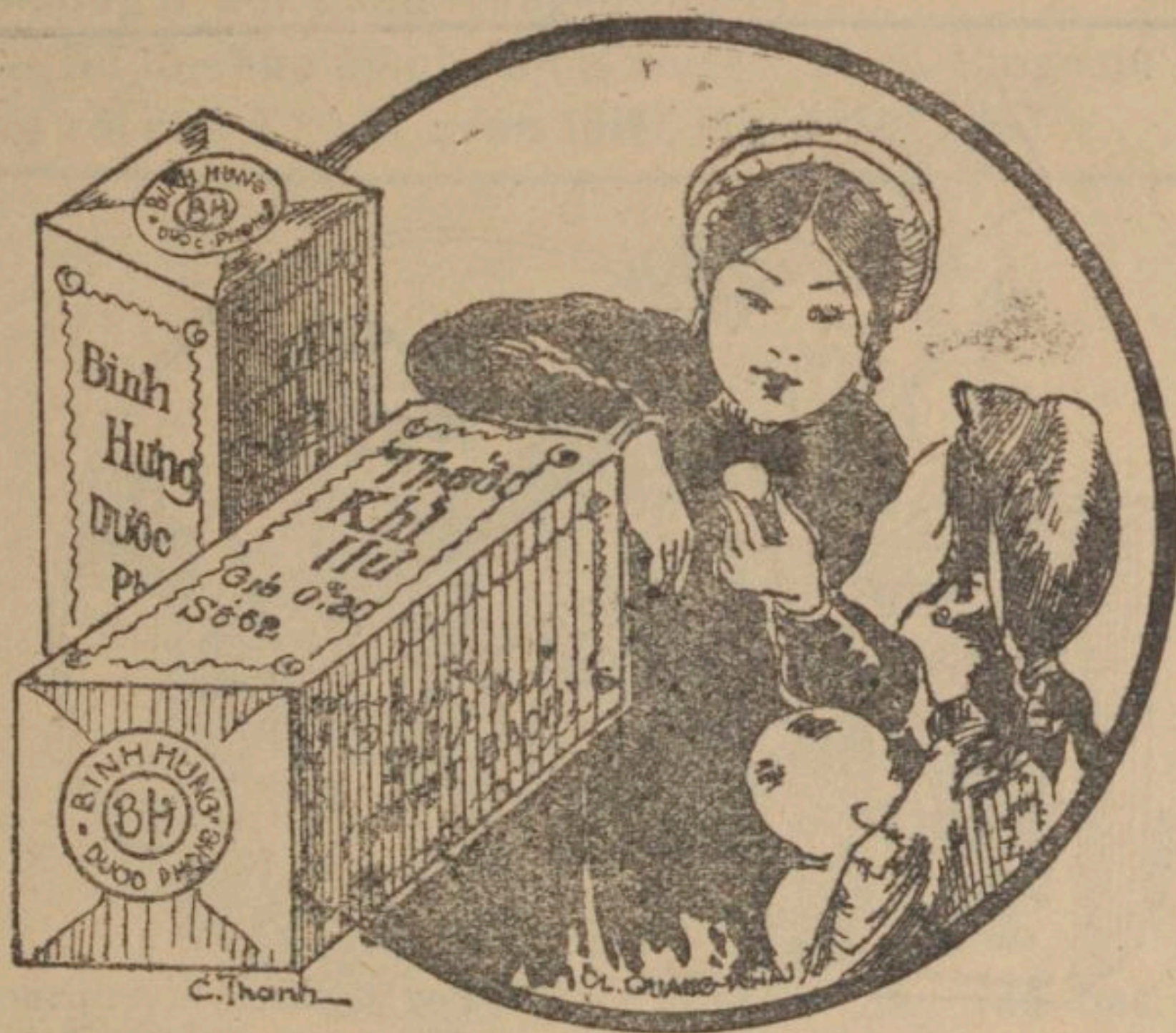
« ... em yêu em quý của anh ơi ! anh yêu em lắm ! quý em lắm !... em đẹp như tiên sa, em xinh hơn hoa nở !.. được ôm em một phút thế này, dù phải sa mười tám cửa ngục, làm kiếp chó nghìn lần cũng cam !... Chả bù cái gái sề nhà anh, thật khổ quá đi mất ! động nghe nó nói là như kim nhề ruột ! mà trông thấy nó thật không khác gì bị bỏ muối vào mắt ! Anh yêu em bao nhiêu, lại ghét nó bấy nhiêu ! Than ôi, anh cầu khẩn được em gần thì em lại cứ xa ; cầu khẩn cho nó chết thì nó lại cứ sống ! sao ông trời nỡ chơi ác anh đến thế ! Chà ! em thơm ! Toàn thân em sao mà thơm phức như gạo nếp cái ; da thịt em thật mịn như tấm lụa trắng, hai má em thật nõn nà như cánh hoa non !... chà chà.... chả bù với con khỉ già nhà anh : da thì rộm như da cóc ! tóc thì cứng như rễ tre !.. mà người nó mới rõ thắm làm sao chứ ! thật rõ bôi hơn lò chuột chù, nhiều khi lại khăm-khú y như mùi cóc chết ! Em ơi, em cứ về với anh, thế nào anh cũng tổng-khứ cho được con lợn-ý ấy đi cho em coi ! mà có khi tổng cồ ngay đêm nay hoặc sáng mai cũng không chừng ! vì rằng....

— Hờ-ờ-ầm !... Gờ-ờ-ơ-ầm ! ! !...

Tiếng sư-tử vì tức quá không thể nhịn được nữa, gầm lên hai tiếng thật giải, khiến cho anh chàng rất nẩy hân

người lên, mà cũng hú lên một tiếng gở quái ! khiến cháu nghe thấy phát lạnh cả người !

— « Này khỉ này !.. Này lợn này !.. Này sống này !.. Này chết này !.. Cứ mỗi câu lại nghe đánh « bốp » một cái ! Vì mợ ta có sức khỏe, vả lúc nổi cơn điên lên thì sức lại tăng lên gấp bội, phỏng một người học trò như cậu Ba thì địch sao cho lại, huống lại biết mình có tội, đành chỉ còn cách khấu đầu lạy van mà thôi !... Cháu vì cũng đang ghét sẵn, nên lúc cậu ta đương luống cuống mệ tôi, cũng xông vào đánh hơi một trận, cháu đưa cả hai nắm tay ra mà dấm mà thụi cho cậu ta liên tiếp như giã giò vậy. Chỉ buồn cười, lúc nghe tiếng cậu ta kêu chiu:

Ô vous qui vous ruinez par vos pertes blanches, l'ou quoi ne recourez-vous pas aux remèdes de la pharmacie Binh Hung ?

Pou'quoi vous résignez-vous ainsi à garder la maladie en votre corps ?

Hỡi người phải chứng khi-hư,
Lâm người còn yếu lư-khư.
đêm ngày
Binh-Hung bán thuốc,
khỏi ngay

— Ồi trời ôi ! Ồi tôi lạy mẹ ! Ồi tôi van mẹ !... Ồi Ồi... mẹ đánh tôi thong thả chứ !.. Trời ôi sao mẹ đánh tôi liền thoắt thế !.. đánh thong thả chứ, trời ôi !..

Cháu đánh hơi một hồi chán tay rồi bỏ ra về. Đến bây giờ chắc hai vợ chồng hãy còn đánh nhau chưa thôi đâu ! Thật là đáng kiếp.

Vân nói đến đây, ngảnh lại thì Tú-xuất đã biệt đi đằng nào. Có lẽ quay lại can đảm ầu ẩu đã chẳng?

Bọm già mắc bẫy cò ke !!

— Thế nào ? Anh Ba ! Món tiền nghìn lạng hôm nọ đâu ? hãy đưa tớ mượn tạm một nửa, rồi tớ sẽ trả ngay cả gốc lẫn lãi.

Pourquoi, triste fille, ces graves affections sur cette partie ?
M'aimes-tu donc ainsi pour me jéguer ensuite cette maladie ?
Le chancre mou est aussi une Maladie vénérienne, mais Binh-Hung est là le grand bompteur des infections micro-diennes.

Sinh ra lở loét vì đâu ?

Yêu nhau nõ để cho nhau
bực mình.

Hạ-cam cũng chứng bệnh
tình,

Binh - Hung có thuốc chữa
lành mạnh ngay.

— Khốn nạn! Tôi mà lại đi « ăn phân » của bác hay sao, mà bác cứ chửi chửi anh em thế! Nhưng mà... thật quả không còn một trinh!

— Ủa! anh tiêu gì mà tiêu gớm thế! mới trong mười ngày trời, dẫu tiêu đồ tháo đi cũng không thể hết chông như vậy được! về chuyện cô Vân chắc đã không phải dùng đến tiền rồi!

Ba giai rất mình, nét mặt hồ thẹn đỏ gay:

— Ai bảo bác thế? Thôi chắc lại con ranh đi bêu xấu mình hẳn thôi!... được lắm! ông đã chiêu-tập đại hội đồng « hủi » rồi! chỉ bốn hôm nữa một đoàn thể sáu trăm thẳng hủi ở khắp đông nam đoài bắc, sẽ kéo về họp hội đồng ở hội quán trung-ương...

— Đã tổ chức thành đoàn thể và có cả tổng-cục trung ương rồi chưa à? hội quán thiết lập ở đâu thế?

Pourquoi maigrissez-vous ainsi à vue d'œil?

Votre tristesse constante a enlevé une grande partie de vos attraits.

C'est parce que la fièvre puerpérale vous a rongé.

Un seul moyen vous reste pour recouvrer votre beauté passée:

Prendre le miraculeux remède de la pharmacie Bình-Hưng.

Vì đâu gầy yếu hao mòn,

Ngày đêm ủ-rũ mất tròn, mất sinh.

Ấy vì « Sản-Hậu » làm mình

Mình ơi! uống thuốc của Bình-Hưng đây.

— Ở ngay đình Ông-mạc (ở gần lò-lợn ngày nay) Đoàn thể thì thành lập đã lâu, do lão Trưởng-Thăm (lãnh-tụ đảng kẻ cắp) đứng lên tổ-chức. Sau có bọn sư ông chùa Ngô chùa Gáo cải-tồ lại, và thêm tôi phác thảo một bản điều lệ, và đặt ra tôn-chỉ phương-châm v..v... nên ngày nay đã có trật-tự qui-cử lắm rồi. Nhất là số tiền thu nhập hàng tháng phát đạt lắm : công quỹ đã có linh 2 nghìn quan rồi... Tú-xuất hỏi tất :

— Thế vừa rồi anh đề họp hội đồng để làm gì ?

— Cũng vì con Vân ! bác không biết ; con ấy ai ngờ cái mặt xinh đẹp thế mà trong tâm chứa thần nanh ác ! nó chơi cho đệ một võ cay độc tưởng trần đời không còn đứa con gái nào độc ác hơn ! Nó làm tôi xấu hổ không dám nhìn mặt vợ nữa, thậm chí mỗi khi về, thấy con chó vàng vẫy đuôi mình cũng ngượng ! Vì xét ra, mình tuy to đầu, tuy là thắng người, mà thật rại quá chó !

— Nó chơi sở thế nào ? mà đến giờ chưa nguôi, vẫn còn hục-bặc vò đầu bứt tai thế ?

Ba-giai đứng vùng dậy, hung-băng nói :

— Ưc lắm ! giận lắm ! đau lắm !... thật tôi đã héo nửa lá gan, chết nửa tấm lòng vì con cô hồn cô quả, con chết băm chết vằm ấy ! Nhưng mà.... thôi được, nó đã gây nên oan-gia thì rồi nó sẽ phải nhận lấy ác báo ! Tôi không thêm tự tay báo thù một đứa con gái, tôi chỉ bảo lũ hủi một tiếng, thì thằng già nhà nó sẽ đủ khổ !

— Sao thù người con lại đi báo người cha ? là nghĩa gì ?

— Nghĩa là... (cậu Ba bỗng đổi giọng ồm ồm) :

Nghĩa là..hôm nọ nó bảo « nếu tôi soay được nghìn bạc thì nó sẽ lấy tôi »... thì bấy giờ đến lượt tôi sẽ báo bố con nó : phải biếu tôi nghìn bạc để mà tôi... tôi bỏ nó !

Tú Xuất tức mình nói :

— Thôi tôi chả nghe chuyện « rặng đa bà chi » nữa

Số tiền hôm nọ còn bao nhiêu đưa đây đã.

Ba giai bẻ đóm thề :

—Nếu tôi không tiêu hết thật thì xin chết thề này này !

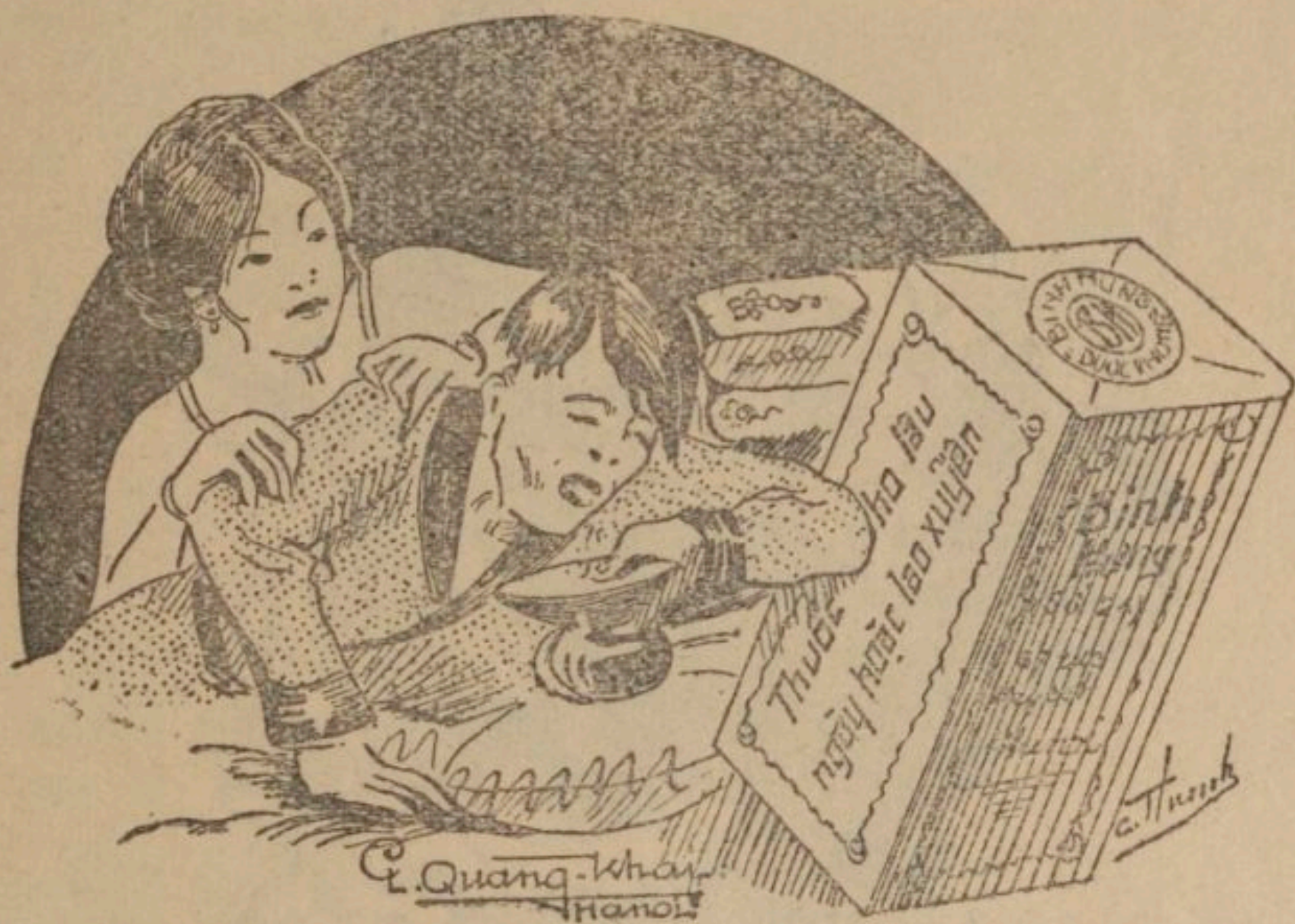
—Trời ơi ! tiêu gì mà văng mạng quá thề ?

—Thì... của phù vân để làm cóc gì mà chẳng đem vứt mẹ nó đi ! Hết thì lại kiếm lo gì !

Mà.... tôi tiêu hết cũng vì tại con Vân !

Gớm ! sao mà lảm « Vân » thề ! câu gì cũng « Vân !... Vân !... » Thật đấy bác ạ ! Cái hôm bị con Vân nó thông mưu với cái « gái sề » làm tôi một vỡ nhục quá chớ .

Tôi căm tiết, bèn đem số tiền ấy đi đánh sóc đĩa. Này bác ạ ! người ta, lúc tức-mình, đánh bạc đổ tài nào

Venez ! tuberculeux, asthmatiques, touseurs infatigables

Qui êtes ainsi obligés tout le temps à rejeter des crachats à faire pitié,

Venez ! Bình-Hưng vous offre ce remède :

Ça rafraîchit vos poumons et vous serez vite guéri

Hỡi người lao xuyễn ho lâu.

Nhiều đờm rớt rãi âu-sầu
khô thay.

Thì đây dùng thử thuốc này

Uống vào nhuận phổi khỏi

ngay tức thì.

Bán tại Bình-Hưng.

có được ! Từ thủa bé, không có canh nào mà tôi lại than-lầu, hắc ín như canh hôm ấy !

— Đánh ở đâu mà có những con bạc « sộp » thế ?

Ba-Giai khoa chân khoa tay :

— Úi chào ! thật là của kho nhà vua có khác ! bạc nén cứ trắng sóa mấy chiếu như đồng khoai lang !

Vì chú gá là lão quản-Ủy coi kho, nên lão hám lợi cứ khuân của kho ra « chào, sáo » bừa đi, nên canh bạc mới được như thế:

Tú-xuất rất mình nói :

— Thôi chết rồi ! sao anh ngu xuẩn lại chui đầu vào đây, tài nào chẳng « long » bỏ nó cả nghìn !...đến

Les maladies infantiles sont très dangereuses.

Elles font gémir les petits malades jour et nuit.

Pour sauver ces enfants infortunés,

Donnez-leur le remède miraculeux de la pharmacie Bình-Hưng.

Chứng sài là bệnh chí nguy.
Trẻ nào trúng phải đêm ngày
kêu rên.

Muốn cho trẻ được bình yên
Bình-Hưng tiên-dược một
liều chấn kinh.

bạc vụn mà vào đấy cũng «long» hết, nữa là nghìn!

— Trời ơi, sao vậy, bác? bay là...

— Thì chính là sòng bạc bịp đấy! Những con bạc ấy toàn là bọn mồi, bịp cả đấy thôi! không phải phường bịp họa chẳng chỉ có một mình anh mà thôi!

Ba-Giai bỗ chửi người, kêu:

— Trời ơi! thế trách nào tôi không chết bỏ bầm!

Tú-Xuất nói:

— Ấy quanh năm chúng chỉ chuyên môn thế thôi. Lúc thường thì hàng vài ba mươi anh nằm ngòn ngang đầy nhà, hễ thấy báo có con mòng béo nào lạc vào, tức thì chúng ngồi nhồm cả dậy, giả vờ đánh, chác, ăn, mỗ, như thực. Khi nào con mòng nhả túi cút đi rồi, thì chúng đem số tiền bịp ấy mà chia ba, Cái một quân hai ồi lại nằm chờ con mòng khác.

Si votre corps est « jonché »
de boutons,

Ça empêsera vos vêtements,
comme ce sera désagréable !

Saupoudrez-vous de ce remède,
vos boutons se cicatriseront vite

Et vous n'aurez plus à gratter.

Mụn đầu chốc lở đầy mình
Quần áo bẩn thỉu thân hình
khổ thay.

Dắt bôi thứ thuốc này,
Lên da đóng vảy khỏi ngay
tức thì.

Bán tại Bình-Hung.

Thấy Ba-Giai ngồi ngẩn cán tàn, Tú-Xuất nói :

— Việc gì mà ngồi thần mặt ra như thế ! Chúng đã «bịp» mình thì bây giờ chúng mình lại «bịp» lại cho một «vố» bắt chúng phải đền một thành hai, thành ba, chớ sợ còe gì !

Ba-Giai choàng người như ngủ mê sức tỉnh: Vội thụp xuống vái lấy vái để ông quân sư mà rằng :

— Nếu được vậy thì xướng quá, tôi xin thờ bác như bực bố ! như ông trời ! Tôi không tha thiết gì về số nghìn bạc, nhưng.. khôn ngoan sùng sỏ đến như bọn mình mà còn bị chúng «bắt quách» như thế, thật là ức quá ! cay quá !

Tú-Xuất nghiêm mặt nói :

— Phải biết trong làng bịp ấy, toàn là bực đồ-úy quân-cơ, hoặc những công thần công tử ngang tàng sùng-sỏ cả dấy, chớ anh đừng tưởng họ kém cạnh gì đâu ! Minh chêu vào tay họ, không khác gì người vào rừng săn voi đánh hổ, nếu không biết thiết-pháp cho giỏi, lập mưu cho thần; nhỡ ra bị chúng khám-phá được cơ quan thì... dù muốn là con ông cháu cha gì, cũng bị om xương với chúng chớ chẳng chơi đâu !

— Ba-giai tặc lưỡi :

— Cái đó thì đã hẳn. Nhưng.. nó lểm bạc quá bác ạ!.. Đối với những quân chúa-bọm, xưa nay chỉ quen bóc lột thiên hạ; nếu mà chúng mình lại có thần mưu diệu kế «thịt» lại được các trạng bọm ấy, thì mới thú vị chứ.

Kìa ! nghĩ gì mà bác ngây mặt như chúa tàu nghe kèn làm vậy ?

Tú-Xuất nói :

— Những bộ hạ anh có nhiều không ? có được tay nào cứng không ?

Ba-Giai nói một giọng tự đắc :

— Thủ hạ tôi thì nhiều lắm ! mà toàn là bực trọc trời quấy nước được cả. Bác định cần độ mấy trăm ?

— Trăm nghìn gì ! nếu có những tay thật khôn ngoan
lanh-lợi, thì dúp hộ cho răm bảy tay là đủ.

Ba-Giai nghi hoặc hỏi :

— Bác định gây việc bạo động à ? nếu vậy tôi e không
nói đâu ! vì xét ra chẳng những cửa ngõ chúng kiên cố
như hoàng-thành, lại binh-gia của chúng cũng nhiều lắm !
Nếu bạo động sẽ chết ngay, bất thoát.

Tú-Xuất nguyệt giải một cái mà rằng :

— Anh lại còn phải giậy dĩ vén xống ! Bình-sinh cái
thằng tôi phỏng còn hờ lép nước gì nữa ! Vậy thì... trước
hết anh phải nghe lệnh truyền đây này :

— Vâng ! xin quân-xu cứ ban lệnh cho ! dù thủy chiến
hay hỏa chiến, tiểu đệ đảm nhiệm được cả !

Tú Xuất nghiêm sắc, lên dọng đàn anh ;

— Định nhật ngày mai sẽ hạ chiến-thư ! Vậy trước hết
anh phải phụng mệnh làm ngay hai việc sau này : 1° Việc

Bình-Hung, la grande pharma-
cie sino - annamite, a produit
un purgatif merveilleux

Il suffit d'en administrer 2 ca-
chets et tout sera expulsé.

Bình Hưng thuốc tầy rất hay
Uống hai viên thuốc đi ngay
tức thì.

Bán tại Bình Hưng.

thứ nhất, là : tôi sẽ trao cho mảnh thư, anh cầm đến ngay lão Huyện Me (tri huyện Thọ Xương, tức Hoàn-long bấy giờ) Bảo lão cho tôi mượn mười bộ áo nẹp, nón dẫu, đủ cả sà-cạp bao roi. Chỉ mượn quần áo lính thôi, chớ không mượn lính làm gì...

Ba giai tỏ ý ngần ngại :

—Đã hôm nọ mượn vớng cang để họ mang tiếng lây. Ngày nay biết họ có dám...

Tú-xuất cau mặt ngắt lời :

—Việc hôm nọ, lão đội trù nó ăn tiền giấu bím, lão Huyện có biết cóc đâu mà ngại. Vả đã có thư của tôi, đến mượn cả gươm, súng cũng phải đưa nữa là ! ... Nhưng, hãy khoan ! nghe nốt điều-khoản thứ nhì đã, anh phải về ngay đình Gia-Ngư (hội quán của đảng du-côn, kẻ cắp) bảo lão Trưởng Thăm (một tay chúa trùm kẻ cắp, khắp

Pourquoi, en se baignant dans la mer, paraît-elle si gênée ?

Parce-qu'elle craint que la tache dartreuse n'offense la Pudeur

Pour vous rendre service, ma demoiselle, je vous souffle un remède :

La pommade anti-dar treuse de la pharmacie Binh-Hung

Qui guérit après 3 ou 5 frictions

Ngồi tắm bể cô mình buồn thục,

Ấy mụn hắc-lào mất vẻ hơ ngây.

Vì cô, giới thiệu thuốc này.
Bôi dăm ba bận khỏi ngay tức thì.

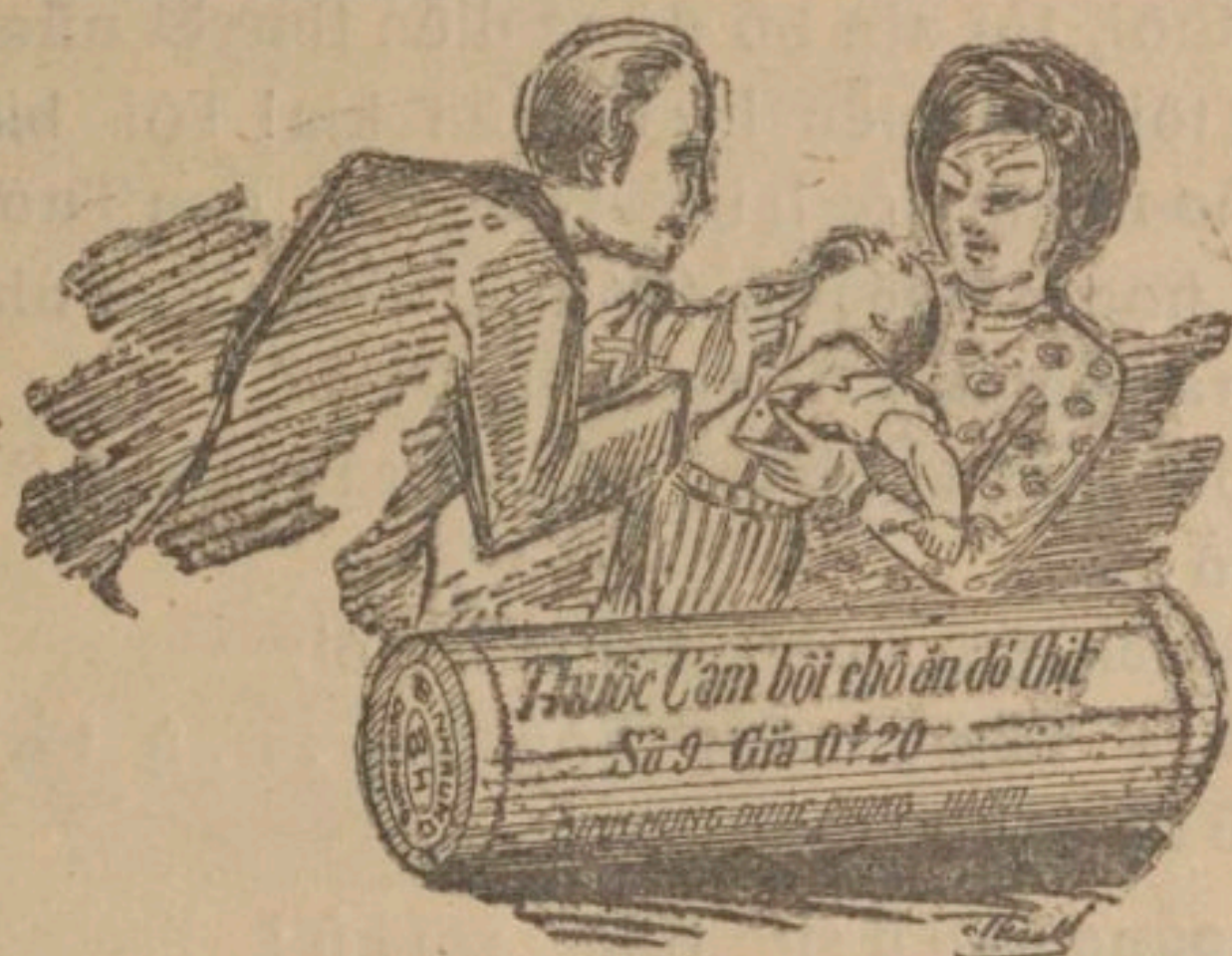
ba mươi sáu phố phường Hanoi đều phải kiêng mặt khiếp oai !)... Bảo lão phải lựa-lọc cho độ c hực thẳng « tiểu yêu » lanh lợi đúng chiều tối mai phải đủ mặt ở đây đợi tôi giao phó công việc....

Ba giai nghi hoặc nói :

— Bác nên biết : từ khi giặc Châu chấu chàn về tàn - phá phủ Quốc, thủ-đô Hanoi lảng số vệ-binh rất nhiều Nhất là độ này, vì có Nguyễn-tướng-công khâm-sai tống g-thống binh-vụ đại-thần, mới phụng chiếu kéo quân từ Thanh-Nghệ ra đây, thì sự phòng thủ Hà-thành càng nghiêm trọng lạ thường ! hơi phạm luật một thí là nguy hiểm đến tính mạng ngay !

Nhất thiết hội-hề cò bạc, hộp bánh chè chén, đều cấm ngặt cả. Hàng phố hơi sây ra chuyện giỡn ào là có vệ-binh kéo đàn lũ đến vây bắt ngay !

— Thế thì sao họ vẫn chưa gá được ? mà anh đã sợ pháp-luật thế, sao lại dám chơi thả cửa, đến nỗi được thua hàng nghìn ?

Si ces taches de rougeur jon-
chent votre corps,

Cherchez tout de suite le phar-
macien Binh-Hung.

Il vous donnera un remède
on ne peut plus efficace.

Cam ăn đồ thịt ngoài da,

Thuốc đây bôi rắc ắt là
khỏi ngay,

Tim mau đến hiệu Binh-Hung

— À ! cái đó lại thuộc về lẽ khác ! Lệnh trên chỉ sai các quan đề quan lãnh, đi cấm đoán tróc nã những bọn phố-phường lê-thứ thôi. Nay chính các ngài thừa-hành chức-sự lại chứa gá, thì còn lấy ai làm người bắt ? và ai dám bắt !... Thậm chí họ dám mượn tạm cả của kho, để trào sáo kiểm lời, thì đủ biết thể thần họ to lắm ! Tôi chỉ e thể cờ mình tính không hết nước, nhớ ra... ,

Tú-Xuất mỉm cười một vẻ thạo đời :

Ấy chính tôi muốn lợi dụng cái uy-quyền của quan tổng-thống khâm-sai để thi-hành quỷ kế, mượn tạm cái thanh-thế của cụ lớn để thay làm cái mộc cái mác đánh ai bên địch đó !

— Chà !.. nguy hiểm lắm ! phải biết Tướng-công tính nóng hơn lửa, độc dữ như hùm ! một cái quắc mắt đủ làm cho chực đũa tóe máu rụng đầu ! một cái nghiêng răng đủ khiến cho mấy làng phải tan tành chiệt hạ !... người nhà đều khiếp như long-thần, tướng sĩ đều ghê như sấm sét ! Hoi trái lệnh Ngài một thí, thì dù thể-thần đến đâu, Ngài cũng thẳng tay trừng-trị liền. » Tú-Xuất sốt ruột nói gắt :

— Thôi thôi, tôi xin bố dừng diễn thuyết nữa, đối với Tướng công tôi còn hiểu hơn nhiều kia ! Tôi biết Tướng công mới đáo-nhậm, tôi lại biết cậu ấm con Tướng công hiện đương học ở Quốc-tử-Giám... Mà, hình như... cậu ấm sắp sửa ra bắc này để cưới vợ... ,

— Phải rồi tôi cũng phong phanh cậu ta sắp làm rể cụ Đồng các Mỗ... ,

Tú-Xuất thích chí, vừa cười vừa nói ;

— Vậy thì... Cậu ấm ấy, hôm nay... à tối mai, tối mai cậu ta sẽ đi đánh bạc !... ,

Ba-giai hoảng nhiên sợ hãi, vội hỏi :

— Trời ôi ! thế ra quan bác định đóng vai «cậu ấm» đêm mai đó à !

— Hẳn chứ lý ! !. Cậu ấm sẽ vào đánh ! mà... cậu sẽ đánh một cách rất phân minh !... cậu lại muốn tỏ cho

đám bạc biết cậu rất nhiều tiền ! ấy chỉ còn hơi khó cái quăng cuối ấy thôi !

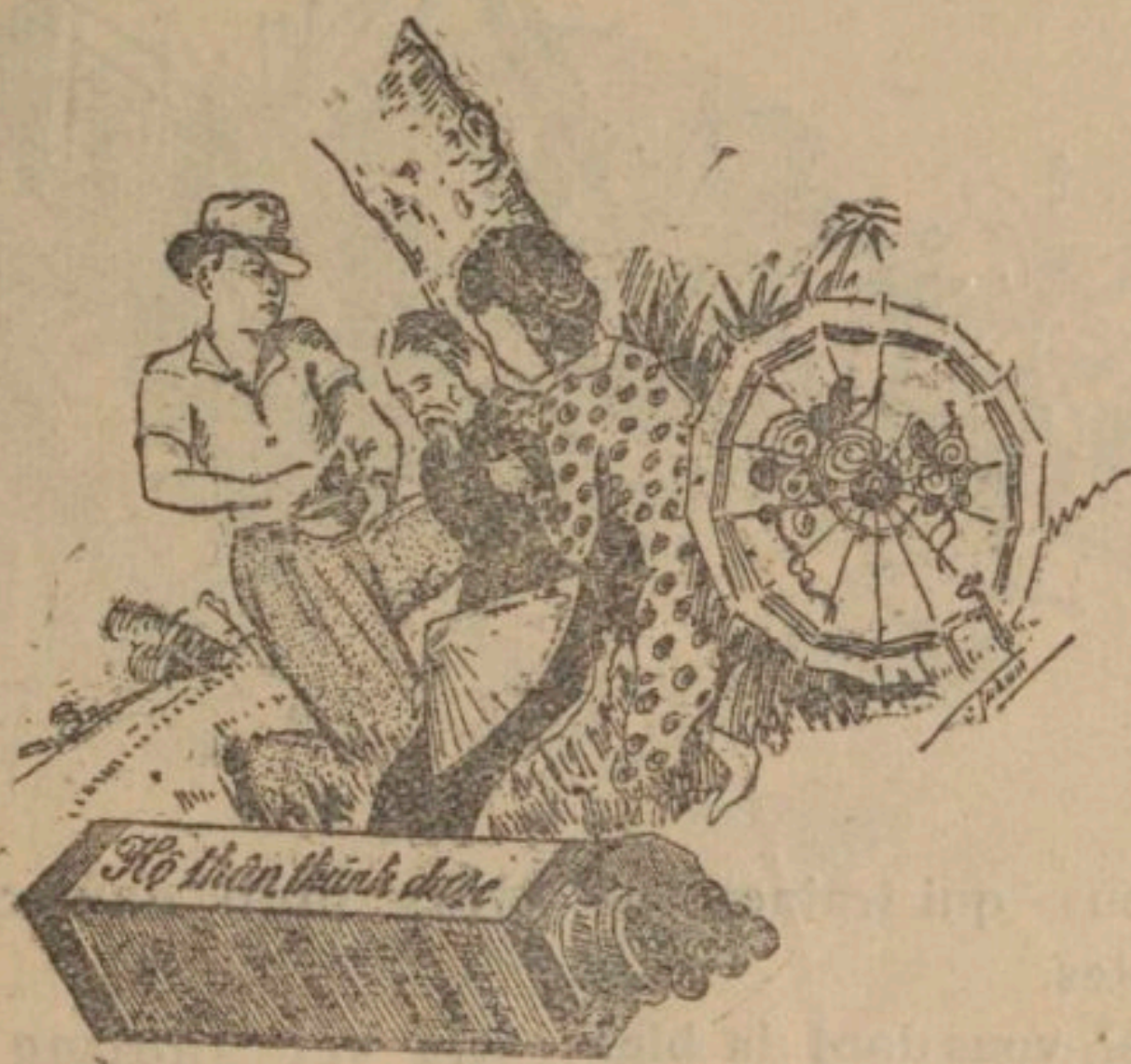
Ba-giai hớn hở nói:

— Được đấy ! cái mưu ấy thế mà cao đấy ! . . . được nếu cậu ấm có cần tiền làm mồi, thì .: ta sẽ mượn tạm món tiền lưu-trữ của đảng kẻ cắp ... à mà khó gì ! công quỹ đảng «hủi» còn vài nghìn đấy ! cậu Ấm muốn «dặt lửa» độ bao nhiêu nào !

— Gớm ! nghe anh nói mà nhỡn-quang tôi như phảng phất trông thấy mấy thùng rươi ! vì người ta nói rằng rùng hủi nó cũng lúc-nhúc như thế ! Nhưng mà....

Ba-Giai nói chặn :

— Tuy tạng chúng bần thủ, nhưng... bạc của chúng rất sạch ! Tôi tưởng bạc của lũ bán nước, một dân, hoặc của lũ cho vay lãi nặng, hút hết máu mủ người ta....tiền bạc ấy mới thật là nhơ, là bẩn vậy !...

Conjonctivite, syncope, etc...
Pour toutes ces maladies, de-
mandez les potions « sauve-vie »
de Binh-Hang, la renommée
pharmacie.

Đau mắt cảm mạo v. v....
Dùng ngay đến thuốc « Hộ
Thân » đây này.
Binh-Hungnức tiếng xuanay

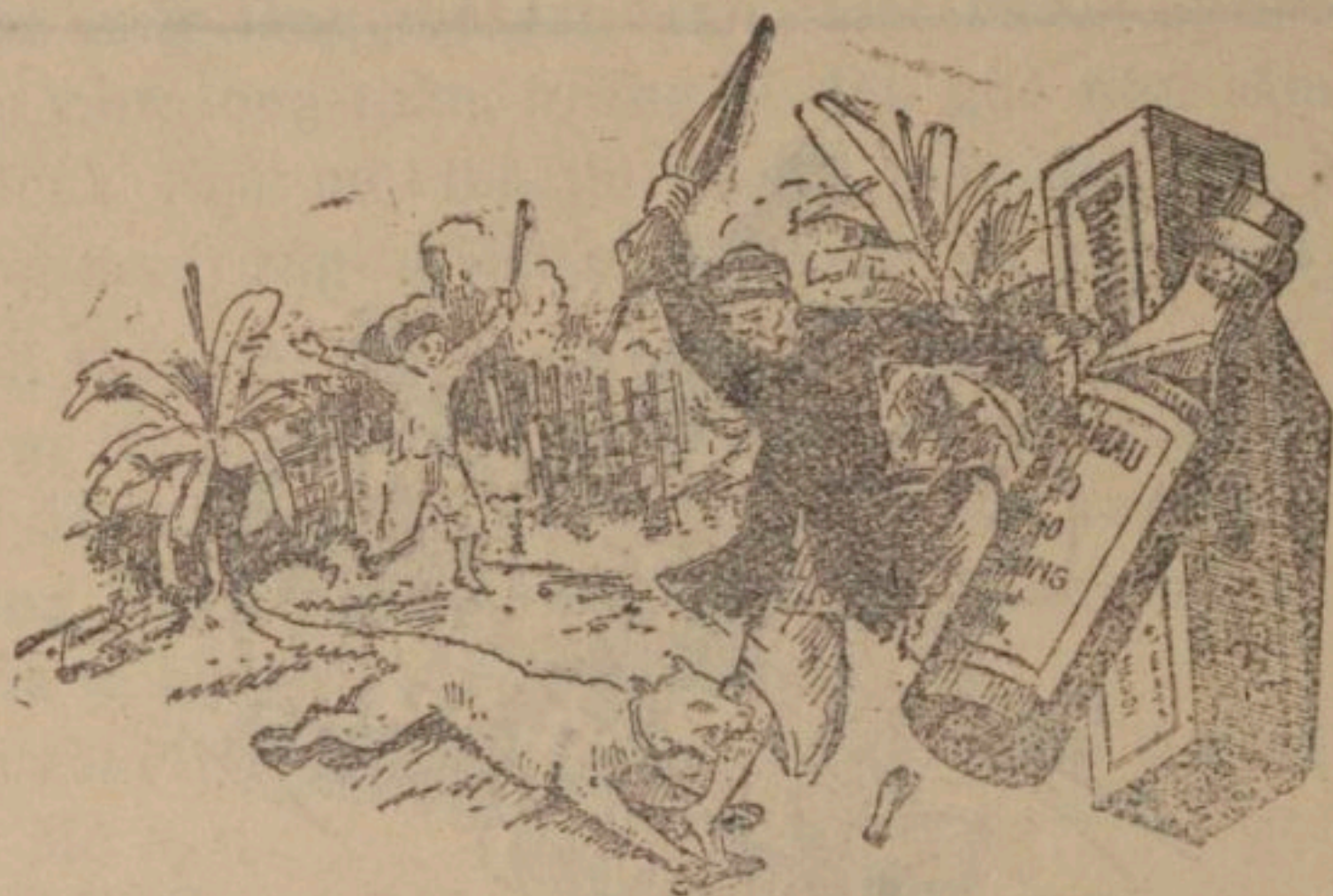
— Vậy thì... anh hỏi mượn hộ tôi rằm trăm.... Ta mượn tiền của lũ hủi thật, để trợ với lũ hủi giả, ấy thế mà hay đấy!

— Mà...thủ-đoạn của mình cũng lại là thủ đoạn hủi nổi! như thế mới thật tam hợp!

Cười với nhau một hồi, rồi ngã rượu ra chén. Chén xong lại kéo nhau đến nhà Ấm Sút hút thuốc phiện thần canh. Vừa hút vừa thì thầm bàn định mưu kế... ..

Chiều hôm sau, Ba-Giai đến sông bạc, nói chuyện với chủ gá là viên giám kho rằng :

— Có một cậu Ấm sộp lắm, đánh bạc chỉ thích « mở » dù tiếng bạc to đến mấy trăm, cậu ta cũng mở như bốn. Cậu mới ở kinh ra đây vẩn-an tương công. Tiếc rằng ở đây đánh khí nhỏ, nên tôi không muốn mách cho cậu ta biết... Nghe thấy nói « mòng » béo, chủ nhân vội soán ngay lấy mà rằng :

Venez, vous qui traînez des plaies puantes.

Venez aussi, vous dont la blessure crache ainsi du sang.

Bình-Hung est là pour « sauvegarder les vies ».

Son remède arrêtera la saignée et éliminera le pus.

Này mụn đau có mùi hôi hám.

Kìa vết thương máu chảy-chứa-chan.

Bình-Hung bảo-mệnh linh đan.

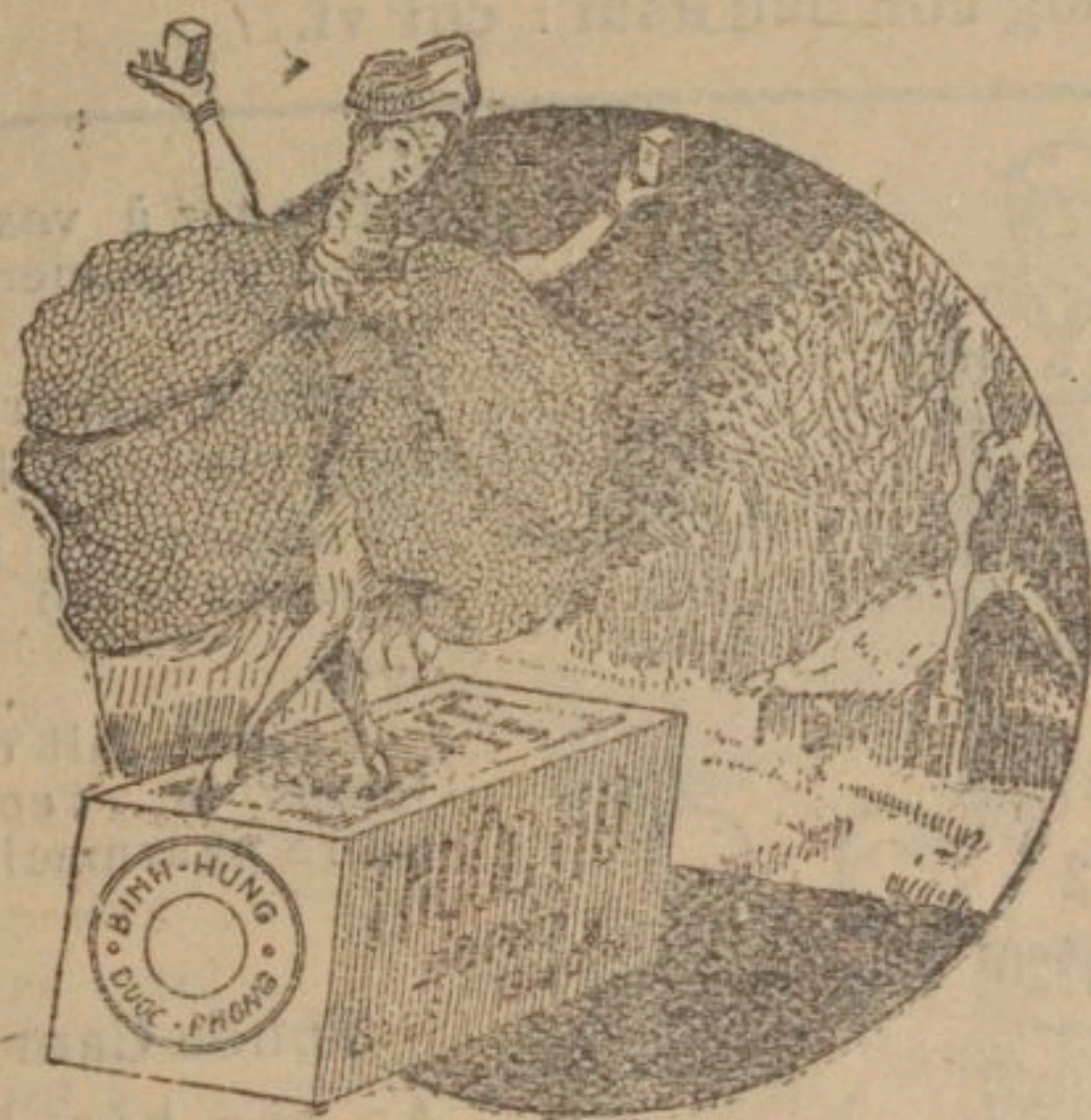
Rịt vào cầm máu hết mùi hám hôi.

— Ở đây tối nay có mấy cụ lớn hẹn tới chơi, nên chắc bác sẽ nổi to lắm! vì cậu đã biết: những con bạc đây toàn là những tay đại « dậu sin » cả. Nếu có thể thì cậu cứ mời « quan » Ấm đến đây, chẳng những chúng tôi sẽ khiến ngài được vừa lòng, mà riêng phần cậu, chúng tôi sẽ thù lại một món « quà » xứng đáng....

Ba giai nhận lời ra về. Trông thấy Tú-xuất cậu Ba bỗng rất mình nhìn sướng rồi vui vẻ nói!

— Chà! quan bác chỉ cạo nhẵn bộ ria đi, và tô điểm qua chút phấn son, mà trông trẻ hẳn lại đến mười tuổi! Lát nữa lại thắng bộ gấm vóc vào thì thật nghiêm-nhiên là một trang mĩ-miêu công-lữ, dõ ai còn nhận biết là anh tướng chơi ngông nữa!

Tối hôm ấy, chiều bác đương sô-sát đánh to, thì « quan ấm » tiến vào, sau lưng có 2 tên áo nẹp nón dẫu ôm tráp điếu theo hầu...

Venez, tousseurs infatigables,
Vos poumons délicats rejettent
des crachats nauséabonds et
vous étouffent à chaque instant.

Les pilules de notre pharma-
cie assouplissent vos poumons
et vous serez guéris.

Ho lâu, phổi kém, nhiều đờm,
Thở lên tức ngực, sặc đờm
không ra.
Bình-Hung bán thuốc kia mà
Uống vào nhuận phổi ắt là
khỏi ngay.

Một cậu ấm con quan tướng-quốc đương triều há phải tầm thường! Nền hết thầy các cụ lớn văn võ trong sòng, đều phải đứng dạy nghinh tiếp ...

Cậu ấm thỉnh thoảng mới đánh một tiếng, nhưng đánh rất to. Nhất là thoát đầu cậu mở luôn hai liếng được cả, nên mấy tiếng sau cậu càng đánh to gấp bội... Bỗng tên gác cổng vào báo: «có người hỏi quan ấm». Cậu ấm ôn tồn nói:

--Được được! bác cứ cho họ vào, có khi chúng đem tiền đến cho tôi đó!

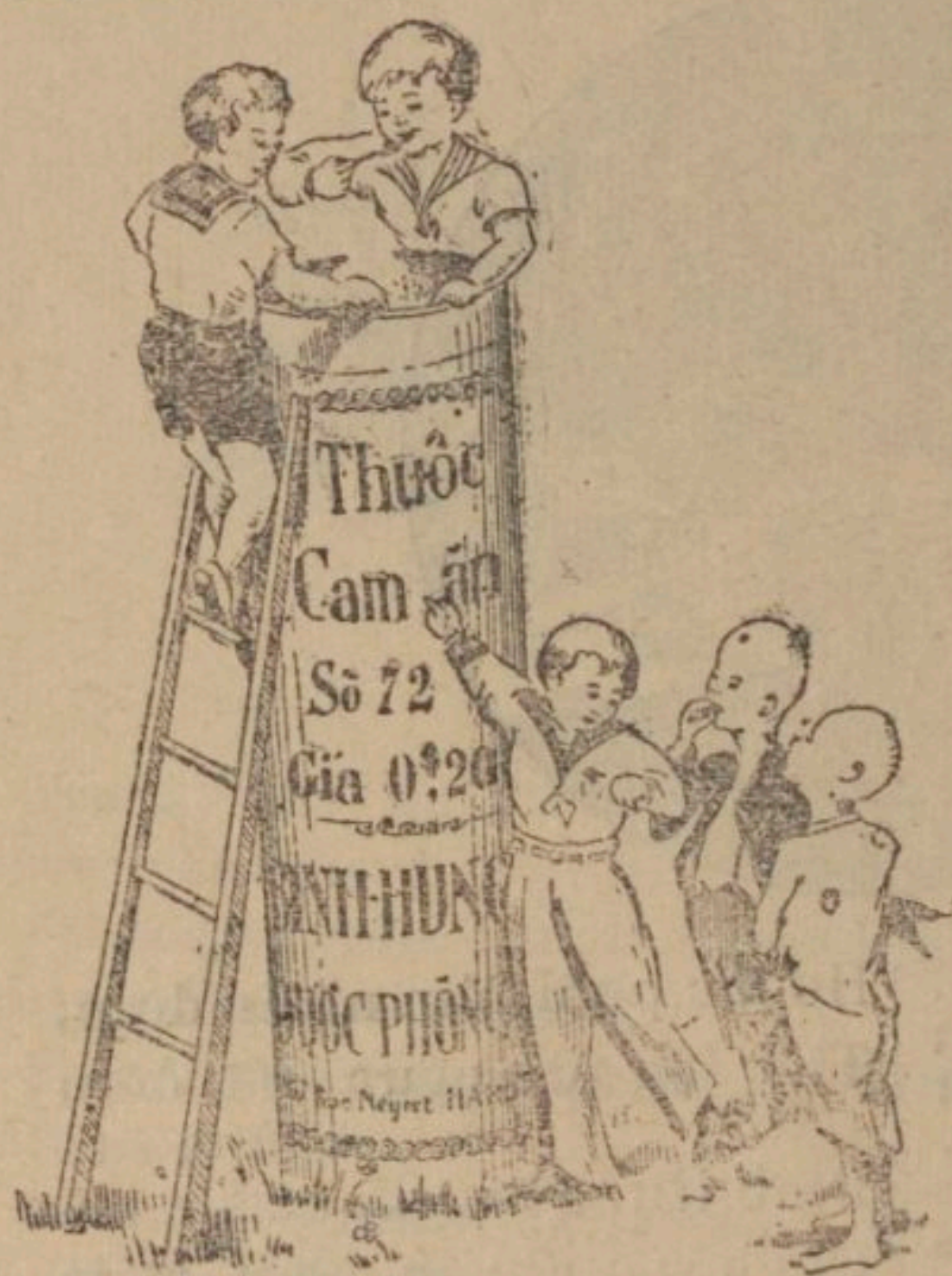
Thình lình thấy 4 tên lính lật đật chạy vào bẩm:

—Bẩm cậu cụ cố bà bắt chúng con phải đi tìm cậu về ngay chúng con phải...

Cậu ấm bỗng sầm mặt cau gắt:

— Thì bay cứ bẩm rằng tìm không thấy, có được không? ai bảo bay mò mẫm vào đây? Bay định đến do-thám tao để về phách phải không?

—Bẩm chúng con đâu dám! chỉ vì...

Donnez à vos bébés cette poudre numéro soixante douze.

Vous éliminerez chez eux les « maladies des enfants »

Nombre de petits sont devenus ainsi robustes et forts.

Et ont fait depuis longtemps la renommée de notre pharmacie.

Thuốc Cam số 72,
Ăn vào béo khỏe cam
sài tiêu tan.
Bình-Hưng nức tiếng
linh-đan,
Trẻ con nô-nức từng
đàn đến mua

— Thôi im !.. mà phải chờ cả đấy, chờ tao sẽ cùng về luôn thể.

Có lẽ muốn lấy-lòng cho chúng khỏi về phách chuyện chẳng ? nên cậu bỗng đổi ra vẻ vui cười mà bảo chúng :

— Các con đã đến đây, cậu cho phép cũng được đánh đi cho vui. Đây cậu thưởng cho mỗi đứa mấy nén mà đánh.

Bọn con bạc đều tấm tắc khen cậu ấm giọng lượng. Bốn tên lính bèn chia nhau ngồi vào bàn, nhưng ngồi rất có ý-tứ : một đứa ngồi ngay cạnh « lộ hồ », một, đứa ngồi gần chỗ tráp bạc của chủ sòng ; còn hai đứa thì len vào ngồi cạnh hai con bạc đương đại-thắng đồng bạc to xù trước mặt...

Vì muốn cho cậu ấm hoa mắt vì tiền, nên chủ sòng hôm ấy ngầm phát rất nhiều bạc cho các bộ hạ, anh nào cũng rúng rinh bạc trăm, nên canh bạc hóa to gấp mấy tối khác.

Ô personnes criblées de boutons et de furoncles,

Ils vous font à chaque instant plisser le visage à faire pitié,

Il existe un onguent d'une efficacité surprenante,

Qui, par sa chaleur, réduit et fait disparaître les boutons et furoncles et abcès ;

C'est l'onguent de Bình-Hung, la pharmacie d'une grande renommée.

Hỡi người lên nhọt nổi đinh,

Nhức đau, bứt-rứt, trong
mình khổ thay.

Thuốc đồ đây thực là hay.

Rịt vào tan hết khỏi ngay
tức thì.

Bình-Hung nước tiếng danh-
y.

Bỗng lại thấy 4 tên lính khác đến tìm cậu ấm. Nhưng có lẽ chúng lo sợ phải đòn (ấy chúng phân nản với nhau thế) nên chỉ có 2 đứa dám vào thôi, còn 2 đứa lùi lại đứng gấu chuyện với anh gác cổng, ở phía trong 2 cánh cổng đóng chặt...

Cậu ấm mở được luôn hai tiếng khá to, vớ được đồng bạc to tướng, đã có hai tên quân hầu gói gọn vào bao gai cho cậu.

Tiếng bạc sau, làng đánh thật to, cái bán chẵn.

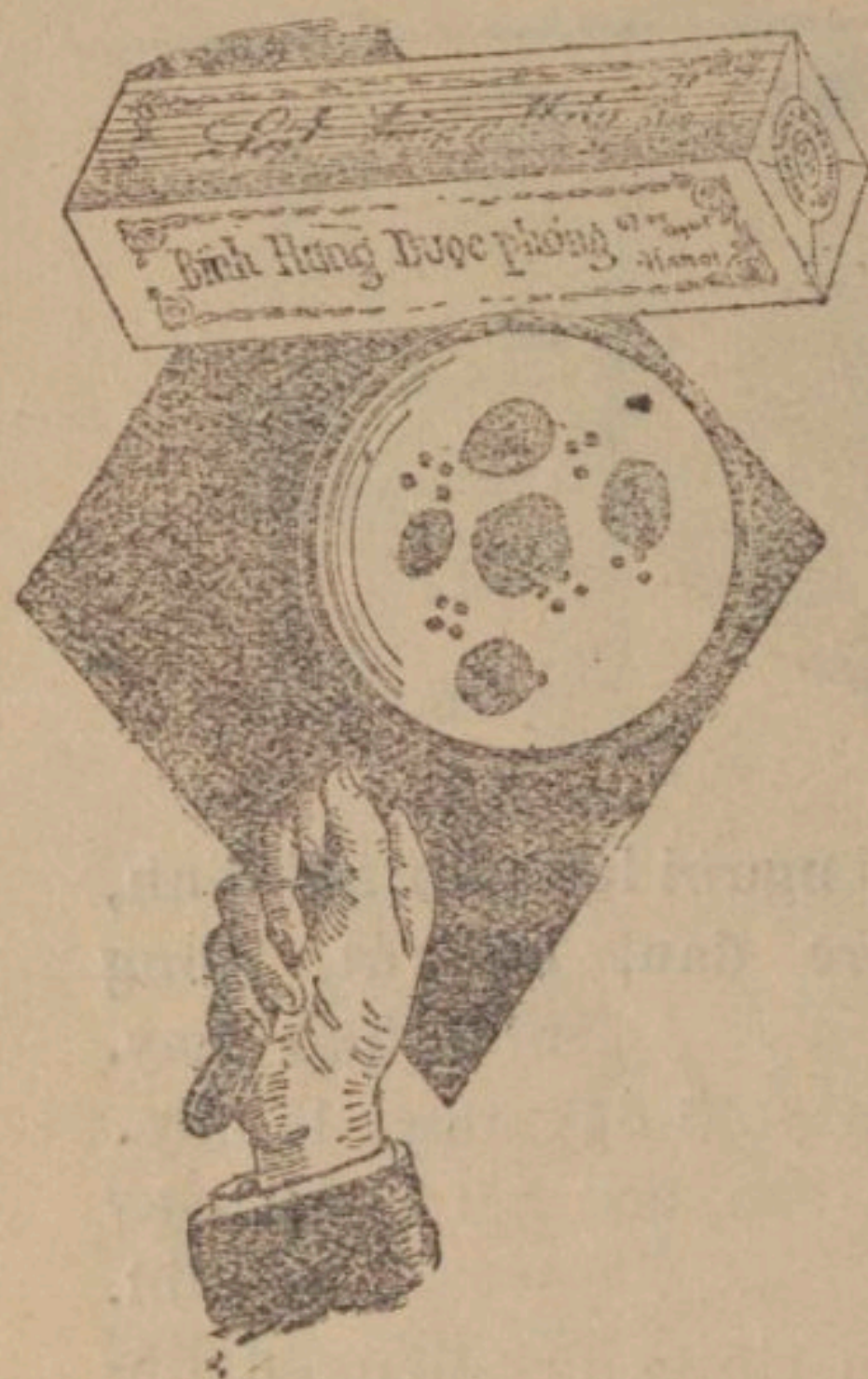
Cậu ấm nói : « Cái sưng » rồi mở « bịch » một cái...

— « Sắp hai ! »

Giữa lúc ấy thì hai cậu lính sau, vớ vai cậu Ấm nói :

— Bầm, mời cậu về kéo...

Đánh bạc mà bị người vớ vai là hại lắm ! huống cậu lại đương cái vi thua, cậu liền vùng dậy tát tên lính một cái thật mạnh, tên lính ngã nhào vào giữa chiếu bạc, làm đèn lửa tắt ngấm. Sòng bạc tức thì nổi lên một trường

Voici un antiseptique pour usage externe.

Lavez-vous-en les boutons de gale et d'eczéma :

Il arrête immédiatement l'action microbienne.

Demandez-en à Binh-Hung, grande pharmacie hanoienne.

Sát-trùng nước dứa ngoài da
Ai mà ghẻ lở pha ngay
thuốc này,
Dứa vào trùng phải chết
ngay,
Binh-Hung đây bán thuốc
hay đó mà.

đại-loạn ! 6 cậu lính làm việc nhanh hơn chớp, cậu thì bê lọ hồ, cậu thì khuôn dập bạc, mấy cậu khác thì quơ lấy hết mấy đồng bạc trên chiếu...

Trong khi xô-sát rối-loạn, cậu Ấm lại càng làm cho rối loạn thêm, cậu chạy huyền-thiên như ngựa, vớ được người nào cậu cũng đâm đá lộn nhào, Tiếng kêu la thất-thanh vang rộ như cháy đồi...

Trong khi ồn-ào, hai cậu lính ngoài cổng biết là chiến cục đã nổi lên, rồi liền đánh ngã bằng gác cổng mà rập lấy chìa khóa, mở cổng cho quân trong tháo ra...

Khi người nhà thắp được đèn lên, thì chỉ còn thấy một lũ bị thương nằm la liệt, với các bàn ghế ẩm chén đồ vỡ lung-tung mà thôi ! Thì ra cậu Ấm chẳng những võ nghệ tuyệt giỏi, con mắt trông đêm rất tài, lại đi giày tàu mũi bọc sắt, nên cậu mới đá què được gần hết các con bạc như thế !

Votre gencive se gonfle, vos dents vous font mal ?

Oh ! la carie dentaire est de tout temps la maladie la moins tolérable.

Mais Binh-Hung a pour cela un remède merveilleux

Qui introduit entre les dents, dissipe le mal instantanément,

Lợi xưng đau nhức bực thay
Sâu răng bệnh ấy xưa nay
bực mình,

Bình-Hung có thuốc tài-tình
Sỉa dăm ba bận tức thì khỏi
ngay.

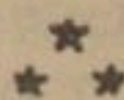
Số bạc cướp được tính ra đến linh năm nghìn lạng. Mỗi cậu chiếm lấy 2 nghìn. Còn dư nghìn tư thì quân phân cho mười cậu bộ hạ.

Ba Giai buồn dầu bảo bạn ;

— Tôi đến phải bán sỏi mất ! ở đây không thể sống được với chúng nó !

Tú Xuất gật đầu nói :

— Bán sỏi là phải ! Tao cũng phải lánh đi xứ khác mấy tháng, chờ cho râu ria mọc lại như trước, mới lại dám vác sác về Ha-thành được !

Ô vous qu'un refroidissement
ou qu'une insolation torture,
Prenez tout de suite une infu-
sion de « Trè-Câm » de la mai-
son « Binh-Hung ».

Mal de tête, fièvre, courba-
ture, rien n'en restera.

Hỡi người cảm mạo nhưc dầu
Mê-man nóng sốt xương đau
như dẫu,
Pha ngay trè cảm hộ thân,
Binh-Hung ấy bán thuốc
thần thuốc tiên.

Hủi làm nên loạn !

Cái câu hủi làm nên loạn thật đúng ở Bắc-kỳ về thời-kỳ vua Tự-Đức. Bệnh hủi khi đó lan tràn khắp kẻ chợ nhà quê, một cách rất ghê sợ ! Nay nhờ nhà nước bảo-hộ thiết kế trừ tiết được đám hủi trong dân gian, còn mống nào thì bắt ở riêng một khu...Thật là một việc đại công đức, một điều hạnh-phúc rất lớn cho dân tộc Việt-Nam ta vậy.

Ta hãy lược qua vấn-đề phong hủi không bàn vội, mà chỉ nói qua đôi ba việc hành động của lũ ấy có liên can đến chuyện Ba-Giai mà thôi.

Một hôm Tú-Xuất tìm đến nhà Ba-Giai, đưa cho xem bức thư mà rằng :

— Lão huyện hàng Đào có việc khao cưới, muốn mời mọc quan khách linh đình. Nhưng sợ bọn hủi đến quấy rối, nên phải viết thư về cầu cứu đến tôi, vậy tôi lại phải cầu cứu đến bác mới xong.

Mal de tête, rhume, vertige,
tête alourdie,
— Avec tout cela, que pourriez-
vous faire ?

Administrez ce remède de la
pharmacie Binh-Hung.

Dans dix minutes tout sera
fini.

Ngạt hơi sổ mũi nhức-dầu,
Nặng như cối đá trên đầu
khác chi:
Binh-Hung thuốc ấy uống đi
Chỉ trong 10 phút bệnh thì
khỏi ngay.

Ba-Giai lạnh lùng nói :

-- Thì sao không điều đình với đại biểu của chúng ?

Tù-Xuất trợn mắt nói :

— Điều đình thế nào ? anh có biết chúng đòi bao nhiêu không ? Hôm vừa rồi theo lời gia chủ nói thì có ba tên ủy viên của đảng hủi đến bảo rằng :

— Thưa ơn cụ lớn có việc mừng, nếu muốn cho khỏi sự quấy nhiễu thì xin cụ ban ân cho tụi anh em tàn phế chúng con vài ba chục nén, thì đến hôm ấy sẽ xin đoán rằng không có một mống hủi hấu nào dám bén mảng đến cổng ngăn nữa !

Nếu mà không cho chúng, thì đến hôm ấy chúng sẽ kéo đến hàng trăm đứa, mỗi đứa lại lấy cá thối, cóc chết đeo vào người, và lấy mật mỡ soa đầy đầu lóc, cho ruồi

Ô vous qui ne pouviez réprimer vos excès,

Vous avez fait bien peu de cas des prescriptions de l'hygiène.

Voilà que votre ventre s'épaissit ; que votre teint jaunit et que la colique vous gêne. Comment en sortir ?

Employez le « Phòng-Tích » du pharmacien Bình-Hưng.

La guérison viendra vite.

Hỡi người phải chứng
Phạm-Phòng.

Vệ-sinh không nhớ đảm
lòng mê man.

Bụng giầy da bụng, bụng đau.

Bình-Hưng, Phòng-tích uống
mau khỏi liền.

nhặng kéo đến như ong ! Rồi thì chúng kéo vào đầy sân vọc chân tay vào cổ bàn, khiến cho khách khứa phải ghê tởm lộn mửa, dù cổ vầy cổ yếm đầy cũng đổ ai dám đứng đến nữa ! Ấy thế mà . . . ngọt ngào van xin chúng còn khá nhớ ra quá nóng để đến một vài thằng thì . . . ôi thôi . . chúng sẽ lăn ra ăn vạ, và làm cho đủ khổ, đủ nhục ! có khi phải đến chúng hàng coi đầy bạc và van lấy sứt trán ra chúng mới chịu thôi cho !

Tôi hỏi sao không chính quan lấy lính về bắn chết cả đi có được không ? Thì, lão chủ nhà nhăn mặt lắc đầu nói:

-- Quan mà làm gì ! Vì tội hủi nay chúng lập thành đảng lớn, có đủ ban trị sự, ban giám đốc, . . . nhất nhất đều theo mệnh lệnh của bọn chúa chùm chỉ huy, mà mấy

Que ne soyez-vous la plus belle
du monde,
Que ne vous enveloppiez-vous
dans la parure la plus éclatante.
Mais si cette intolérable odeur
se dégage sous vos bras
Tout le monde vous fuira.
Un conseil : employez ce produit
Binh-Hing
En foule, on cherchera votre
compagnie

Dù cho sắc nước hương
giời,
Áo quần đẹp để người đòi
cũng kinh.
Vì chưng Hôi-Nách rình
rình.
Vậy khuyên mua thuốc
của Binh Hing đây
Bôi vào bệnh khỏi liền ngay

thằng chùm thật là khôn ngoan ma mãnh hết chỗ nói !
Chúng đút lót cả các quan lại bán hạt, dấm mỗm cả bọn
cai đội phòng thành, nên chi dân khổ sở dân chết mặc mẹ
dân, các ngài chức-sự cứ việc mần lơ mẶc kẹ vì chúng
càng hoành hành ức hiếp lương dân, thì các ngài
càng được nhiều bổng lộc mà !

Lão ta vừa nói vừa lẹm bẻm chửi rửa thằng lãnh-tụ,
cầm đầu bọn hủi, nào có biết đâu cái thằng quân-sư giám-
đốc đoàn-thể hủi, lại chính là ông tướng Ba-Giai nhà tôi !

Ba-Giai mỉm cười, đứng đĩnh nói :

— Phải biết xã-hội tham-lam ích-kỷ, đối với lũ tàn-phế,
lũ cặn-bã khốn-nạn kia, chúng chẳng chút cứu dúp, chẳng
chút thương tình. Nên tôi vì lòng từ-bi bác-ái mà phải bày
mưu cho chúng san-sẻ bớt ít tiền-bạc của bọn quan tham
phú-trọc, để chúng đỡ đói khát khổ sở đó thôi.

Pourquoi, madame, votre bébé
rejette-t-il si souvent le lait qu'il
a absorbé?

Parce que, trop délicat, son
estomac se refuse à diriger

Et qu'il réclame l'action ins-
tantanée du «Thuốc Chó» de la
pharmacie Binh-Hung.

Trẻ con hay chóe vì đâu ?

Vì chúng tạng yếu, vì hàn
sinh ra.

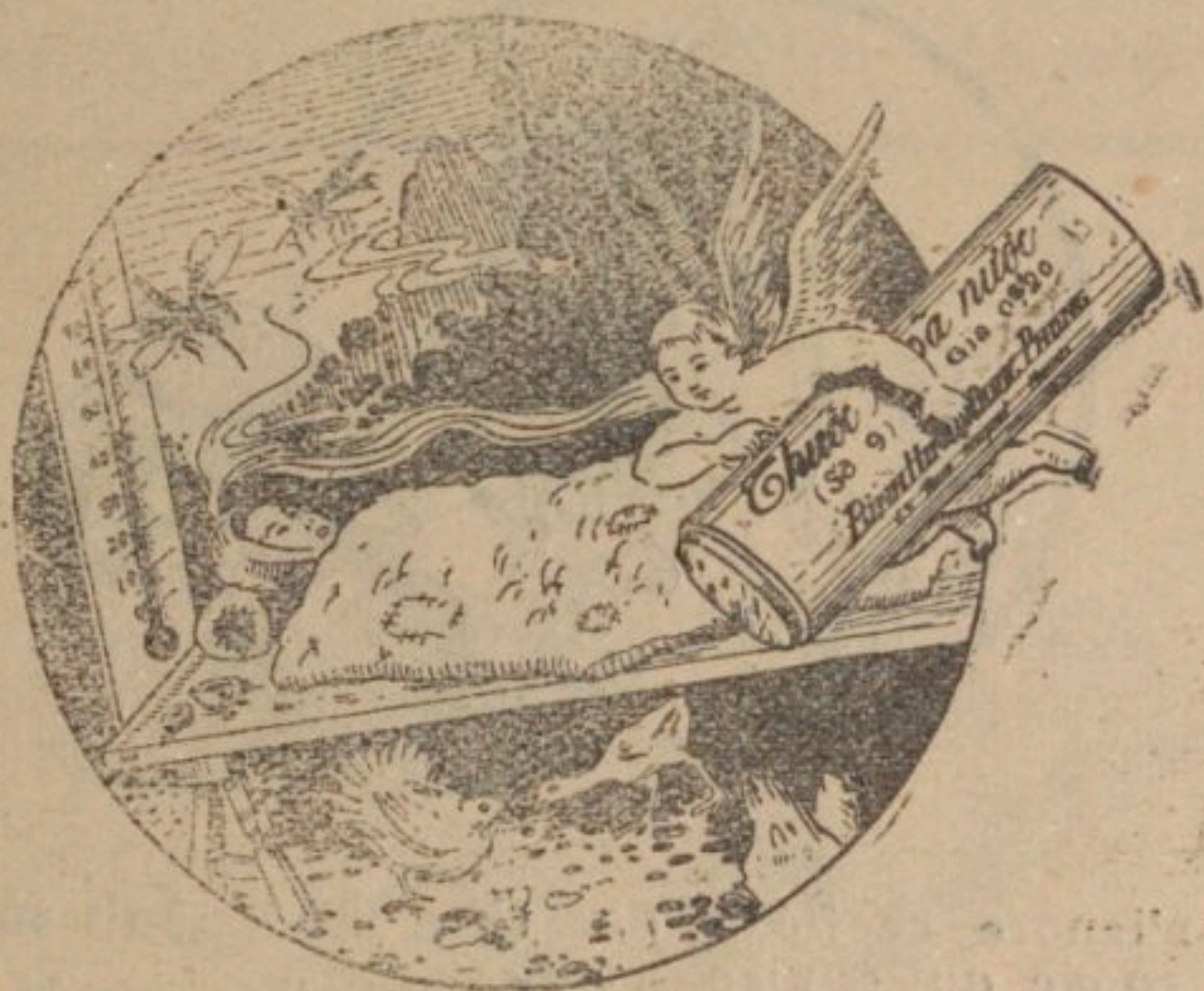
Binh Hung thuốc chóe đó mà,
Uống vào khỏi miệng bệnh
là khỏi ngay.

Vì chúng cũng là một kiếp người mà !. -Trước kia họn phú quí hất-hủy chúng, không chịu cho chúng lấy rằm ba đồng kẽm, thì bây giờ chúng không xin nữa, chúng bắt phải chi của cho chúng tiêu chung đó thôi !

Lão Huyện kia, trong 16 năm trời, hút biết bao máu mủ lương dân, bây giờ « dân » chúng cũng là một phần tử trong dân—« dân » nó chỉ xin lại có vài chục nén, phỏng đã lấy gì làm quá lạm ! Còn có anh phải nộp cho lũ hủi đến bạc nghìn kia thì sao !

Tú-Xuất nhớ chuyện cụ lớn Phủ trong Tó, là bác ruột cô Vân vội hỏi .

— À, cái độ anh bảo họp đại hội đồng hủi ở đình Ông-Mạc thế sau câu chuyện ấy ra sao ?

¶ L'insalubrité des régions montagneuses a été fatale à un grand nombre de personnes.

Et partout l'anophèle, qui inocule le paludisme, certes, ne vous épargnera pas.

Mais avec le produit antip-duléen « Binh - Hưng », ne craignez rien,

Traversez cols et montagnes; vous en sortirez indemnes.

Lam sơn trướng khí xưa nay,
Là nơi thủy thổ thường hay
hại người.

Muỗi đêm vả lại lạnh trời,
Liên-miên nóng sốt khiến
người khổ thân.

Bình-Hưng có thuốc như thần
Vượt đèo qua suối hộ thân
lo gì,

Ba-Giai đắc ý cả cười mà rằng :

— A hà !.. thú lắm !.. thật đáng đời cho con bà-cô khả ố !... chả hay nó có biết rằng chỉ vì nó gây oan gia mà đề chú bác ông cha nó phải gánh phần ác báo đó không !... Thật là đáng đời ! mát ruột !...

— Sao ? thử nói nghe.

— Cũng là một cách làm tiền đó thôi. Vì công quỹ của họ còn eo-hẹp lắm, chưa đủ sức để dựng một bệnh-viện mà chữa chạy cho các hội-viên, nên tiểu-dê mới bày cho cách làm tiền ấy. Cái câu trả thù chẳng qua là nói đùa đấy thôi.

Personne n'ignore ce fléau de tœnia qui ronge qui épuise les hommes les mieux portants.

Si ces vers « peuplent » votre intestin,

Hâtez-vous de vous en débarrasser.

Employez ce vermifuge dont le pharmacien Binh-Hung a reçu a formule de ses ancêtres,

Ces vers prendront la fuite immédiatement.

Ghê thay bệnh sán xưa nay
Làm cho người khỏe cũng
gày cũng xuy.
Nếu không tìm thuốc chữa
đi.

Sán kia quấy rối người thì
chẳng yên.

Bình - Hưng thuốc ấy gia
truyền.

Uống vào sán phải ra liền
khỏi ngay.

Số là : ông bác Vân một đời đã nhậm qua hàng mười mấy phủ huyện, chỉ vì nhiều lần bị kiện về hối-lộ tham lam, nên chẳng những không được thăng, và lần cuối cùng cụ lớn bị triệt hẳn. Tuy nhiên túi cụ đã nặng lắm rồi, cụ bèn lui về Tó đề an-bưởng phú-quí. Cụ lớn chẳng những hà hiếp dân làng, hay đặt lãi nặng để chiếm đoạt điền sản của kẻ đi vay, cụ lại bắn kiết cả với tụi ăn mày nữa ...Trời quả báo thế nào năm ngoái cụ sùi lên mấy chỗ ở trán ở cằm, trông thâm sì và đầy cộp như mấy tảng cháy cơm, thuốc thang chạy chữa tốn bạc trăm mà mấy vết quái ác ấy chẳng những không khỏi, lại ngày thêm loang to mãi ra.

Thế rồi một hôm cụ thấy một lũ hủi đông gở quái, có tới linh năm trăm tên ! bọn ấy mang đủ cờ quạt trống kèn võng giá, sắp hàng nghiêm chỉnh tiến vào nhà cụ ..Cái

Si les bords de vos yeux s'agglutinent et qu'ils rougeoient comme une bordure d'étoffe écarlate,

Pourquoi n'employez-vous pas le produit Binh-Hung dit «Toét mắt» ?

Vos yeux n'en voient que plus clair et plus aisément.

Lèm-nhèm lông quặm ai ôi !
Vải tây viền đỏ làm tôi bực mình,
Thì đây dùng thuốc Binh-Hung.
Mắt thêm sáng sủa tung-bùng, sưng thay.

sân nhà cụ, bác đã biết đó ! rộng lớn là thế, mà bọn hủi đứng kín hết cả !

Tú-Xuất lè lưỡi :

— Lèo ! Kinh nhĩ ! chúng định tươn đến làm cái thả gì mà đông quá thế ! ai mà không phải kinh hồn !

— Chúng vào tới sân, bày chiếc võng trần ở giữa, cờ biền giàn thành hai hàng...

— Cờ biền ở đâu mà sẵn thế ?

— À ! của chúng sắm ra cả. Chúng cũng có làng có trại để xuân thu kỳ thần bái xã với nhau chứ ! bác chưa rõ : mỗi kỳ việc làng, chúng vật đôi ba bò lợn là ít đó !.. Chúng giàn quân ra hai hàng như thế, rồi cắt mấy người đàn anh tiến lên thêm, yêu cầu cho được cụ lớn ra để thừa chuyện.

Si la température change brusquement, si vous faites une mauvaise digestion, et que la colique vous prend que de mal vous encourez !

Prenez donc le produit «Chính-khi» de la maison Binh-Hung.

Sitôt l'administration du remède faite, la «Maladie» est finie.

Tiết giờ khí độc đổi thay,
Thượng thổ hạ tả bụng đau
khác thường.

Bình-Hung Chính-khi thần
phương.

Uống vào khỏi miệng mọi
đường bình an,

Không thể thoái thác được, cụ lớn đành phải ra ngồi vắt-vẻo trên ghế cao, cất tiếng đồng-dục hỏi chúng kéo đến có việc gì? Mấy gã đàn anh vội quì xuống, cất to tiếng thưa rằng :

— Bẩm cụ lớn ! anh em chúng con vì trời bắt số phận hẩm-hiu, chiếc thân tàn phế, đến nỗi phải xa cha mẹ anh em, lìa quê hương mồ mả, ra tụ bạ thành một xã hội riêng với nhau. Bẩm trong dân hủi chúng con, vì bấy lâu hết sức tiến-hành các việc công ích công lợi, nên ngày nay đã thành cơ - sở khả quan ! có làng xã, có đình đài, có khoán-lệ có ngôi-thứ, có đủ lý phó nhiều sã, có cả kỳ mục quan-viên,.. duy chỉ còn thiếu có một vị tiên chỉ nữa mà thôi. Cái địa vị cao quý ấy phải cần lựa chọn người có học thức phẩm hạnh, nếu lại có khoa mục chức tước nữa thì càng vẻ vang cho dân lắm ! Bấy lâu vì chưa

La température a été inconstante, madame, et votre enfant a fait une mauvaise digestion. Binh-Hung est là pour lui vendre des remèdes excessivement efficaces.

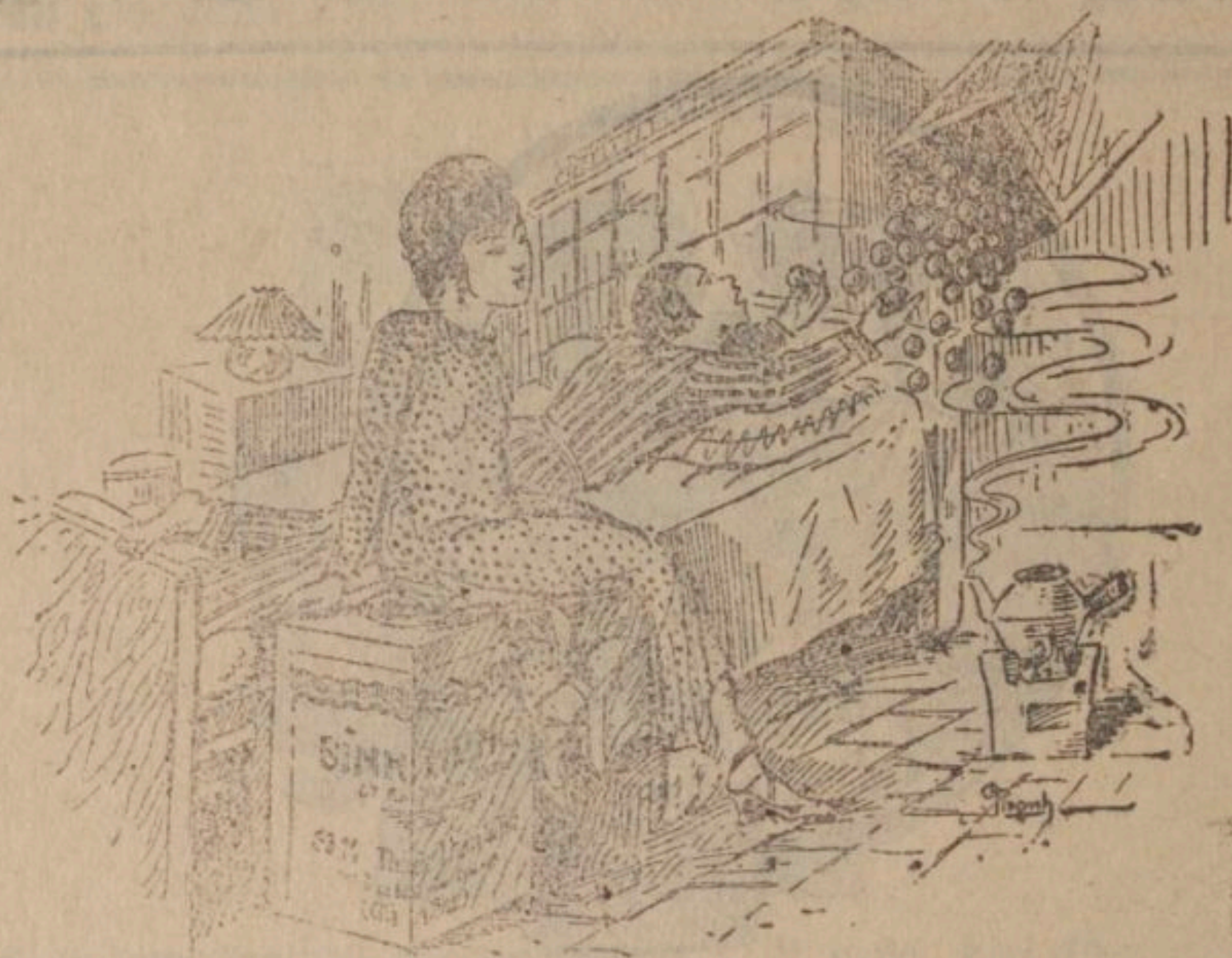
Il suffit d'en faire administrer quelques doses pour pouvoir chasser la maladie désagréable.

Chỉ vì thời tiết đổi thay,
Đi ra sống-phản sốt ngày
sốt đêm.
Binh-Hung sẵn có thuốc tiên,
Uống dăm ba bận khỏi liền
không lo.

tim được người cao hiền đại đức ấy; nên cái chức tiên-chỉ vẫn cứ dành để huyền-khoáng bấy nay !...

Nay được tin cụ lớn, ngộ : thể mới phát bệnh kỳ... chúng con thật vui mừng khôn siết kể !

Dám mong cụ lớn nên thể theo cái số phận trời phạt đã an bài, và nên nghĩ tình «đồng bệnh tương lân», thấu đến tấm lòng chân thành khát vọng của dân đồng «nghiep» chúng con, mà nhận lấy cái chức vị danh giá tột-bậc ấy cho (ngôi tiên chỉ) thì thật là vẻ-vang cho dân ta, và vẻ vang cả cho toàn thể 2 nghìn con em đồng nghiệp nước Nam ta vậy !

Ô pitoyables rhumatisés, pour le traitement de votre maladie. Si vous ne pouvez pas supporter son «alcool» antirhumatismal, Binh-Hung a fabriqué à votre intention Des pilules facilement absorbables et non moins efficaces

Hãy dùng thử thuốc viên này,
Đau xương, tê thấp, khỏi ngay lúc thì
Binh-Hung tìm đến ai ôi !

Nói đến đây, chúng đều khầu đầu tung hô :

Cụ lớn vạn tuế !

Tiên chỉ đại nhân vạn tuế !

Bắc-Kỳ phong hủi đồng nghiệp vạn vạn tuế !

Cụ Phủ choáng hồn kinh hãi không còn hồn vía nào nữa ! Thoái thác chúng cũng không nghe, dọa nạt chúng cóc sợ ! Mà cụ còn lo tai tiếng vỡ lở ra ngoài, thì nhục nhã chết mất ! Mà có khi dân đình chúng gai-ngạnh, buộc cho là bị hủi thật mà trục xuất cảnh ngoại thì làm thế nào ? Cùng kẻ, cụ đành phải điều đình với chúng : « Xin đem tiền chuộc mạng ! » Thì, chúng cũng chỉ mong cho cụ chuộc, nhưng cái mạng cụ Phủ há phải tầm thường ! Trước còn xin hai ba trăm chẳng xong, lần lần lên tới số 8 trăm lạng, bấy giờ chúng mới nể lòng cho cụ ở lại nhà, mà cùng nhau reo mừng rước số bạc ấy đi...

« On devient riche grâce à la vue » dit le proverbe
Vos yeux voient mal.
Alors que pourriez-vous faire de bon ?

Voyons ! le produit Binh-Hung est là à votre secours !

Ulcérations, cataractes, rien ne lui résiste-a.

Giàu sang đôi mắt xưa nay.
Mắt mà kém coi còn hay
việc gì.
Binh-Hung thuốc ấy dùng đi
Dù màng, dù mộng, cũng thì
khỏi ngay.

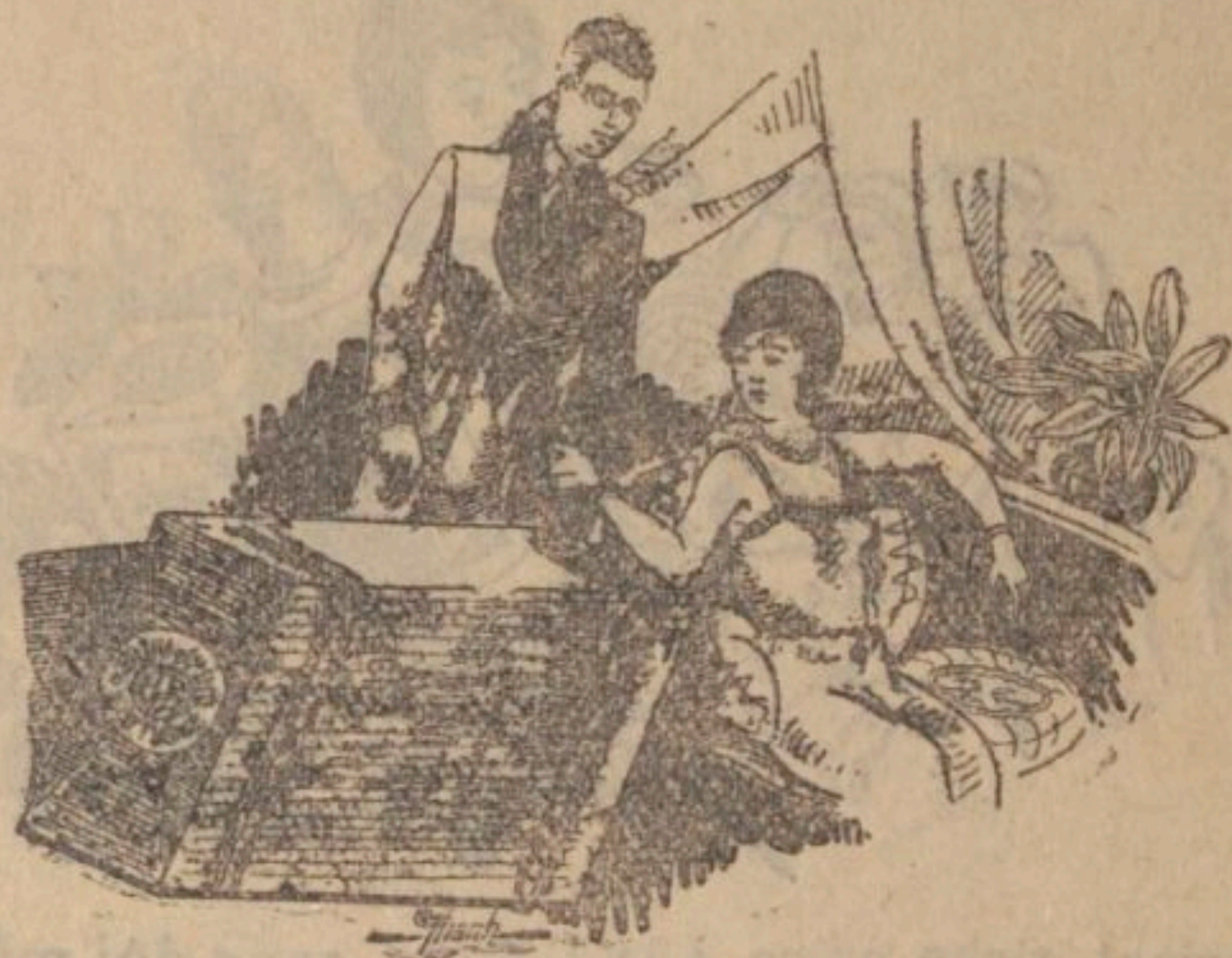
Tóm tắt đời Ba-Giai

« Đời Ba-Giai » ! cái đời một gã ngang - tàng quái ác thế nào ? tưởng quốc dân đã biết qua đại lược rồi ! Bởi thế, người ta thường nói : « thứ nhất Ba-Giai, thứ hai Tú-Xuất ! » hoặc câu : « Hễ ai mà nói giới ai, trời sui Tú-Xuất Ba-Giai vào nhà ! » Cứ suy câu tục ngữ ca-giao ấy, đủ biết bọn Ba-Giai Tú-Xuất đi đến đâu là reo tai reo vạ đến đấy. Thật là một câu thề, câu rủa rất đáng ghê đáng sợ vậy.

Ba-Giai, từ thuở nhỏ đã có tính ngạo ngược, và lắm khoe tinh ma : Đại khái như năm hấn mới 13 tuổi, nhân thấy cụ thượng Nguyễn-dăng-Giai làm chùa Báo-thiên (hiện còn di tích cái cổng chùa ở bờ-hồ, trước vườn Paul-Bert bây giờ) mà hấn dám đề ngay 2 câu :

Phúc đức gì mà bố dể Giai !

Làm cho, tổn Bắc lại hao Đoài ! v. v.

Courbature, fatigue, éblouissements des yeux.

Voilà les manifestations extérieures de la fragilité des reins.

Le produit Bo-thận de Bình-Hung est pour cela de premier ordre.

Et connu par là pour son efficacité

Đau lưng mình mỏi mắt hoa

Tạng suy thận kém sinh ra

thế vậy,

Bình-Hung Bồ-thận đầu tây

Mọi liễu thần được đông tây

vang đồn.

Cụ thượng thấy thơ hỗn sắc, cho đòi vào hỏi tính danh, thì hấn lại ngang nhiên đáp rằng :

-- Bầm, tên con là thằng cu Giai !

Khiến cho cụ thượng Giai tức lộn máu, mà cóc bẻ bót hấn vào đầu được !

Ranh-mãnh thì như khi hấn làm con nuôi lão Chánh-tổng Cồ-Đô. Năm ấy hấn mới có 12 tuổi đầu mà đã có cái óc trí-trá, đến nỗi lão bố nuôi sòm-già kia, bị thằng ranh con nó lừa cho một võ đến gần tuyệt nghiệp !

Vì theo anh đi tòng-học cụ Đốc Chuông, nên năm 10 tuổi cậu đã quen thân với Tú-Xuất rồi. Xuất thấy Giai có

Votre peau est jonchée de petits boutons innombrables,
C'est parce-que votre sang est surchauffé et impur.
Inutile donc de vous gratter ainsi jusqu'à vous écorcher,
Binh-Hung, à votre endroit, a des remèdes on ne peut plus miraculeux.

Gãi luôn đến nổi xước da,
Kềnh-càng nhiều mụn như
là lở đau
Ấy vì huyết nhiệt đó mà,
Binh-Hung sẵn thuốc uống
là khỏi ngay.

nhiều mảnh-khóe ranh-mảnh, bèn giới thiệu cho Giai đến làm con nuôi lão Chánh Cồ-Đô (ở về thượng lưu sông Hát).

Vợ chồng lão chánh đã luống tuổi mà hiếm hoi, nay được cậu con nuôi xinh đẹp như tranh vẽ, lại rất mực ngoan-ngoãn tinh-khôn, thì tài nào hai cụ ông cụ bà chẳng hết lòng yêu quý ! Cậu bé đã có tài kiếm tiền, lại rất đổi thực-thà ! cậu nhờ về đánh lú thào, đánh đáo tài, nhất là về ngón tam-cúc, cờ-người lại càng cao lạ ! nên chẳng mấy ngày là cậu không kiếm được rằm ba tiền. Mà, chiều nào được tiền cũng đem về gửi « mẹ nuôi » hết cả.

— Mẹ giữ cho con, đặt lãi cho con, để rồi sau này con thành-trưởng thì mẹ sẽ gây dựng cửa nhà cho con !

Cái nết thực-thà chí thú của cậu đã khiến cho vợ chồng ông Bà hết sức tin yêu, thậm chí đến giao cả tay hòm chìa khóa cho. Được thế, cậu càng gia-làm chiều ý 2 cụ, khiến cho hai cụ cứ mừng rỡ : có phúc gặp được con hiền !

Từ đấy cậu bàn cậu gì hai cụ cũng nghe theo ..

Thì đây ! giờ cậu mới bắt đầu giờ thủ-đoạn « cắt cỏ » hai cụ đây :

Nhân tới kỳ nộp thuế, cậu bàn kể rằng :

— Tháng sau tới kỳ đồ thuế, giá bạc sẽ cao lên gấp bội. Nhờ trời nhà ta còn dư vài vạn quan tiền đen, giá thầy mẹ cho chở hết lên Hanoi đổi cho biệu Đông-hưng, lấy toàn bạc dính đem về, để mai kia đổi cho lồng-lý thì chắc sẽ được lời bạc nghìn chứ không ít.

Phúc Hưng-Long

à Camphamine

Đại lý thuốc Bình-Hưng

Đại lý sách Bảo Ngọc Văn đoàn

và các báo chí, Tiểu thuyết khác có tin nhiệm nhất !

Thấy nói được lời to, cụ Bá mừng rỡ híp mắt. Tức khắc ai câu « nghĩa tử » đi thuê thuyền tải tiền, và giao cho cậu được toàn quyền chủ-chương về việc đòi tiền lấy bạc ấy.

Được lời như cỏi tấm lòng, cậu liền đi tuột xuống Phương-Trung nhờ quân-sư Tú-Xuất thuê thuyền hộ. Rồi, sau khi số tiền kẽm đã khuân hết xuống 2 chiếc thuyền rồi, cậu hạ lệnh cho ngược lên Sơn rồi xuôi sông Cái về Hanoi Nhưng, ngay tối hôm ấy, cậu họp lực cùng bọn chân sào, trói gô mây anh gia-nhân cụ Bá lại, rồi thảng giòng sông Hát, cậu xuôi tấp về bến Chuông, khuân hết số tiền vào nhà Tú-Xuất...

Ấy đại khái lúc còn nhỏ tuổi, cậu Ba đã gian-hùng qui-quyết như thế rồi. Dần dần được ông quân-sư rèn luyện mãi cho, nên sau này cậu mới trở nên một vai đại sỏ, tiếng tăm lưu chuyển mãi đến tận ngày nay như vậy.

Về sau, họp cùng với bọn Tú-Xuất, Tú-Cồn kết thành. tụi « Trường-an tứ quỷ » gây nhiều ác-cảm với đám quan trường. Bởi thế nên đi thi mấy khóa đều bị đánh hỏng. Lại thấy quốc vận suy đồi, triều cương đổ nát, công danh rấp lổ anh-hùng bó tay. Nên cậu càng chán-ngán mà chơi bời liêu-lĩnh cho đoạn thẳng qua ngày. Người không biết thì cho là kẻ siên-sỏ nông-cuồng nhưng ta cứ xem những văn thơ của Ba-Giai lưu truyền lại (thí dụ như bài vịnh Hà-nội thất thủ, bài khóc Hoàng-Riệu v...v...) thì sẽ

Đại-Lý bán thuốc { **Bình - Hưng**

Đại-Lý bán sách { **Bảo Ngọc Văn Đoàn**

HIÊU

Trần bá Quán

à Battambang

là hiệu buôn bán rất sòng phẳng đáng tin cậy nhất

thấy vô hạn thương tâm, chứa chan cảm khái, sẽ biết người làm thơ ca đó không phải là hạng tục tử tầm thường nếu không rộng học thức, giàu lương tâm, không khi nào lại phát lộ được lời thơ hùng-tráng bi ca đến thế !

Xin thử lược trích mấy bài sau đây :

Bài chữ mát quan Đề đồn Hanoi, chưa trông thấy giặc đã bỏ thành theo quan án chạy trốn :

Nhắc cân thái lĩnh với hồng mao
Chí khí quan đề khảng-khái sao
Thất cồ, hai chân thò xuống đất !
Trẫm mình, đầu lại cất lên cao !
Sờ lưng thuốc độc rơi đầu mất !
Lấy hốt làm gương thích chằng vào !
« Tứ bất tử » rồi mà chẳng thoát
Hỏi thăm quan Án chạy nơi nào ? !

Bài tả cảnh Hanoi buổi sớm, lời văn hơi có ý khôi hài mà chua-chát :

Bốn bề hàng phố tiếng xôn-xao
Giở dậy mà xem những thế nào ?
Lục-sở trò bày trong rạp rối
Tam tài cờ cắm ngọn thành cao.
Giầy tàu bít gót Ngô đi bãi.
Váy lĩnh phơi tròn dĩ rửa hào
Nhuôm, vện, khuên, vàng vô số chó
Ra tường đặc-ý chạy không nào.

SÁCH NÀY CÓ BÁN TẠI

HIỆU SÁCH

MAI-LINH

62, PAUL DOUMER
HAIPHONG

*Hiệu chuyên bán các thứ sách vở báo chí và
các thứ thuốc của nhà Bình - Hưng (Hanoi)*

Lại như bài chế riều người phở En (sông Lô) đọc lên không thể nhịn cười, tỏ ra người làm thơ thật có tài khôi hài đặc biệt :

Bán hàng nay cô đã mấy tuổi ?
Nước cô còn nóng hay là nguội ?
Lũng lẳng trên treo rằm năm nem
Lơ thơ dưới mọc một buồng chuối
Bánh rán bánh dầy đều xoa mỡ
Khoai ngựa khoai lang cũng chấm muối
Ăn uống xong xuôi tiên chưa đủ
Biết nhau cho chịu một hai buổi ! (1)

Mấy năm cuối đời Tự-đức, thiên-hạ nổi loạn tứ tung, dân tình hăm vào cái cảnh nước sôi lửa cháy rất khổ. Mà triều chính thì càng thêm đổ nát, quan lại rất giống tham tàn, đứng đầu là bọn ông Tường ông Thuyết, chỉ biết thẳng tay giết dân cho khỏe. Thậm chí, kéo quân ra tuần-thú Bắc-kỳ mà thấy làng nào có tiếng gà kêu chó cắn, hoặc tiếng say, giã, kêu, khóc, « quan tướng » cũng

- 1) Nguyên vận : Bán hàng này cô đã mấy tuổi ?
Nước cô còn nóng hay là nguội ?
Lũng-lẳng trên treo rằm năm nem.
Lơ-phơ dưới mọc một buồng chuối
Bánh dăn bánh dầy đều xoa mỡ.
Khoai ngựa khoai lang cũng chấm muối.
Ăn uống xong rồi tiên chưa đủ.
Biết nhau cho chịu một vài buổi.

Maison Hồng-Điều

Salon de Coiffure

N° 45, Avenue de Đại-ngãi

SOCTRANG--VILLE

Là nơi trữ bán thuốc Bình-Hưng — Hanoi và các thứ
cao, đơn, hoàn, tán ngoài Bắc trong Nam và có bán đủ
báo chí, sách, vở trong Nam ngoài Bắc
(Đồ văn-phòng và sách học trò)

nổi-giận mà lời bọn hương lý ra chém cổ ! như thế thì còn ra nghĩa lý gì nữa !

Bọn Ba-giai đương đầy lòng căn oán quan trường lại thấy hào kiệt bốn phương nổi lên như ong kiến, bèn ngầm mưu với Tú-Xuất định thừa cơ liên hợp các anh-hùng để cùng nhau gây dựng cơ đồ nhất thống. Bèn chia nhau mỗi người mỗi việc, Tú-Xuất thì chuyên đi du-thuyết bốn phương ; còn Ba-Giai thì giữ việc « làm tiền », việc « thông tin » và việc « chiêu mộ dũng sĩ ». Bởi thế Ba-Giai bèn tổ-chức thành các đảng « du côn », đảng kẻ-cắp, lại thu nạp hai nghìn thằng hủi ở khắp Bắc-kỳ, lập thành một hội tương tế rất lớn. Khi các đảng ấy thành lập rồi, Ba-Giai bèn bày đặt cho các kẻ « làm tiền » số thu-nhập công-quĩ mỗi tháng kể tới mấy ngàn không ít. Ba-Giai lại dùng bọn ấy để thám-thính bên Triều, và thông tin cho các đảng-bộ các tỉnh, công việc làm rất có hiệu quả, mọi phương diện đều tiến-triển rất mau, vậy mà bọn chấp-chính vẫn u-minh không hề xét biết gì cả.

Chẳng may, công việc trù-tính một đường. kết cục lại đi một nẻo: Bọn Đông-triều chết, bọn Cai-Vàng tan, kể đến bọn Tuần-Thấn, Ngô-Côn cũng lần lượt tiêu-diệt mất cả. Bọn Ba-Giai tuy hình tích chưa lộ, nhưng cũng e có kẻ phát giác, tương lai tất không tránh nổi cảnh tội tù. Bèn phải bắt chước Khoái-Triệt (bạn Hàn-Tin) giả vờ chơi rai chơi cuồng, để mong kẻ chấp chính đương thời cho là phế nhân mà không lưu ý đến nữa. Nay muốn chép cái lịch-sử Ba-Giai, chẳng qua chỉ là lịch-sử một

Bagar Việt-Kiều

59 Rue de la Porte-Pnom-Penh

Đại lý thuốc Binh-Hưng.

Bán sách Bảo Ngọc Văn Đoàn

Và đủ các thứ thuốc Trung Nam Bắc là một cơ quan tiêu thụ đồ nội hóa.

gã nông cuồng, mỗi việc hành động đều có cái thái-dộ nông cuồng. Nhưng kỳ-thực chỉ là sự khổ tâm bất đắc dĩ, mượn sự nông cuồng để làm cái mọt cái mọt che thân đấy thôi:

Biết việc làm trước là rại, muốn gỡ cái rại trước, thành ra lại bãm vô số cái rại sau. Lắm khi đem văng, canh tàn, nghĩ tự hối với lương tâm, mà tự cười chớ số phận. Muốn cho nổi lòng khuây khỏa, thường vẫn ngâm mấy câu an-uy sau này :

Chẳng cái rại nào giống cái rại.....
Cái rại này nên rại đến nghìn năm !
Chót rại rồi nên phải ngâm tằm
Đã mang tiếng, dẫu nói ra càng thêm rại.
Không có lẽ rại đâu mà rại mãi
Đem rại này mà đòi lấy khôn kia
Thôi thôi đừng tuyết nguyệt phong-huê
Kẻo mang tiếng nam nhi nhiều cái rại !
Đem nhân nghĩa giao tình trong tứ-hải
Không ai là chữa rại đã nên khôn
Vì ta đông tầu tây bôn
Cho nên nổi hết khôn rồn ra rại
Thế mới biết to đầu to cái rại
Chép mấy lời ghi lại đời sau
Cũng là rại trước khôn sau...

H ẾT

Librairie Ngu-Son

(Đặng đình Chiển)

Rue Việt-Lợi, à Viétri

Đại lý độc-quyền thuốc BÌNH-HƯNG.

Bán sách BẢO NGỌC VĂN-ĐOÀN và sách vở báo chí khác nữa.

Nhà in INDOCHINOISE

TỨC LÀ :

Dong-duong an thu quan

nhà máy đặt tại

NGÀ TƯ GIAQUẤT GIALÂM

LÀ MỘT NHÀ IN TÍNH GIÁ HẠ NHẤT

IMP. INDOCHINOISE HANOI—GIA-LÂM

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

1891

OF THE

LIBRARY

OF THE

LIBRARY

OF THE

LIBRARY

OF THE

LIBRARY

OF THE

LIBRARY

OF THE

LIBRARY

Những sách Quốc Dân ham đọc nhất

Chuyện Ba-Giai Tú-Xuất
của Động-Giang — Tranh vẽ của Châu-Thanh

Chuyện Đẽ - Thám

(Sưu tầm được đủ các tranh về hồi bảy giờ) 0\$25
của Thanh-Vân

Vợ Ba Cai Vàng

(Rất hay đúng sự thực) 0\$40
của Động-Giang

Loạn Thái-Nguyên

(Đội-Cấn 0\$18)
của Thiết-Can và Tùng-Khanh

Cô gái Việt - Nam

= 0\$09 của Thanh-Vân =

Kỳ-Đồng Cô Nga

= 0\$16 của Thanh-Vân =

ĐỀU DO NHÀ :

Bao Ngọc Văn Đoàn

67, PHỐ CỬA NAM — HANOI

xuất bản cùng tổng phát hành